

Direktoratet for
internasjonalisering
og kvalitetsutvikling
i høyere utdanning

Årsrapport 2018

Innhold

1	Styrets beretning	3
2	Introduksjon til virksomheten og hovedtall	6
2.1	Introduksjon til virksomheten	6
2.2	Hovedtall for virksomheten	7
2.3	Erasmus+ -tildelinger fra Diku	8
3	Årets aktiviteter og resultater	10
3.1	Mål 1: Diku skal bidra til at internasjonalisering styrker kvalitetsutvikling i norsk utdanning	10
3.1.1	SP1. Kunnskapsbaserte innspill til politikktutforming	10
3.1.2	SP2. Målgruppeorientert formidling av kunnskapsgrunnet for internasjonalisering	14
3.2	Mål 2: Diku skal bidra til bedre samordning og utvikling av arbeidet med internasjonalisering i samarbeid med relevante nasjonale og internasjonale aktører	16
3.2.1	SP1. Effektiv forvaltning av programmer og prosjekter	16
3.2.2	SP2. God deltakelse i programmer og prosjekter som kan medvirke til økt gjennomføring av videregående opplæring for elever og lærlinger og mestring av grunnleggende ferdigheter.	33
3.2.3	SP3. Styrket flerkulturell kompetanse med sikte på vellykket integrering.	34
3.2.4	SP4. Synergier mellom internasjonalt samarbeid i utdanning, forskning og innovasjon	35
3.2.5	SP5. Samordnet og målgruppeorientert kommunikasjon og profilering av Norge som attraktivt samarbeids- og studieland overfor utlandet	38
3.3	Mål 3: Program for kunstnerisk utviklingsarbeid	39
3.4	Mål 4: Digitalisering for læring	40
3.4.1	Programmet Digitalisering for læring i høyere utdanning	40
3.4.2	Digitalisering av grunnskolelæreutdanningen	43
3.4.3	Digital tilstand 2018	44
3.4.4	Virtual Mobility Task Force	44
3.4.5	Del Rett-tjenesten (delrett.no)	45
3.5	Mål 5: Diku skal ha en effektiv forvaltning av virksomheten, kompetansen og ressursene i samsvar med sitt samfunnsoppdrag.	45
3.5.1	SP1. Langsiktig økonomisk planlegging	45
3.5.2	SP2. Sykefravær	45
3.5.3	SP3. Midlertidighet	46
3.5.4	SP4. Implementere ny organisasjon	46
3.6	Midler over andre kapitler	51

3.6.1	Oppfølging av Panorama-strategien _____	51
3.6.2	UTFORSK og den norsk-russiske stipendordningen _____	52
3.6.3	NORPART _____	52
3.6.4	Midler over kap. 225 post 72 og kap. 225 post 73 _____	52
3.6.5	Senter for fremragende utdanning _____	53
3.6.6	Dikus kvalitetsprogrammer _____	53
3.6.7	Utdanningskvalitetsprisene _____	53
3.6.8	Evaluering av digitaliseringsprosjektene i grunnskolelærerutdanningene _____	53
3.6.9	Driftsmidler til behandling av søknader fra fagskoler (utviklingsmidler) _____	53
3.6.10	Omstillingsmidler _____	53
3.6.11	Frankrikekonferansen _____	54
3.7	Oppfølging av FNs bærekraftsagenda _____	54
4	<i>Styring og kontroll i virksomheten</i> _____	56
4.1	Rapportering om styring og kontroll _____	56
4.2	Panorama – strategien _____	56
4.3	Arbeidslivskriminalitet _____	56
4.4	Samfunnssikkerhet og beredskap _____	57
4.5	Lærlinger _____	58
4.6	Likestilling, mangfold, diskriminering og tilgjengelighet _____	58
5	<i>Vurdering av fremtidsutsikter</i> _____	61
5.1	Kvalitetsutvikling i høyere utdanning og høyere yrkesfaglig utdanning 61	
5.2	Kvalitetsutvikling gjennom internasjonalisering i grunnopplæringen	64
5.3	Konferanser og seminarer _____	65
5.4	Organisasjonsutvikling _____	65
5.5	Overordnet risikovurdering 2019 _____	66
5.6	Budsjett 2019 _____	67
6	<i>Årsregnskap</i> _____	68

1 Styrets beretning

Kunnskap og læring er nøkkelen til suksess for at samfunnet og individet skal lykkes med de omstillingsprosesser vi står overfor. Gjennom å satse på kunnskap legger regjeringen opp til at vi skal ruste Norge for fremtiden, skape nye, grønne og lønnsomme arbeidsplasser og en bedre og mer effektiv offentlig sektor. Alle som ønsker det skal derfor ha tilgang til utdanning av høy kvalitet.

Den reviderte langtidsplanen for forskning og høyere utdanning (LTP) fremhever kvalitet i høyere utdanning som ett av tre satsningsområder, og skisserer en opptappingsplan knyttet til disse områdene. Opprettelsen av Diku framholdes i seg selv som et viktig tiltak for å fremme kvalitet i høyere utdanning.

Dikus kvalitetsprogrammer

Dikus kvalitetsprogrammer er sentrale i denne satsningen. Den første opptappingen kom i 2018, og Diku utviklet og utlyste et nytt program for studentaktiv læring. Tiltaket har vakt stor interesse. SFU-ordningen vil være en bærebjelke blant Dikus kvalitetsprogrammer, og ordningen er overtatt av Diku gjennom 2018, og blir styrket ved utlysningen av minst tre nye sentre i 2019. Programmet Digitalisering for læring i høyere utdanning fikk søknader for tre ganger avsatte midler, og dette viser at behovet og interessen for å ta i bruk teknologi i arbeidet med utvikling av utdanningskvalitet er stabilt høy. At Dikus forslag til tema og retning for den videre opptappingen av kvalitetsprogrammene får gjennomslag, vil være avgjørende for at de skal bli slagkraftige virkemidler som bidrar til kvalitetsheving i høyere utdanning.

Viktige resultater

Internasjonalt samarbeid og utveksling er sentrale bidrag til kvalitet i utdanningen. For høyere utdanning er det strategiske målet for 2020 om 3000 studenter på utveksling gjennom Erasmus+ per år oppnådd allerede i 2018. 15,5 prosent av alle studenter som avla en grad i Norge i 2018 hadde vært på utveksling, noe som viser at det må jobbes hardt om målet for 2020 om at 20 prosent skal ha vært på utveksling skal bli nådd.

Styret oppnevnte i 2018 et nytt programstyre for Program for kunstnerisk utviklingsarbeid (PKU). PKU har i den siste fireårsperioden hatt en formidabel vekst med en dobling av antallet stipendiater på få år. Diku skal fortsatt delta i etableringen og driften av forskerskolen i utøvende og skapende kunsthøgskole og sikre at Stipendiatprogrammet videreføres inntil alle fagområder er dekket av ph.d.-grader.

Diku hadde sitt første virkeår i 2018. Året innebar etablering av ny organisasjon, omorganisering og etablering av ny organisasjonsstruktur, innplassering av ledere og medarbeidere, oppnevning av og oppstart for nytt styre, nytt virksomhetsnavn, videreføring av alle oppgaver fra tre tidligere organisasjoner samt mottak og implementering av nye oppgaver.

Gitt disse endringene er styret fornøyd med arbeidet som er utført i 2018. Organisasjonen har hatt stabil drift og god måloppnåelse, samtidig som omfattende endringsprosesser har funnet sted.

Samfunnsoppdraget – økt kvalitet i utdanning

Diku er opprettet for å være mer enn de tre organisasjonene som inngikk i fusjonen. Ved opprettelsen av Diku signaliserer regjeringen en sterk satsing på kvalitetsutvikling i høyere utdanning, der Diku og våre virkemidler – i samvirke med blant andre våre søsterorganer NOKUT og Unit - skal bistå institusjonene i deres arbeid med utdanningskvalitet og utvikling av fremragende utdanningstilbud.

Diku har ansvar for internasjonalisering ikke bare i høyere utdanning, men i hele utdanningsløpet. Den overordnede målsettingen for internasjonalisering av utdanning er at det skal styrke kvaliteten i utdanningen slik at barn og unge blir bedre i stand til å håndtere og bidra i et samfunn preget av økende grad av internasjonal påvirkning og større kulturelt mangfold.

Mot et nytt europeisk utdanningsprogram

Diku arbeider aktivt, og i tett samarbeid med KD, med forberedelsene til neste programfase i EUs utdanningsprogram. Vi har bidratt til norske innspill knyttet til ny programperiode, kobling forskning, innovasjon og utdanning, mobilitet for skoleelever, det nye tiltaket European Universities og kunnskapsgrunnlaget rundt Brexit. Gjennom vårt eget kunnskapskontor i Brussel, hvor vi samarbeider med Forskningsrådet og Innovasjon Norge, er vi tett på EUs prosesser. Kunnskapskontoret bidrar også til å koordinere den norske innsatsen på utdannings- og forskningsområdet i Brussel, og å tilgjengeliggjøre nettverk og institusjoner i Brussel for aktører i norsk utdanningssektor.

Nye oppgaver

I 2019 overtar Diku en rekke oppgaver fra departementet, knyttet til tilskudsforvaltning, fagskoler, samt tilstandsrapportene for høyere utdanning og høyere yrkesfaglig utdanning. Dette er spennende oppgaver som bidrar til å styrke Dikus rolle i sektoren.

Styret vil i 2019 utvikle en strategi for Diku, i nært samarbeid med organisasjonens ansatte og ledelse, og med innspill fra utdanningssektor, myndigheter og samfunnsliv. Strategien må sees i sammenheng med det viktige arbeidet som er igangsatt for å utvikle ny målstruktur.

Styret legger vekt på en tett kontakt med andre virksomheter i sektoren for å fylle det samfunnsoppdraget Diku har fått. Det er gjennom samarbeid og samordning med utdanningssektoren, NOKUT, Unit, partene i arbeidslivet og andre relevante aktører at Diku kan løse samfunnsoppdraget vi har fått.

Bergen, 15. mars 2019

Kristin Margrethe Flornes

styreleder

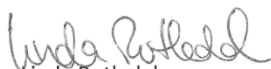
Pål A. Pedersen

nestleder

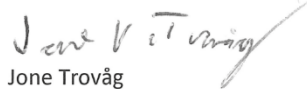
Cecilia Roos

styremedlem

Linda Rutledal

styremedlem

Jone Trovåg

styremedlem

Anders Tyvand

styremedlem

2 Introduksjon til virksomheten og hovedtall

2.1 Introduksjon til virksomheten

Diku - *Direktoratet for internasjonalisering og kvalitetsutvikling i høyere utdanning* er et forvaltningsorgan under Kunnskapsdepartementet. Diku skal bidra til utvikling av kvaliteten i norsk høyere utdanning og høyere yrkesfaglig utdanning, og til styrket internasjonalt samarbeid og utveksling i hele utdanningsløpet. Diku skal bidra til å realisere de til enhver tid gjeldende sektormålene for forskning, høyere utdanning og høyere yrkesfaglig utdanning.

Diku ble opprettet 1. januar 2018 gjennom sammenslåing av Senter for internasjonalisering av utdanning (SIU), Norgesuniversitetet (NUV) og Program for kunstnerisk utviklingsarbeid (PKU). Diku har hovedkontor i Bergen, kontor i Tromsø og en ansatt ved Norges kunnskapskontor i Brussel. I løpet av 2018 har Diku vært gjennom intern omorganisering og figur 1 viser Dikus organisasjonskart med virkning fra 1. september 2018.

I mai 2018 oppnevnte Kunnskapsdepartementet et styre for Diku, med virkeperiode fra 16.5.2018 til 31.12.2020. Styret består av:

Kristin Margrethe Flornes, styreleder
Pål A. Pedersen, nestleder
Cecilia Roos, styremedlem
Anders Tyvand, styremedlem
Jone Trovåg, styremedlem, studentrepresentant
Linda Rutledal, styremedlem, ansattrepresentant

Varamedlem: Christin Kristoffersen
Varamedlem ansattrepresentant: Torgeir Hovden

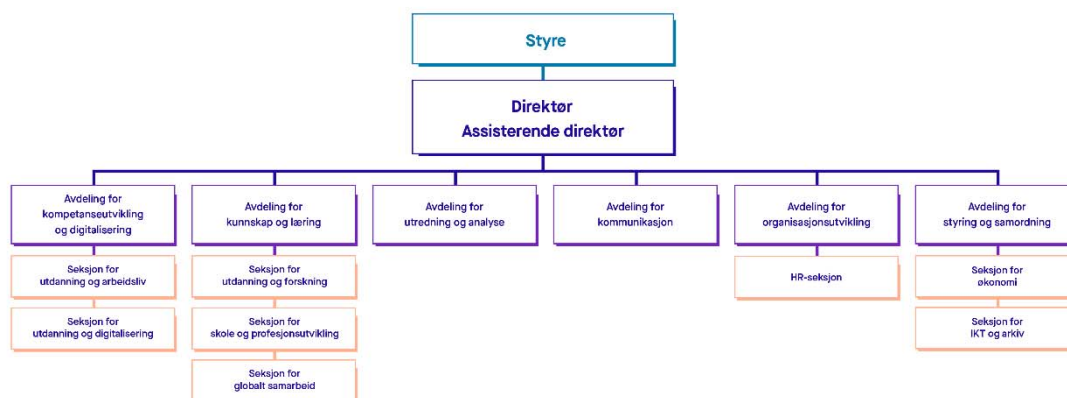
Ledelsen i Diku består per 31.12.18 av:

Harald E. Nybølet, direktør
Gro Tjore, assisterende direktør

Avdelingsdirektører:
John Rasten, Avdeling for styring og samordning
Ragnhild Tungesvik, Avdeling for utredning og analyse
Kristin Solheim, Avdeling for kommunikasjon
Vidar Pedersen, Avdeling for kompetanseutvikling og digitalisering
Siv Andersen, Avdeling for kunnskap og læring

Figur 1: Organisasjonskart – virkning fra 1.9.2018.

Per 31.12.2018 hadde Diku 129 ansatte, inkludert faste og midlertidig ansatte, lærlinger og nasjonale eksperter i EU-kommisjonen.

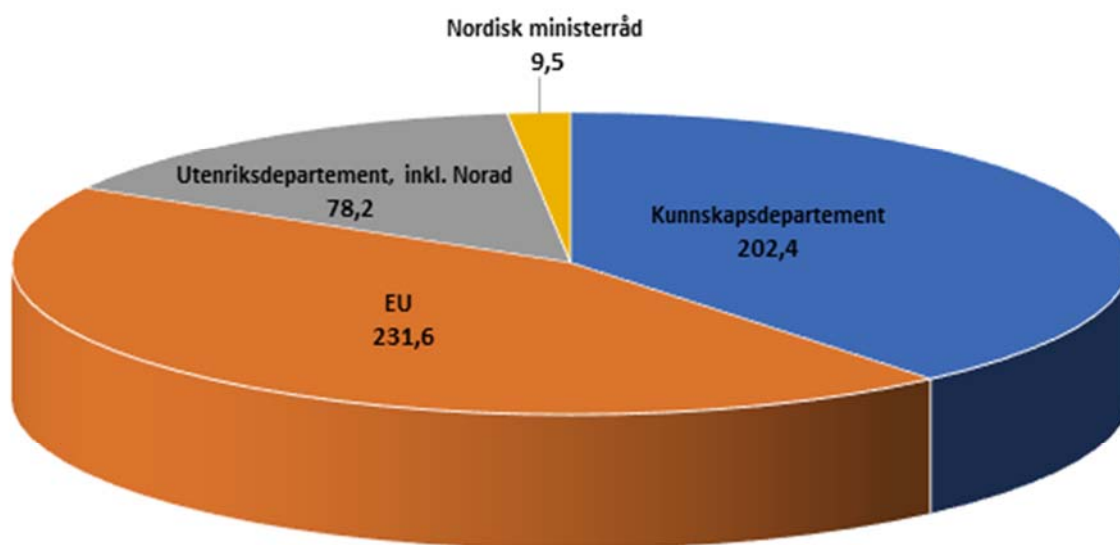
2.2 Hovedtall for virksomheten

Bevilgning fra Kunnskapsdepartementet var i 2018 på 319,1 millioner kroner. Av disse er 202,4 millioner tilskuddsmidler som Diku videreformidlet til utdanningssektoren.

Europakommisjonen er Dikus største oppdragsgiver, og tilskuddsmidler fra EU utgjorde i 2018 231,6 millioner kroner. Øvrige oppdragsgivere er Utenriksdepartementet, Norad og Nordisk ministerråd.

Midler avsatt til tilskudd i 2018 var totalt på 521,7 millioner kroner, og fordelingen per oppdragsgiver framgår av figur 2.

Figur 2: Dikus tilskuddsmidler i 2018 fordelt på oppdragsgiver. Tall i millioner kroner.

Bokført inntekt til drift av Diku var i 2018 på 149,1 millioner, hvorav 116,7 millioner er midler fra Kunnskapsdepartement, 5,2 millioner fra annen statlig bevilging og 27,2 millioner fra bidrags- og oppdragsvirksomhet.

2.3 Erasmus+ -tildelinger fra Diku

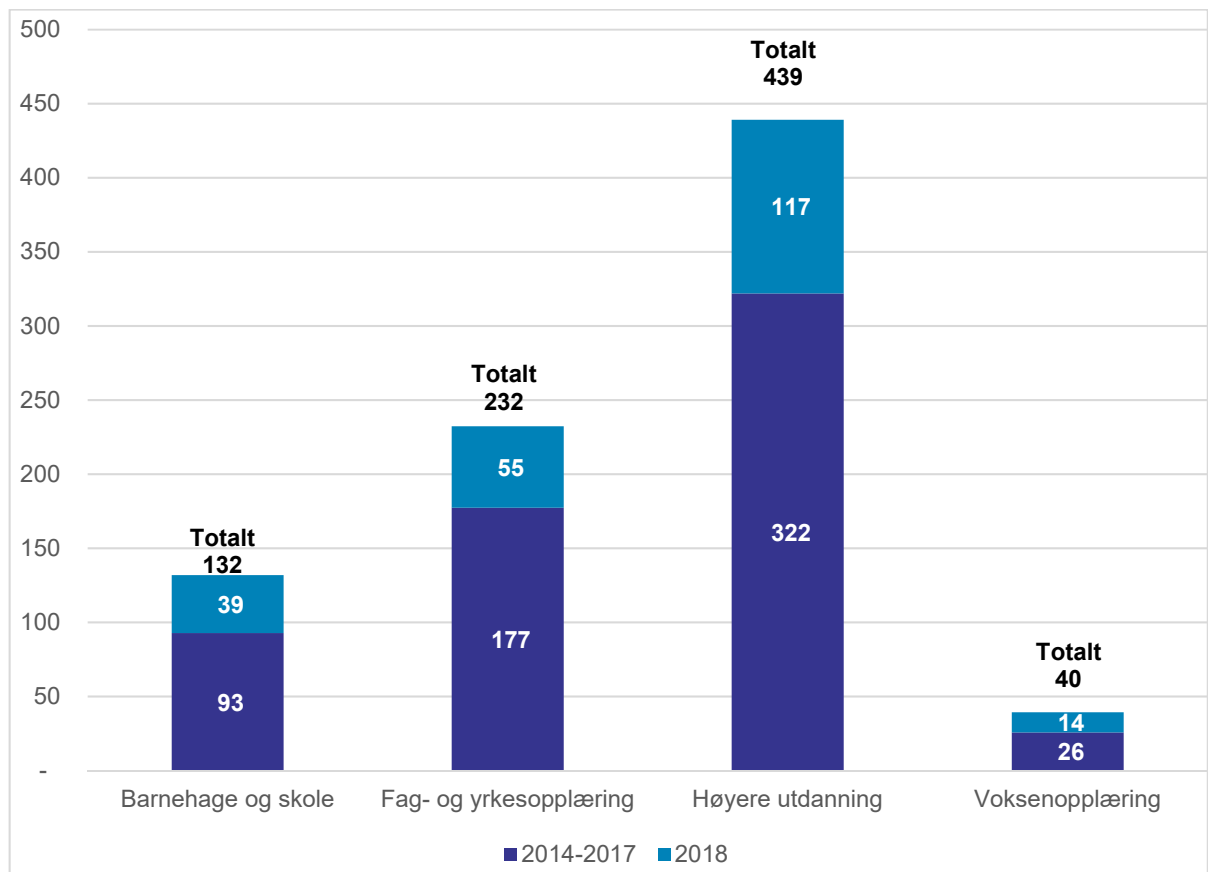
Erasmus+ er det største programmet Diku forvalter, og er EUs program for utdanning, opplæring, ungdom og idrett for perioden 2014–2020. Programmet dekker alle nivåer i utdanningssektoren. Diku har rollen som nasjonalt kontor i Erasmus+.

Kunnskapsdepartementet har utviklet en nasjonal handlingsplan for norsk deltakelse i utdanningsdelen av Erasmus+, og hovedmålet er at norsk aktivitet i utdanningsdelen av Erasmus+ skal økes gjennom programperioden og sammenliknet med tidligere programperioder. Erasmus+ sto for nesten halvparten av alle tilskuddsmidler Diku tildelte i 2018, og hovedtallene tas derfor med her.

Diku har i programperioden 2014-2018 tildelt 843 millioner kroner til norske utdanningsinstitusjoner. I tillegg mottar norske institusjoner midler direkte fra Europakommisjonen, til prosjekter de deltar i, gjennom sentraliserte tiltak, som er administrert av kommisjonen selv, samt midler gjennom partnerskap med institusjoner i andre land.

Figur 3 viser at høyere utdanningsinstitusjoner har mottatt omtrent halvparten av det tildelte beløpet, mens omtrent like mye midler er tildelt barnehage-, grunnskole, videregående opplæring og voksnes læring til sammen.

Figur 3. Midler Diku har tildelt norske institusjoner i Erasmus+ i perioden 2014-18. Tall i millioner kroner.

Tilgjengelige midler vil øke mot slutten av programperioden og budsjettet for 2019 er på ca. 272 millioner kroner.

3 Årets aktiviteter og resultater

Da tildelingsbrevet for 2018 ble skrevet var organisasjonsnavnet Senter for internasjonalisering av utdanning (SIU). 1. september 2018 ble Direktoratet for internasjonalisering og kvalitetsutvikling - Diku lansert som offisielt navn på organisasjonen. I årsrapporten brukes Diku som organisasjonsnavn, også der det pekes tilbake til tiden før det nye navnet var på plass.

Målstrukturen fra de tre fusjonerte virksomhetene var uendret i Tildelingsbrevet for 2018. Det medfører at det nye og bredere mandatet Diku har fått når det gjelder kvalitetsutvikling i høyere utdanning ikke gjenspeiles i målene. For 2018 valgte vi derfor å legge til en ny styringsparameter (SP) i virksomhetsplanen: Implementere ny organisasjon, herunder kvalitetssikret overtaking av nye oppgaver. Denne gjenspeiles i årsrapporten i kap. 3.5.4.

Som vist i forrige kapittel mottar Diku midler fra en rekke oppdragsgivere i tillegg til KD. Det er naturlig å rapportere overordnet til KD også for bruken av disse midlene, selv om det også rapporteres direkte til oppdragsgiverne. Dette gjelder i særlig grad bevilgningene fra Europakommisjonen, der KD har en sentral og viktig rolle knyttet til forvaltningen. Vi rapporterer i dette kapitlet ikke bare på midler tildelt over kap. 280 post 50 – grunnbevilgningen; men i tillegg på midler tildelt over andre kapitler og fra andre oppdragsgivere. Vi omtaler likevel midler tildelt over andre kapitler separat, i kap. 3.6.

3.1 Mål 1: Diku skal bidra til at internasjonalisering styrker kvalitetsutvikling i norsk utdanning

3.1.1 SP1. Kunnskapsbaserte innspill til politikktutforming

Styrking av kunnskapsgrunnet for internasjonalisering i sektoren

Diku har over lengre tid jobbet med et utviklingsprosjekt med sikte på forbedret måling av resultater og effekter fra programporteføljen («indikatorprosjektet»). Arbeidet er et ledd i oppfølgingen av departementets tilbakemeldinger til Diku i styringsdialogen om en mer analysebasert rapportering. Prosjektet har foreslått konkrete tiltak for å forbedre og videreutvikle virksomhetens rapporteringsdata, forankre virkemidlene tydeligere i Kvalitetsmeldingen (Meld.St.16 (2016 – 2017) Kultur for kvalitet i høyere utdanning) og legge mer eksplisitt vekt på virkningene av tilskuddene for brukerne, herunder økt læringsutbytte og mer helhetlige studieprogram. Prosjektet har også pekt på behovet for å knytte måloppnåelse i tiltakene tettere sammen med tydelig definerte kvalitetsutfordringer.

Prosjektet har pekt på noen metodologiske og praktiske utfordringer knyttet til effektrapportering og derigjennom økt bevisstheten internt om hva som de facto lar seg måle og ikke. Resultatene av prosjektet har i løpet av året blitt formidlet til direktoratets ledelse og ansatte i flere runder. Prosjektet er tatt inn i arbeidet med ny målstruktur for virksomheten med sikte på å se policymål, virksomhetsmål og tiltaksmål i sammenheng. Innsikter fra

prosjektet tas også inn i arbeidet med videreutvikling og standardisering av Dikus tilskuddsforvaltning. Ledelsen vil følge opp anbefalingene med sikte på at denne tilnærmingen gjøres til en norm i arbeidet med mål- og resultatstyring i virksomheten.

Kunnskapsbaserte analyser og politikkinns spill - Erasmus+

Kunnskapsbaserte analyser (evidence-based analysis) av resultater og effekter av Erasmus+ er ikke bare en prioritert oppgave for Diku, men er også vektlagt sterkt av Europakommisjonen i grunnlagsdokumentene for programmet. De fleste nasjonalkontor arbeider med slike analyser på ulikt nivå. I 2018 har Diku blitt del av et analysenettverk initiert av Academic Cooperation Association (ACA). Diku gjennomfører analyser på egen hånd, og vi samarbeider med søsterkontorer. Det er også interessant å sammenligne våre egne analyser med tilsvarende arbeid gjort i andre land.

Diku har i 2018 kartlagt norske bedrifters erfaringer med utenlandske praksisstudenter og lærlinger innenfor yrkesfag gjennom Erasmus+. Rapporten viser at bedriftene har mange positive erfaringer med utenlandske studenter og lærlinger, bl.a. knyttet til språk, kultur og kompetanse. Men det er også mange konkrete utfordringer knyttet til praktiske forhold som økonomi, bosituasjon og kommunikasjonsproblemer. Rapporten er nyttig som bakgrunn for rådgivning om praksismobilitet til bedrifter og institusjoner/skoleeiere.

Diku har videre deltatt i et prosjekt med deltakelse fra flere Erasmus+-nasjonalkontorer for å gjøre statistiske analyser basert på deltakerrapporter fra personer som har vært på mobilitetsopphold gjennom Erasmus+. Prosjektet ledes av det østerrikske nasjonalkontoret. I løpet av 2018 er det utarbeidet en rapport om oppbygging av et indikatorsett basert på data fra deltakerrapporter i Erasmus+ - mobilitet i fag- og yrkesopplæringen. Det er også startet et arbeid med landrapporter for de landene som deltar, som vil bli publisert i 2019.

Arbeidet med å følge utformingen av et nytt EU-rammeprogram for utdanning, opplæring og ungdom 2021-2028 har hatt høy prioritet i 2018. Diku har bidratt aktivt i prosessen med å utarbeide norske posisjonsnotater, bl.a. knyttet til behovet for sterkere koblinger mellom utdanning, innovasjon og forskning, mer fleksible regler for deltagerne, brukervennlighet og forenkling av programadministrasjon og tiltak for å sikre at programmet er attraktivt for norske søkere. Diku har også har spilt inn behovet for flere og mer fleksible ordninger for å øke antall elever som reiser på kortere og lengre mobilitetsopphold særlig i videregående skole.

Diku bidro også aktivt med innspill til utformingen av det nye tiltaket *European Universities*. Her har det vært sentralt å sikre full norsk tilgang til ordningen, og et godt samarbeid mellom Diku, KD, EU-delegasjonen og EFTA-sekretariatet bar frukt i så måte. Videre har arbeidet med koblinger mellom utdanning, forskning og innovasjon blitt presentert som beste praksis i Europakommisjonen. Godt samarbeid mellom KD, Diku, Kunnskapskontoret og Norges delegasjon til EU, bidrar til at Norge har fått en tydelig stemme i programutviklingen, og til at Dikus innspill blir tatt til følge av europeiske kollegaer. Mot slutten av 2018 begynte arbeidet med å konkretisere forslaget til nytt rammeprogram, knyttet til de enkelte utlysningene. Arbeidet vil fortsette i 2019, og Diku er representert i flere arbeidsgrupper i Europakommisjonen som skal gi innspill i denne prosessen.

Brexit kan potensielt få store konsekvenser for norsk deltagelse i Erasmus+. Diku har utredet omfanget og konsekvenser av en hard Brexit og gitt innspill til KDs beredskapsarbeid knyttet til problemstillingen. I tillegg har det blitt utarbeidet råd og veiledning til norske søkere vedrørende samarbeid med britiske partnere. Konsekvensene av Brexit for deltakelse Erasmus+ er fortsatt uklare, men Diku vil fortsette å følge situasjonen og vurdere konsekvensene for det norsk-britiske samarbeidet.

Kunnskapsgrunnlag knyttet til Panorama-strategien

Å styrke kunnskapsgrunnlaget om kinesisk utdanningssektor og norsk-kinesisk utdanningssamarbeid har hatt høy prioritet i kjølvannet av at relasjonen mellom Norge og Kina ble gjenopptatt ved årsskiftet 2016/17. I forkant av delegasjonsreisen til Kina i april 2018, ledet av statsråd Nybø, utarbeidet Diku i samarbeid med Forskningsrådet et felles *Veikart for forsknings- og utdanningssamarbeid med Kina*. Diku har også fått utarbeidet rapporten *Muligheter og hindringer for økt studentmobilitet til Kina*. Rapporten, som er basert på intervjuer med faglige og administrativt ansatte ved norske universiteter og høyskoler, gir et godt grunnlag for å jobbe videre med å øke antallet norske utvekslingsstudenter som reiser til Kina. Diku vil framover ikke bare fokusere på å øke volumet på utdanningssamarbeidet med Kina, men også på faglig utbytte, gjensidighet, samarbeidsmodeller og akademisk frihet. Det er også viktig at vi følger med på andre lands erfaringer og samarbeidsformer med Kina.

I forbindelse med statsråd Nybøs delegasjonsreise til Sør-Afrika høsten 2018 utarbeidet Diku og Forskningsrådet et felles *Veikart for forsknings- og utdanningssamarbeid med Sør-Afrika*. Veikartet peker på de store ulikhetene mellom institusjoner i sørafrikansk høyere utdanning. Videre fremheves det at Sør-Afrika nå utvikler et nasjonalt rammeverk for internasjonalisering i høyere utdanning, og at landet gjerne ser at det etableres trepartssamarbeid mellom et sterkt og et noe svakere universitet i Sør-Afrika, og et universitet fra for eksempel Norge. Dette er interessante perspektiver for norske institusjoner å ta med seg i arbeidet med å videreutvikle og øke institusjonssamarbeidet med og studentmobiliteten til Sør-Afrika.

Studenters erfaringer med utveksling

Diku arbeider stadig med å styrke kunnskapsgrunnlaget om studentmobilitet og hvordan utvekslingsopphold påvirker studentenes læring. I 2018 samarbeidet Diku med NOKUT om en analyse av studentenes svar i Studiebarometeret 2017, hvor det inngikk et omfattende spørsmålsbatteri om internasjonalisering som NOKUT og Diku hadde utarbeidet i fellesskap. Analysen ble presentert i felles rapport og et frokostmøte i Oslo i november. For det første viste analysen at studenter gjennomgående er godt tilfreds med utvekslingsopphold, både faglig, sosialt og personlig. Spørsmålene om erfaringer ved utenlandsopphold var blant dem studentene ga høyest score av alle kvalitetsområdene Studiebarometeret tar opp. For det andre viste analysen at andre, og ofte kortere opphold enn utveksling (på tre måneder eller mer) også kommer godt ut i studentenes vurdering. For det tredje indikerte analysen at det største forbedringspotensialet i arbeidet med utveksling består i å tydeliggjøre den faglige sammenhengen med studieprogrammet hjemme. Dette er viktig informasjon som kan stimulere sektoren til å gjøre utveksling ytterligere relevant og lærerik.

Diku vurderer at kunnskapen som er etablert og formidlet i dette samarbeidet vil være et viktig grunnlag for arbeidet med stortingsmeldingen om internasjonal studentmobilitet. Vi vil videre bruke resultatene aktivt overfor sektoren for å støtte opp om utviklingen av gode, helhetlige studieprogrammer med attraktive muligheter for internasjonalisering og mobilitet egnet til å styrke læringsutbyttet.

Rekruttering av internasjonale studenter til Norge

På oppdrag fra KD analyserte Diku norske UH-institusjoners arbeid med og forutsetninger for å rekruttere internasjonale gradsstudenter til Norge. Analysen, sammen med konkrete anbefalinger til tiltak, ble presentert i rapporten *Fleire eller bedre? Rekruttering av gradstudenter til Norge*. Rapporten var basert på analyser av tilgjengelig statistikk og intervjuer med representanter for sektoren. Den konkluderte med at Norge mangler tydelige politiske føringer for rekruttering av internasjonale studenter, at dagens rekruttering er for lite systematisk, at rekruttering er en krevende prosess og at institusjonene er mest interessert i å styrke arbeidet med å rekruttere europeiske studenter. Diku anbefalte å prioritere en drøfting av hva som skal være politiske mål og føringer for rekruttering av internasjonale studenter, og å få på plass et samordnet opptak av internasjonale masterstudenter. Rapporten gir et bidrag til regjeringens arbeid med stortingsmelding om internasjonal studentmobilitet og til institusjonenes rekrutteringsarbeid.

Evaluering av avviklingen av kvoteordningen

Etter et anmodningsvedtak i forbindelse med Stortingets behandling av Statsbudsjettet for 2018 ble Diku gitt i oppdrag å «evaluere konsekvensene av utfasingen av Kvoteordningen for utenlandsstudenter». Evalueringsrapporten ble oversendt KD 31. august. Evalueringen omtaler konsekvenser avviklingen har hatt, hvilke opplevelser norske universiteter og høyskoler har av prosessen og utsiktene for de neste årene.

Avviklingen av Kvoteordningen og etableringen av de nye programmene NORPART, UTFORSK og INTPART har betydd en dreining fra støtte til enkeltstudenter, basert på institusjonsavtaler, til fokus på institusjonelt samarbeid i partnerskapsprogrammer. På norske universiteter og høyskoler er det ulike oppfatninger av omleggingen. Særlig kritiske er fagmiljøer som hadde mange kvotestudenter, men som ikke har prosjekt i de nye ordningene. I debatten knyttet til avviklingen av Kvoteordningen har det vært stor interesse knyttet til mobilitetstall. Norge har i årene etter 2015 opplevd en tydelig nedgang i antallet internasjonale gradsstudenter. Avviklingen av Kvoteordningen kan bare forklare deler av denne nedgangen, som også må ses i lys av en kraftig økning i årene fram mot 2015.

Bidrag til KDs arbeid med stortingsmelding og tilstandsrapport

Regjeringen vil i januar 2020 legge fram en stortingsmelding om internasjonal studentmobilitet. Diku har i andre halvdel av 2018 deltatt med en person i KDs arbeidsgruppe, og derigjennom bidratt med å bygge kunnskapsgrunnlag og utarbeide disposisjon for meldingen.

Diku har også levert innspill til stortingsmeldingen. Diku ser positivt på regjeringens høye ambisjoner. Innspillet legger vekt på at internasjonal studentmobilitet må bidra til kvalitet i utdanning. Dette kan gjøres blant annet gjennom utforming av helhetlige studieprogram, praktisk tilrettelegging for at flere studentgrupper kan delta i mobilitetsopphold og stimulering av korte profesjonsutdanninger til å finne løsninger for økt studentmobilitet. Utforming av politikk og gode praksiser for å rekruttere og integrere internasjonale studenter har betydning for internasjonalisering hjemme. Diku mener at utenlandsopphold på under tre måneder også kan ha verdi og bør rapporteres, men man må motvirke at kortere utenlandsopphold fortrenger utveksling. For å kunne nå målet om økt mobilitet som bidrar til kvalitet i utdanningen, er virkemidlene innenfor Erasmus+ svært relevante, og dette bør framheves i stortingsmeldingen.

Diku har gjennom flere år deltatt i arbeidet med Tilstandsrapport for høyere utdanning, primært med analyser og omtaler av data for internasjonalisering og mobilitet. Våren 2018 deltok Diku med en person inn i arbeidsgruppen som skrev rapporten. Fra og med 2019 vil Diku ha ansvaret for Tilstandsrapporten for høyere utdanning.

3.1.2 SP2. Målgruppeorientert formidling av kunnskapsgrunnlaget for internasjonalisering

En viktig oppgave for Diku er å formidle ny kunnskap om internasjonalisering til myndighetene og den norske utdanningssektoren. Dette gjør vi med ulike verktøy og på ulike arenaer, så som arrangementer, publikasjoner, digitale kanaler og mediearbeid. Dagens kommunikasjonslandskap stiller store krav til godt innhold og målrettet kommunikasjon. Digitalisering og hurtige endringer i brukervaner innebærer at vi hele tiden må tilpasse kommunikasjonsarbeidet vårt.

Gjennomgang og fornying av kommunikasjonskanaler

Gjennom sammenslåingen er Dikus virksomhet blitt mer omfattende og med et enda bredere sett av målgrupper enn tidligere. Dette stiller krav til en tydelig og prioritert målgruppeorientering og en strategisk bruk av både overordnede og spissede budskap i kommunikasjonsarbeidet.

I tillegg til innhold av god kvalitet, er effektivt formidlingsarbeid avhengig av velfungerende kanaler, tydelige budskap og gode og tilgjengelige formidlingsmetoder. I forbindelse med sammenslåingen og lanseringen av Diku har vi gjennomgått alle våre eksisterende kanaler. Vi har slått sammen parallelle profiler i sosiale medier til én samlet Diku-profil, vi har erstattet eksisterende nyhetsbrev på e-post med et helt nyutviklet Diku-nyhetsbrev, og vi har satt i gang et omfattende prosjekt for utvikling av nye nettsider. Vi har implementert Dikus visuelle profil på en lang rekke fysiske og digitale flater.

Egne tverrfaglige prosjektgrupper går gjennom den samlede porteføljen av konferanser for å komme frem til en helhetlig fremtidig konferansestruktur som skal bidra til å fremme organisasjonens mål og sikre effektiv ressursbruk.

Formidling av kunnskap og resultater

Produksjon og spredning av innhold er et viktig virkemiddel for å øke kunnskapen om internasjonalisering og kvalitetsutvikling i utdanning. Vi bruker journalistiske virkemidler i både egne og eksterne kanaler til å synliggjøre ny kunnskap, resultater og gode eksempler fra programdriften. Dikus egne analyser, statistikk og rapporter er en av flere viktige kilder i dette arbeidet.

I april lanserte Diku statistikkportalen statistikk.diku.no som gir oversikt over internasjonal studentmobilitet og utdanningssamarbeid. Den nye løsningen ble promotert på Dikus konferanser, gjennom digitale kanaler og i egen artikkel på Forskning.no. NRK laget en sak om yrkesfagelever som tar praksis i utlandet, basert på statistikk fra Diku. Likevel ser vi at kjennskapen til dette verktøyet fortsatt er lav blant brukere og samarbeidspartnere, og at det er nødvendig å jobbe videre i 2019 for å gjøre løsningen enda mer kjent blant våre brukere.

Internasjonaliseringskonferansen for høyere utdanning 2018 (IK18) ble arrangert i Bodø 13.–15. mars, i samarbeid med Nord universitet. Tittelen på konferansen var «Høyere utdanning for fremtidens samfunn», og omhandlet sektorens samfunnsoppdrag: utdanning som inngangsbillett til arbeidslivet og aktiv deltakelse i (verdens)samfunnet. Konferansen hadde en rekke parallelsesjoner og rekordmange internasjonale deltakere, blant annet en stor delegasjon fra kinesiske universiteter og en delegasjon fra land som er omfattet av EØS-midlene. Konferansen bidro til dialog, nettverksbygging og kunnskapsformidling.

Internasjonaliseringskonferansen for grunnopplæringen 2018 (IKG18), som ble arrangert i Trondheim 6.- 7. november, hadde fremtidens behov for teknologisk og internasjonal kompetanse som tema. Konferansen utforsket hvilke ferdigheter som blir viktig for fremtidens samfunns- og arbeidsliv, samt hvilken rolle internasjonalt samarbeid kan spille. Diku arrangerte konferansen sammen med Trøndelag fylkeskommune, Trondheim kommune og fylkesmannen i Trøndelag. Ansatte som jobber med internasjonalisering fikk faglig påfyll, og konferansen fungerte som en arena for å rekruttere nye utdanningsinstitusjoner til Dikus programmer fra regionen der konferansen ble gjennomført.

Frokostmøter er en velegnet arena for presentasjon og drøfting av ny kunnskap, og kan kombineres med formidling i andre kanaler. Strømming gjør møtene tilgjengelige for et stort publikum, og samarbeidet med nasjonale aktører og utdanningsinstitusjoner er effektivt for å bygge Diku som en premissleverandør i sektoren. I 2018 har vi derfor arrangert to frokostmøter i Oslo, i samarbeid med henholdsvis UiO og NOKUT. Begge møtene har hatt god deltakelse fra relevante målgrupper. Politisk ledelse i KD har deltatt med innledninger til tema for møtene. Vi har oppnådd både god redaksjonell dekning i flere medier og stor aktivitet i sosiale medier knyttet til disse arrangementene.

3.2 Mål 2: Diku skal bidra til bedre samordning og utvikling av arbeidet med internasjonalisering i samarbeid med relevante nasjonale og internasjonale aktører

3.2.1 SP1. Effektiv forvaltning av programmer og prosjekter

Diku har en bred portefølje av program for internasjonalt samarbeid, som er viktige virkemidler for kvalitetsutvikling i utdanningen på alle utdanningsnivå, fra barnehage til høyere utdanning. Programmene fokuserer på ulike politiske prioriteringer, geografiske områder, målgrupper, utdanningsnivåer og sektorer, og mange tilbyr muligheter for innovativt samarbeid på tvers av sektorer.

Dikus programmer og ordninger skal bidra til implementeringen av ulike strategiske satsinger, være forankret i institusjonenes virksomhet og medføre synlige effekter og ringvirkninger. De viktigste mønstrene, tendensene og resultatene i 2018 presenteres nedenfor. Vi har valgt å inndele denne delen geografisk, fra det nære til det fjerne; først omtales nordisk, deretter europeisk og til slutt globalt samarbeid.

Nordisk samarbeid

Det nordiske samarbeidet er en viktig dimensjon av internasjonalisering av utdanning. Nordplus er Nordisk Ministerråd (NMR) sitt største utdanningsprogram innenfor livslang læring, og støtter utdanningssamarbeid i Norden og Baltikum. I 2018 markerte Nordplus-programmet 30-års jubileum for nordisk samarbeid og 10-års jubileum for nordisk-baltisk samarbeid.

Nordplus består av fem delprogram, hvorav Diku har hovedansvaret for Nordplus Horisontal, den mest innovative, tverrsektorielle delen av programmet. I tillegg har Diku ansvaret for søknads- og rapporteringssystemet Espresso som Nordplus benytter. Siden Nordplus har en felles nordisk administrasjon og bruker den samme digitale løsningen for programadministrasjon, har Diku utviklet tette kontakter med de andre nordiske programkontorene og deltar i utstrakt kunnskapsdeling og erfaringsutveksling innen programforvaltning.

Interessen for nordisk samarbeid innenfor utdanningssektoren er stor og langt høyere enn hva Nordplus kan dekke. Også i 2018 ble det søkt om ca. 2,5 ganger så mye midler til mobilitet og prosjektsamarbeid som det som er tilgjengelig i Nordplus.

Årlig støttes 400-450 samarbeidsprosjekter gjennom de ulike delprogrammene under Nordplus. Søknadstallene har vært stabile gjennom flere år med ca. 600 søknader hvert år. Norsk deltakelse generelt i Nordplus er relativt god med ca. 16 prosent av søknadene/deltakende institusjoner.

Det er i Nordplus Høyere utdanning og Nordplus Horisontal norske institusjoner gjøre det best, mens i Nordplus Junior og Nordplus Voksen ligger vi noe lavere enn ønskelig. Diku har derfor de siste årene prioritert informasjonsarbeid rettet mot skoler og voksnes læring, bl.a. ved å jobbe tettere sammen med Erasmus+ for å kunne nå ut til en større målgruppe.

Den viktigste effekten av deltakelsen i Nordplus -programmet er at kontinuerlig videreutvikling av samarbeidet knytter de nordiske og baltiske utdanningsinstitusjonene og organisasjonene tettere sammen, og styrker det nordisk-baltiske felleskapet. Nordplus Horizontal gir støtte til innovative prosjekt og nettverksaktiviteter som går på tvers av sektorer. Her kommer samarbeid med arbeidslivet tydelig frem og i 2018 var 46 prosent av deltagende institusjonene «ikke utdanningsinstitusjoner» (f.eks. organisasjoner og bedrifter i privat og offentlig sektor). For eksempel kan Horizontal-prosjekter være relatert til entreprenørskap, byutvikling, klimautfordringer, kultur, IKT, utdanning og arbeidsliv og integrasjon. I tillegg setter NMR viktige samfunnsutfordringer/innsatsområder i fokus gjennom programprioriteringene. I 2017-2018 ble oppmerksomheten rettet mot integrering, mens digitalisering blir prioritert i søknadsrunden i 2019. Programmet kan også fungere som en god inngangsport til andre program, for eksempel Erasmus+ eller lærerutdanningsprogrammet NOTED.

Bilateralt europeisk samarbeid

Utdanningssamarbeid med europeiske land er organisert i ulike ordninger både gjennom avtaler med EU og med enkeltland på kontinentet. I 2018 har språkopplæring hatt høy prioritet. Det er sentrale mål for norsk utdanning på alle nivå å styrke fremmedspråkernes posisjon i utdanningssystemet og samfunnet. Frankrike og Tyskland pekes på som viktige samarbeidsland, og Diku har gjennom blant annet Tysklandsstrategien og det fransk-norske samarbeidet styrket dette arbeidet.

Styrket samarbeid mellom Frankrike og Norge

I 2018 ble 100 års-jubileet for norsk-fransk utdanningssamarbeid og etableringen av den norske seksjonen ved Lycée Pierre Corneille markert. Høydepunktet var en storslått markering i Rouen 24. september, der HM Dronning Sonjas var tilstede, sammen med den franske presidentfruen Brigitte Macron. Som del av jubileumsseremonien signerte de to utdanningsministrene Iselin Nybø og Frédérique Vidal en ny rammeavtale for fransk-norsk samarbeid innen utdanning, forskning, innovasjon, næringsliv og kultur. Planlegging og gjennomføring av 100 års jubileet bidrog til å forsterke samarbeidet med våre franske samarbeidspartnere. Samlet sett har disse aktivitetene rettet mot ulike målgrupper i utdanningssektoren både i Norge og i Frankrike satt fransk-norsk utdanningssamarbeid på agendaen og bidratt til å spre kunnskap om relevante ordninger og virkemidler i Dikus portefølje.

I februar arrangerte Diku «Frankrikekonferansen 2018 – Velg fransk og invester i fremtiden!» i samarbeid med Fremmedspråksenteret. Konferansen var rettet mot skolerådgivere, fransklærere, skolemyndigheter og skoleledere, samt alle som jobber med rekruttering til franskfaget og til utdanningsopphold i Frankrike. Den var fulltegnet med totalt 160 deltakere fra hele landet. Målet var å øke kunnskapen om studiemuligheter for norske elever og studenter i Frankrike og å inspirere til økt samarbeid med Frankrike; samt å vise at kunnskap om fransk språk og kultur er en viktig investering for fremtiden og en nyttig kompetanse for norsk næringsliv. Diku opplever at konferansen har bidratt til økt oppmerksomhet om våre ordninger, og det var i 2018 en økning i søkertallene til Lycée-ordningen. Hundreårsmarkeringen i Rouen ble også brukt til å skape oppmerksomhet om Lycée-ordningen spesielt og utdanningssamarbeidet generelt i sosiale medier. I 2018 var det rekordmange søkere til treårig videregående utdanning i Frankrike, noe kan ha sammenheng

med oppmerksomheten generert av Frankrikekonferansen og en rekke informasjonskampanjer gjennomført knyttet til 100 års markeringen av ordningen. Flere hundre tidligere elever deltok under markeringen i Rouen i september, og mange av dem har bidratt aktivt til å spre informasjon om ordningen via sosiale medier.

Trollstipendet er en ordning hvor fransklærere og franskklasser kan få støtte til studieopphold i Frankrike. Ordningen har generelt stabile søkertall, i overkant av 30 søknader per år. Som del av hundreårsmarkeringen, ble det i 2018 innført en treårig pilot der norske skoler kan søke om støtte til gjenbesøk fra Frankrike. Dette skaper større grad av gjensidighet og øker utbyttet for norske institusjoner ved at elever og ansatte som ikke deltar på reise til Frankrike, også kan oppleve fransk språk og kultur. Det ble også innført støtte til forberedende besøk for å få flere nye skoler til å søke. Forberedende besøk og gjenbesøk er viktige virkemidler for å forenkle prosessen med å etablere og vedlikeholde samarbeid med franske skoler.

Diku hadde en aktiv rolle i gjennomføringen av et fransk-norsk seminar om samarbeid innen høyere utdanning, forskning og innovasjon i Paris. Virkemidler som Horisont2020 og Erasmus+ kan utnyttes i større grad i norsk-fransk samarbeid, og her vil et tettere samarbeid mellom Forskningsrådet og Diku kunne bistå høyere utdanningsinstitusjoner til å se mulighetene i sammenheng.

Antall søkere til det femårige masterstudiet i teknologi, NORGINSA-programmet ved INSA, Toulouse, holder et lavt, men stabilt søkertall. Tilbakemeldinger fra de norske studentene viser stor grad av tilfredshet over studietilbudet. Det norsk-franske senteret ved Universitetet i Caen (OFNEC) tilbyr blant annet et årsstudium i fransk med didaktikk som formelt er opprettet som studium ved NTNU men med OFNEC lærested. Etter at opptak av studenter ble flyttet fra Diku til Samordna opptak, har det vært en økning i søkertallene.

Tysk-norsk utdanningssamarbeid

Tyskland er et viktig samarbeidsland for Norge på utdanningsområdet, noe som er gjenspeilet i at KD har laget en egen handlingsplan for å følge opp regjeringens overordnede Tysklandsstrategi. Diku bidrar til å nå målene i denne planen, men vi har få og små virkemidler for å fremme tysk-norsk samarbeid bilateralt. Det viktigste samarbeidet skjer derfor gjennom Erasmus+, i en multilateral kontekst (med unntak av mobilitet). Det er derfor ikke alltid like lett å gi Tyskland prioritet og synlighet.

Gjør det! er for eksempel et tiltak som øker kvaliteten i norsk fag- og yrkesopplæring gjennom samarbeid med Tyskland. Programmet er svært populært og målrettet, men har en liten økonomisk ramme (2 millioner kroner). I 2018 prioriterte Diku 400 000 kroner av egne midler for å øke potten, men dette er ikke en bærekraftig løsning. Skal Gjør det! bli et program som bidrar vesentlig til de overordnede målsettingene, må de økonomiske rammene økes.

Diku har også foreslått en ordning som yter stipend til tysklærere og tyskelever i ungdoms- og videregående skole til korte opphold i Tyskland. Målet er bedre undervisning og å få flere elever til å velge, fordype seg i og gjennomføre tyskopplæring.

Videre har Diku forsøkt å bidra til å etablere tilrettelagte studieopplegg for helgradsstudenter innen teknologi og økonomi i Tyskland, på oppdrag fra KD. Dette forsøket har dessverre ikke

lyktes. En av grunnene til dette er at man tilbyr nærmest utelukkende bachelor-mastermodell på disse fagområdene i Tyskland, og dermed er det ikke enkelt å tilby integrerte fem-årige opplegg etter modell fra NORGINSA. Videre ser vi en tydelig dreining mot institusjonelt samarbeid heller enn egne opplegg for noen utvalgte internasjonale studenter; dette gjelder både for norske og tyske institusjoner. Diku anbefaler ikke å gå videre med dette oppdraget, men heller se på andre måter å fremme det norsk-tyske samarbeidet på gjennom institusjonelt samarbeid.

Internationales Preisträgerprogramm og Deutschland Plus er to programmer som gir norske elever muligheten til å reise på sommerkurs i Tyskland for å lære tysk og bli kjent med Tyskland og den tyske kulturen. Programmene eies av tyske myndigheter, men den norske deltakelsen forvaltes av Diku. I 2018 har Diku tatt grep for å gjøre programmet lettere tilgjengelig for elever som lærer tysk og å få en bedre oversikt over aktiviteten knyttet til Tyskland.

Diku har også styrket samarbeidet med andre relevante aktører i Tyskland-satsningen. Samarbeid med blant annet Tyskforum - Norsk tysklærerforening, Goethe-Institut og den tyske ambassaden i Oslo vil resultere i bedre utnyttelse av ordningene som støtter samarbeid med Tyskland. I tillegg har Diku arrangert tre informasjonsmøter med temaet "Tyskland som studieland" i samarbeid med ulike aktører. Målgruppen for møtene var elever i den videregående skolen og studenter med intensjoner om å studere i Tyskland.

I 2018 bidro Diku, sammen med Norsk Industri og NHO, til at Norsk-Tysk Handelskammer (IHK) fikk gjennomført en studietur til Tyskland for norske aktører i fag- og yrkesopplæringen. Diku bidro aktivt til rekrutteringen av deltakere, og til gjennomføring av programmet. De norske deltakerne fikk en god innføring i det tyske utdanningssystemet, og ble kjent med tyske bedrifter og opplæringsystem. Vi forventer at dette vil bidra til økt samarbeid mellom norske aktører i fag- og yrkesopplæring og tyske opplæringsinstitusjoner.

Språkassistenter

Norske skoler kan søke om å være vertskap for en språkassistent, som bidrar til fremmedspråkundervisning i fransk, spansk og tysk. Rapporter fra skolene og assistentene viser at tiltaket bidrar til økt kvalitet i fremmedspråkundervisningen og større engasjement blant elevene. Det er stort trykk på å motta tyske assistenter og Diku har i innspill til Kunnskapsdepartementet uttrykt behov for midler til flere tyske assistenter, for å imøtekomme behov og et omfang som gir større virkning.

Den europeiske språkprisen

Den europeiske språkprisen (European Language Label) deles ut årlig til nyskapende prosjekter som har bidratt til å fremme læring av språk. I 2018 ble prisen tildelt Dahlske videregående skole, som gjennom flere år har jobbet målrettet for å inspirere og motivere elever og ansatte til å utvikle og tenke nytt rundt språkopplæring. Den europeiske språkprisen består av et diplom og 50 000 kroner.

EØS-midlene

Målet med EØS-midlene er å bidra til å redusere økonomiske og sosiale forskjeller i Europa og å styrke bilaterale kontakter mellom de tre giverlandene og de 15 mottakerlandene. Gjennom EØS-midlene kan norske utdanningsinstitusjoner samarbeide med institusjoner i de landene som representerer mottakersiden i programmet. I programperioden for 2014–2021 er det satt av i alt EUR 2,8 milliarder i de to programmene, EEA Grants og Norway Grants. Det totale beløpet for hvert land er fastsatt i den overordnede avtalen, og mottakerne skal forhandle med giverne om hvilke tiltak som er aktuelle for det enkelte landet. Prosessene frem mot nye operative programavtaler i de 15 mottakerlandene har tatt vesentlig lenger tid enn forutsett, men ved utgangen av 2018 har 13 land skrevet under Memorandum of Understanding (MoU) med giverlandene. Tre land er i gang med utlysninger; Romania, Estland og Tsjekkia. For en rekke andre land er man i ferd med å slutføre programavtalene slik at de første utlysningene vil komme i løpet av 2019. De overordnede målsettingene knyttet til kunnskapstriangelet er godt ivaretatt ved at utdanningselementene er koblet med andre områder, primært forsknings- eller innovasjonsprogram.

Diku har vært aktivt involvert i programutviklingen i alle landene og bidratt til at programmene har fått en innretning i tråd med disse målsettingene. Diku har også vært aktiv overfor norske aktører på flere utdanningsnivåer for å legge best mulig til rette for samarbeid med institusjoner i mottakerlandene. Diku vil framover ha en rolle som DPP (Donor Programme Partner) i 10 land, flere av disse i samarbeid med Forskningsrådet eller Innovasjon Norge. På denne måten bidrar vi til synergier mellom ulike programområder. Det er også et uttalt mål med EØS-midlene at samarbeid som utvikles skal kunne videreutvikles til tiltak i Erasmus+.

For øvrig har Diku en aktiv rolle som bindeledd mellom alle aktørene i gjennomføringsfasen, som kommer til å vare fram til 2024, trolig med høyest aktivitet 2019-2022.

ERASMUS+

Eramus+ inkluderer alle utdanningsnivå og sektorer. Diku har ansvaret for forvaltningen av norsk deltakelse i utdanningsdelen av Erasmus+, og jobber systematisk for økt norsk deltakelse og effektiv utnyttelse av muligheter som ligger i programmet. EUs prioriteringer for utdanningssektoren sammenfaller i stor grad med de norske prioriteringene. Regjeringens EU-strategi har et uttalt mål om intensivering av norsk deltakelse i EUs utdannings- og forskningsprogrammer, og store forventninger til Diku, som kan vise til positive resultater i 2018.

Mobilisering av søkere

Budsjettrammene for Erasmus+ øker kraftig de siste årene i programperioden. For å stimulere til bred deltakelse og rekruttering av nye søkere har Diku satt av egne midler til forberedende besøk i grunnopplæringen. Forberedende besøk var et tiltak som ikke ble videreført i Erasmus+, men vi ser at det kan være et nyttig stimuleringsmiddel for nye søkere som skal etablere søknader med partnere i utlandet.

I 2018 lanserte Diku en kommunikasjonskampanje rettet mot norsk grunnskole (lærere, skoleeiere og skoleledere) for å øke kunnskapen om mulighetene i Erasmus+. Hovedmålene

var å øke antall institusjoner som er involvert i søknader, nye søkere og deltakere på Dikus informasjonsmøter, søkerseminarer og webinarer. Det ble utarbeidet en digital kampanje med gjenkjennbare designelementer for å skape effekt hos målgruppen. Om kampanjen har hatt effekt på søker tallene får vi svar på i 2019 og de kommende årene.

I arbeidet med å mobilisere flere søkere og oppnå bedre utnyttelse av alle ordningene, jobber Diku samlet mot målgruppene der det er hensiktsmessig. For eksempel har det vært målrettet aktivitet mot bedrifter og andre ikke-akademiske aktører. Erasmusseminaret 2018 (for høyere utdanning) hadde rekordstor oppslutning, og rekrutterte en bredere gruppe deltagere enn tidligere år. Erasmus+ og Horisont 2020 var tema for universitets- og høyskolerådets konferanse i 2018, og Diku hadde en sentral rolle i gjennomføringen.

Kartlegging av deltakelse i høyere utdanning

Diku gjennomførte en analyse av norske offentlige høyere utdanningsinstitusjoners deltagelse i Erasmus+. Analysen har gitt et bedre kunnskapsgrunnlag i arbeidet opp mot institusjonene. Analysen viste at det er store variasjoner mellom institusjonene når det gjelder deltagelse både innenfor mobilitet og innenfor prosjektsamarbeid. Det har vært en positiv utvikling når det gjelder mobilitetstall i prosjektperioden, men samtidig er det tydelig at noen av institusjonene har relativt stabile tall. Omfanget av prosjektsamarbeid i Erasmus+ er stort, og tiltaket strategiske partnerskap er det største virkemiddelet for kvalitetsutvikling i norsk sektor. Det er økende kunnskap og oppmerksomhet rundt Erasmus+ ved de norske UH-institusjonene, som delvis skyldes systematisk mobiliseringsarbeid rettet mot institusjonene, delvis nye tiltak. For eksempel har lanseringen av det nye tiltaket *European Universities* gitt økt oppmerksomhet rundt programmet på ledelsesnivå. Analysen har gitt et godt kunnskapsgrunnlag, og Diku har derfor pekt på behovet for å utarbeide en tilsvarende analyse for grunnopplæringen.

At KD vektlegger Erasmus+ i styringsdialogen med UH-institusjonene er et svært verdifullt bidrag for å sikre ledelsesforankring ved institusjonene i arbeidet med Erasmus+. Det er behov for mer kunnskap om hva som er årsaken til variasjonen mellom institusjonene når det gjelder deltagelsen i programmet, og i 2019 vil Diku se nærmere på dette. Institusjonene etterspør i økende grad veiledning om hvordan de skal arbeide med programmet, og et enda bedre kunnskapsgrunnlag vil være verdifullt.

Erasmus+ mobilitet i grunnopplæringen

Økt internasjonalisering (gjennom økt mobilitet og prosjektsamarbeid) er et sentralt mål for norsk utdanning på alle nivå, og det står i fokus i den kommende programperioden 2021-2028. Mobilitetstiltakene innenfor grunnopplæringen og skoleutvekslingspartnerskap er sentrale virkemidler for å skape den tilsiktede økningen. Nærmere analyse av søknadsrunden 2018 viser en markant økning i mobilitetstall. Skoleutvekslingspartnerskapene genererte mer enn dobbelt så mange elev- og ansattmobiliteter sammenlignet med tidligere perioder. Årsaken til denne utviklingen kan være at det nye tiltaket har et forenklet format og anerkjenner mobilitet som et mål i seg selv. Dette bidrar til økt interesse for programmet, bedre søker tall og økt mobilitet i skolesektoren.

Videre registrerer vi en mer aktiv deltakelse fra ulike aktører i grunnskolesektoren; i 2018 var det mer enn dobbelt så mange barnehager og grunnskoler involvert i søknader som i 2017. Målrettet satsning mot disse sektorene har gitt positiv uttelling. En viktig grunn kan være at flere barnehage- og skoleeiere bruker Erasmus+ ansattmobilitet strategisk, som et ledd i kvalitetsutviklingsarbeidet. Nærmere 60 prosent av søkerne innen disse sektorene var nykommere i Erasmus+.

KDs *Strategiske mål for utdanningssamarbeidet i Erasmus+* danner grunnlaget for den nasjonale handlingsplanen for Erasmus+. Det er en klar målsetting med norsk deltakelse at ansattmobilitet skal brukes som et virkemiddel for å utvikle institusjoner på alle nivå og være nært knyttet til institusjonenes øvrige strategier for kompetanseutvikling. I denne anslås det et mål om at deltakelsen skal øke til 350 lærere innen skole og barnehage, 420 lærere og instruktører innen fag- og yrkesopplæring og til 80 ansatte innen voksnes læring i 2020. I 2018 var disse tallene allerede på 331 deltakere fra skole og barnehage, 407 deltakere fra fag- og yrkesopplæring og 107 ansatte innen voksnes læring og det er tilgjengelige midler som begrenser deltakelsen. Det totale antallet søkte mobiliteter er betraktelig høyere enn måltallene, og dette viser at det er gode forutsetninger for å nå måltallene når budsjettene i Erasmus+ øker i siste del av programperioden.

I 2018 har Diku gjennomført en målrettet kampanje for å støtte opp under den nasjonale satsingen Yrkesfagenes år og Europakommisjonens satsning på Vocational Skills Week 2018, som ble åpnet på årets Internasjonaliseringskonferanse for grunnopplæringen (IKG18). Kampanjen har som mål å bidra til arbeidet med å øke innsikten om yrkesfag og arbeidsliv, øke unges interesse for yrkesfaglige utdanningsvalg, øke antall lærebedrifter og læreplasser, samt øke kjennskapen til muligheten for mobilitet i yrkesfagene.

Voksnes læring favner om en veldig bred sektor og noe av utfordringen med denne sektoren har vært å nå ut til institusjoner som har en strategisk viktig rolle i voksenopplæringssektoren i Norge. Vi har for eksempel hatt utfordringer med å nå bredt ut til kommunale voksenopplæringsinstitusjoner og karrieresentere. I 2018 økte mobilitetsmidlene innen voksnes læring betraktelig og de vil fortsette å øke de kommende årene. Derfor blir det veldig viktig å rekruttere nye, relevante, søkere. Diku valgte derfor i 2018 å rette fokus på karriereveiledningen, som er et prioritert område for både Norge og EU. Alle karrieresentere ble invitert til å delta på en studietur til Skottland. I etterkant fikk alle deltakere tilbud om individuelle veiledningsmøter for å finne ut hvilken type internasjonalt samarbeid som kunne møte deres behov. I 2018 hadde EU fokus på europeisk kulturarv, for å belyse muligheten for samarbeid rundt denne tematikken samarbeidet Diku med Kulturrådet, Forskningsrådet og Bufdir om å gi god informasjon til kulturaktører, som eksempelvis museer, bibliotek og kulturskoler.

Erasmus+ mobilitet i høyere utdanning

Diku observerer en stabil vekst i antall tildelte stipend for europeiske mobilitetsopphold for høyere utdanning. I 2018 tildelte Diku for første gang mobilitetsmidler tilsvarende måltallene i KDs Erasmus+-strategi for utreisende studenter og ansatte. Vi ser variasjoner i deltakelse mellom institusjoner. Det er særlig potensiale for vekst i utnyttelsen av praksisstipender for studenter. Statistikken viser at av 34 institusjoner som har prosjekter i 2018, står ni av dem for 70 prosent av all praksismobilitet, mens 10 institusjoner ikke utnytter denne ordningen.

Praksismobilitet er et prioritert arbeidsområde for Diku å følge opp videre, spesielt i lys av den kommende stortingsmeldingen om arbeidslivsrelevans i høyere utdanning.

I 2018 er det fortsatt stor interesse for mobilitetsmidler i den globale delen av Erasmus+ programmet. Dette tiltaket er viktig for den norske utdanningssektoren, da det tilbyr midler til student-, ansatt-, og praksismobilitet til/fra land utenfor EU som har få finansieringsmuligheter. Videre skaper Erasmus+ global mobilitet gode synergier med nasjonale partnerskapsprogrammer, både ved at mobilitetsprosjekter bygges ut til mer omfattende samarbeid mellom norske og utenlandske institusjoner, og ved at andre samarbeidsaktiviteter, som for eksempel felles studieprogrammer og kurs, styrkes ved å koble på mobilitetsprosjekter.

Den største utfordringen for økt global mobilitet forblir visumbestemmelsene. Diku har tatt initiativ til informasjonsutveksling med UDI for å bidra til bedre kunnskap om Erasmus+ global mobilitet og andre av Dikus partnerskapsprogrammer som finansierer studenter utenfor EU/EØS. Høye visumkostnader for innreisende studenter oppfattes også som problematisk av svært mange institusjoner, siden mobilitetsmidlene ikke fullt ut dekker slike kostnader.

Erasmus+ strategiske partnerskap

Strategiske partnerskap er det det største virkemiddelet for kvalitetsutvikling og innovasjon i norsk utdanning. Erasmus+ strategiske partnerskap skal bidra til utvikling av innovativ praksis (metodikk, verktøy, læringsmateriale, pensum og/eller studieprogram). De skal også fremme samarbeid med ulike aktører utenfor utdanningssektoren, stimulere kunnskaps- og erfaringsdeling på tvers av landegrensener, samt bidra til etablering av ulike internasjonale faglige og tematiske nettverk. Erasmus+ strategiske partnerskap har brede prioriteringer som i veldig stor grad sammenfaller med nasjonale prioriteringer. I tillegg gir ordningen gode muligheter til å velge faglige og tematiske vinklinger for prosjekter avhengig av behov, prioriteringer, mål og forventede resultater.

Søknadsstatistikken viser at i søknadsrunden 2018 var søkertallene hovedsakelig stabile (innen alle sektorer), men budsjettøkningen fra Europakommisjonen gjør at innvilgelsesrate blir høyere enn før. Den største utfordringen i 2018 var rekruttering av nye kvalifiserte deltakere for å opprettholde søkermasse og for å synliggjøre ordningen som et viktig kvalitetsutviklingstiltak. Inkludering av nye søkere forblir hovedutfordringen fremover. Siden programperioden går over i en avsluttende fase, blir spredning av resultater et viktig satsingsområde framover, både for prosjektene selv og for Diku.

I 2018 har Diku gjennomført en analyse av resultater og erfaringer fra et utvalg strategiske partnerskap. Undersøkelsen gav innsikt i faktorer som er viktige for å få nyttige resultater fra prosjektene og hva som kan være utfordringer. At tema og innretning er relevant for deltakere og målgruppe, at prosjektene har god institusjonell forankring, at samarbeidet kobles til relevante nettverk og at tilstrekkelige administrative ressurser avsettes til arbeidet med prosjektet er blant de kritiske suksessfaktorene.

Aktuelle tema for samarbeidsprosjekter i 2018 var bl.a. utvikling av innovativ metodikk, digitalisering, entreprenørskap, tiltak mot frafall, arbeidsmarkedsrelevans, interkulturell forståelse og integrering. Tiltaket bidro også til å styrke samarbeidet med arbeids- og

næringslivet, samt til omstilling og etter- og videreutdanning i arbeidslivet. Dermed forblir Erasmus+ strategiske partnerskapsprosjekt ett av de største og viktigste virkemidlene som fremmer innovasjon, digitalisering og kvalitetsutvikling ved norske utdanningsinstitusjoner.

Videre er det relevant å presisere at omfanget av norsk deltakelse i Erasmus+ strategiske partnerskapene er mye større enn det søkertallene 2018 gir inntrykk av, fordi mange norske institusjoner deltar som partnere i prosjekter koordinert fra andre land. Statistikk viser utstrakt deltakelse av norske utdanningsinstitusjoner innen Erasmus+ partnerskap (188 partnerskapsprosjekt med norsk deltakelse i 2018, med norske institusjoner som koordinator eller partner). Sektorvis fordeling framgår av tabell 1.

Tabell 1 Antall strategiske partnerskap på ulike programområder

Type strategiske partnerskap	Antall i 2018 som koordinator (eller partner)
Skole-skolepartnerskap	49 (20)
Partnerskap skole	7 (30)
Partnerskap fag- og yrkesopplæring	4 (24)
Partnerskap voksenopplæring	6 (25)
Partnerskap høyere utdanning	5 (18)
Sum	188

Erasmus+ sentraliserte tiltak

I tillegg til tiltakene i Erasmus+ der Diku behandler søknader og tildeler midler, har vi informasjon- og veiledningsansvar overfor en rekke sentraliserte tiltak, som forvaltes av EU-kommisjonen selv. Diku har arbeidet systematisk med å mobilisere og veilede søkere til sentraliserte tiltak i Erasmus+. Det har vært økende interesse og bedre uttelling for norske søkere i 2018, men det er variasjoner mellom tiltak. Diku har etablert en ordning for prosjektetableringsstøtte, som er et viktig virkemiddel for å styrke synligheten og bidra til at sektoren har tilstrekkelige ressurser til å utvikle gode søknader. I 2018 ble muligheten for å søke om støtte til politikktviklingsprosjekter (KA3) og *European Universities* inkludert i utlysningen.

I tillegg bidrar ordningen til at Diku får kunnskap om hvem som planlegger å søke og i større grad kan følge opp søkerne gjennom veiledning. Vi ser at veiledningen bidrar til bedre kvalitet på søknadene, og flere av prosjektene som ble tildelt i 2018 hadde fått tett oppfølging fra Diku. Det ble organisert egne veiledningsseminar for søkere til kunnskapsallianser og kapasitetsbyggingsprosjekt i 2018. I tillegg gir Diku oppfølging av de enkelte prosjektene, og vi forventer at den positive trenden for deltakelse i 2019 fortsetter. Det nye tiltaket *European Universities* har gitt økt oppmerksomhet om Erasmus+ i norsk sektor. Diku har vært i dialog og tilbudt veiledning til institusjoner som ønsker å søke tiltaket. Tiltaket har som mål å endre det europeiske utdanningslandskapet gjennom etableringen av allianser mellom universiteter på tvers av landegrenser.

Det ble i 2018 tildelt prosjekt innenfor flere tiltak. Norske utdanningsinstitusjoner deltar nå i alle de sentraliserte tiltakene, men det er fortsatt et stort uutnyttet potensial.

I 2018 var norske institusjoner involvert i totalt 13 Erasmus+ kapasitetsbyggingsprosjekter over hele verden (hvorav tre med norsk koordinator). Til tross for stigende interesse og kjennskap til tiltaket, er antall søknader fra norske institusjoner betraktelig lavere enn fra andre nordiske land. Årsaken til dette er sammensatt, men en antatt viktig faktor er nasjonale partnerskapsprogram for globalt samarbeid. Nasjonale ordningene (f.eks. NORPART og NORHED) oppfattes som mer fleksible og mindre byråkratiske enn EUs store og komplekse programmer. Det er derfor åpenbart potensial for å styrke samspillet mellom de nasjonale tiltakene og Erasmus+.

En viktig forutsetning for at norske fagmiljøer skal nå opp i den krevende internasjonale konkurransen, er tydelige institusjonelle forventninger om deltakelse i tiltaket, som konkret følges opp med den nødvendige graden av tilrettelegging i form av administrative ressurser og støtteapparat. Dikus inntrykk er at tilretteleggingen ved de norske institusjonene er varierende, noe som kan føre til minkende motivasjon for å involvere seg i Erasmus+ sentraliserte tiltak. Det er tydelig at satsingen mot Horisont 2020 ressursmessig prioriteres langt høyere ved norske UH-institusjoner fremfor utvikling av Erasmus+ prosjekter. For at mulighetene med Erasmus+ sentraliserte tiltak skal være utnyttet optimalt, er det viktig at temaet følges opp i KDs styringsdialog med institusjonene.

Diku promoterer de sentraliserte tiltakene både generelt og overfor særlig relevante miljøer. I 2018 har vi hatt en målrettet kampanje rundt kapasitetsbygging, men resultatene vil ikke vises før tidligst ved neste søknadsrunde.

Politikkutvikling (KA3) er et overordnet, strategisk tiltak som skal legge til rette for og forsterke satsningene på utdanning og innovasjon i EU. I KDs strategi for Erasmus+ er det et uttalt mål om norsk deltakelse i utlysninger som retter seg mot myndigheter og som åpner for ny politikkutvikling i fellesskap med europeiske partnere. Det er samtidig gledelig at sentrale norske organer allerede er med i flere pågående og avsluttede prosjekter. To norske partnere, OsloMet og Fønix, fikk støtte gjennom KA3-utlysninger i 2018.

For å øke norsk deltakelse i KA3, organiserte Diku i samarbeid med KD et pådriverseminar i Brussel i desember 2018, organisert av Kunnskapskontoret. Målet var å få bedre oversikt over tiltaket, og også mobilisere flere på myndighetsnivå til å søke prosjekter. Det er for tidlig å si noe om effekten av seminaret, og mobilisering av relevante søkere vil være høyt prioritert fremover.

[Økt samarbeid om virkemidlene i Erasmus+ programmet](#)

Enkelte tiltak innenfor rammen av Erasmus+ (Europass, Euroguidance, ECVET) som skal støtte opp under implementeringen av programmet. Med utgangspunkt i målsettingen i New Skills Agenda for Europe (2016) om økt synergieffekt av virkemidlene i Erasmus+, har Norge samlet flere av disse tiltakene i Diku.

Flere av støttetiltakene berører ansvarsområdene til KDs ulike underliggende etater og partene i arbeidslivet. Det siste året har Diku styrket dialogen med relevante parter for å forankre implementeringen tettere opp mot gjeldende nasjonal utdanningspolitikk på området.

Diku har i 2018 tatt initiativ til et samarbeid med blant annet NOKUT, Unit og KD rundt den nasjonale implementeringen av Europassbeslutningen (2017). Dette har vært avgjørende for å sikre at den nasjonale implementeringen av Europassbeslutningen er i samsvar med nasjonal utdanningspolitikk. Den nye Europassplattformen skal gi tilgang til informasjon og veiledning om godkjenningsordninger, jobb- og opplæringstilbud, kvalifikasjonsnivå og kompetansebehov, og berører ansvarsområdene til ulike organer nasjonalt.

Dikus observatørrolle i Samarbeidsrådet for fag- og yrkesopplæringen (SRY) har styrket dialogen med partene i arbeidslivet om hvordan Dikus virkemiddelapparat kan brukes til å øke kvaliteten og relevansen i opplæringen. Diku har i 2018 jobbet målrettet og strategisk opp mot Utdanningsdirektoratet for å styrke elementet av internasjonalisering og mobilitet i fagfornyelsen. Videre har Diku styrket dialogen opp mot de utdanningsinstitusjonene som utdanner karriereveiledere (HVL og INN) og deltatt i Nasjonalt forum for karriereveiledning. Flere av de tverrgående målene i Erasmus + er sammenfallende med fagfornyelsen og de generiske ferdighetene barn og unge skal ha. Særlig medborgerskap og demokrati sees i sammenheng med både inkludering og europeisk integrasjon og flerkulturell kompetanse.

Globalt samarbeid

Panorama-strategien

Panorama-strategien er regjeringens strategi for kunnskapssamarbeid med Brasil, India, Japan, Kina, Russland og Sør-Afrika. De KD finansierte programmene UTFORSK og INTPART er viktige virkemidler for å oppnå hovedmålsettingene i strategien. Begge programmene bidrar til kvalitetsutvikling i norsk høyere utdanning og støtter oppunder strategiske og langsiktige satsninger på institusjonene.

Diku forvalter også flere virkemidler som er finansiert av Utenriksdepartementet som retter seg mot økt samarbeid med de samme landene. Til sammen bidrar disse tiltakene til betydelig samarbeid med Panorama-landene.

Panoramastrategiens mål er økt kunnskapssamarbeid med og studentutveksling til prioriterte land, innenfor rammene av kunnskapstriangelet. Diku har i 2018 i tillegg til programvirksomheten i samarbeid med Forskningsrådet planlagt og gjennomført faglige program knyttet til statsrådsledete delegasjonsreiser til Kina og Sør-Afrika. I regi av arbeidsfelleskapene i de respektive land er det blitt arrangert seminar med fokus på næringslivssamarbeid og praksismobilitet i Japan og Brasil, med norske og nasjonale deltakere.

Relevante aktiviteter og programmer knyttet til Panoramastrategien omtales både her og nedenfor, i kap. 3.2.4.

UTFORSK

Det overordnede målet for UTFORSK er å øke kvaliteten i høyere utdanning gjennom etablering og styrking av samarbeidsrelasjoner mellom norske høyere utdanningsinstitusjoner og institusjoner i Brasil, Kina, India, Japan, Russland og Sør-Afrika. Programmet søker å styrke gode koblinger mellom utdanning og forskning, og mellom utdanning og arbeids- og næringsliv.

Diku lyste i 2018 ut og tildelte midler til toårige prosjekter i UTFORSK. Søker tallene har holdt seg stabilt høye over tid, og søknadene holder jevnt over høy kvalitet. Over halvparten av søknadene i 2018 var knyttet til samarbeidsprosjekter med Kina og Brasil, noe som tyder på at målrettet arbeid mot disse landene har hatt effekt.

En positiv effekt av UTFORSK-prosjektene er den tette koblingen mellom studenter og fagansatte. Studentene blir involvert i pågående forskningssamarbeid, noe som bidrar til å styrke den studentaktive forskningen ved institusjonene både hjemme og ute.

På samme måte er studentmobiliteten i stor grad knyttet til forskningsaktiviteter som forskerne selv er involvert i. På denne måten bidrar UTFORSK til at den faglige kvaliteten på mobiliteten erfares som høy, enten oppholdene er av kortere eller lengre varighet.

UTFORSK gir mulighet til å teste ut ulike ideer i mindre skala, noe som leder til innovasjon i utdanningen. Felles kursutvikling, veiledning, gjesteforelesninger, workshops og sommerskoler bidrar til å styrke studieprogrammene, til nytte også for studenter som ikke reiser på utveksling. Omtrent 30 prosent av prosjektene har også planer om arbeidspraksis.

Kina-satsing

Diku rettet i 2018 særskilt oppmerksomhet mot samarbeid med Kina for økt faglig samarbeid, studentmobilitet og utvidet myndighetsdialog. En større universitetsdelegasjon fra Kina besøkte Norge i mars, hvor de deltok på Internasjonaliseringskonferansen (IK18) og gjennomførte institusjonsbesøk. Statsråd Iselin Nybø ledet en stor norsk kunnskapsdelegasjon til Kina i april. Diku, Forskningsrådet og UHR utviklet det faglige programmet for delegasjonsreisen. De to delegasjonsreisene gav sektoren gode muligheter til å utvikle kontakten med kinesiske universiteter. Flere norske universiteter og høyskoler har rapportert om høy nytteverdi av de to delegasjonene og merverdi ved at de fant sted tett i tid.

Diku har hatt en langsiktig målsetting om å etablere tett samarbeid med kinesiske søsterorganisasjoner for utvikling av det operative utdanningssamarbeidet, og har i løpet av året utviklet kontakten med China Education Association for International Exchange (CEAIE) gjennom en egen MoU og videreutviklet samarbeidet med China Scholarship Council. En viktig prioritering har vært å jobbe frem en avtale om felles utlysning av midler for utdanningssamarbeid, som etter planen skal signeres i Beijing i juni 2019. Diku har i 2018 også forberedt overtakelsen av forvaltningen av statsstipend til Kina, som vi overtok fra Forskningsrådet per 1.1. 2019.

Diku leder en arbeidsgruppe som skal jobbe for mer samordnet informasjon til norske studenter som ønsker å studere i utlandet. I 2018 fikk arbeidsgruppen et oppdrag fra KD om å gjennomføre en kampanje for å øke andelen studenter som tar utveksling i Kina. Sammen

med ANSA og Lånekassen gjennomførte Diku tre informasjonsmøter om utveksling til Kina høsten 2018: I Oslo (BI), Bergen (UiB) og Trondheim (NTNU). Antallet studenter som møtte opp tyder på at Kina er av stor interesse og at denne type informasjonstiltak er en god måte å nå studentene på. Møtene ble fulgt opp med en kampanje i sosiale medier frem mot søknadsfrist for utveksling (1. februar) sammen med ANSA og Lånekassen. Vi ser at søknadstallene om utveksling til Kina i 2019 er fordoblet ved både UiB og NTNU.

Sør-Afrika

Som oppfølging av regjeringens Panoramastrategi, ledet statsråd Nybø en delegasjonsreise til Sør-Afrika høsten 2018. 14 utdannings- og forskningsinstitusjoner var representert i delegasjonen, og studentene var representert ved NSO og ANSA. Diku og Forskningsrådet hadde ansvar for et faglig program som, med utgangspunkt i FNs bærekraftsmål, fokuserte særlig på temaene hav, helse og bærekraftig samfunnsutvikling. Det var god blanding mellom sørafrikanske og norske deltakere på fagseminarene, og en god balanse mellom fokus på utdanning og forskning. Flere institusjoner benyttet anledningen til også å ha bilaterale møter med sine samarbeidsinstitusjoner. I tillegg til politiske møter og besøk til en rekke universiteter, besøkte statsråden en barneskole i Cape Town. Skolen deltar i et Erasmus+ prosjekt som har utdanning i multikulturelle settinger som tema, der OsloMet er norsk partner. Ett av statsrådets prioriterte mål for delegasjonsreisen var å øke antallet norske studenter som reiser til Sør-Afrika på utveksling, et antall som allerede er relativt høyt. Diku vil bidra til oppfølging på dette området med kontakt mot både norske institusjoner og sørafrikanske samarbeidspartnere.

Samarbeid med Russland

Diku administrerer flere ordninger rettet mot samarbeid med Russland, og i tillegg kan russiske institusjoner delta i UTFORSK og INTPART. Russlandsprogrammet er et partnerskapsprogram finansiert av UD for perioden 2017-2020. Målene i programmet er i stor grad forankret i Panoramastrategien, og hovedmålet er å styrke norsk-russisk kunnskapssamarbeid på områder av felles interesse. Programmet er åpent for samarbeid innenfor alle fagområder, og skal bidra til kvalitetsheving i utdanningen, interkulturell kompetanse og gjensidig mobilitet for involverte institusjoner og fagmiljø i Norge og Russland. Det er betydelig interesse og konkurranse blant norske institusjoner for ordningen.

Ved utgangen av 2018 omfatter Russlandsprogrammet 21 samarbeidsprosjekter som involverer en rekke høyere utdanningsinstitusjoner og forskningsinstitutter, samt arbeidslivspartnere i Norge og Russland. I inneværende programperiode er det de fire breddeuniversitetene i Bergen, Tromsø, Oslo og Trondheim som i høyest grad har tatt i bruk og hatt best uttelling i Russlandsprogrammet. De samarbeider med sterke russiske universitets- og forskningsmiljøer i Moskva, St. Petersburg og Tomsk, samt i nordområdene. Diku mottar første årsrapport fra prosjektene våren 2019, og vil fra neste år kunne rapportere om resultater og effekter av programmet.

Som oppfølging av den bilaterale avtalen mellom KD og Det russiske utdannings- og forskningsministeriet, lyser Diku ut inntil 30 stipender per år til russiske studenter for semesteropphold i Norge. I 2018 mottok Diku søknader fra 62 russiske studenter som søkte stipend gjennom den norsk-russiske stipendordningen. Dette var en markant økning i antall

søknader sammenlignet med 2017. 28 studenter fikk tilbud om studieplass ved seks norske høyere utdanningsinstitusjoner. Det er etter Dikus vurdering viktig å beholde denne muligheten for russiske studenter til å studere i Norge særlig etter at kvoteordningen ble avvirket. Det er også en viss interesse for sommerskoler i Russland blant norske studenter. I 2018 mottok Diku 20 søknader, og av disse fullførte 13 studenter sommerskole. Studentene rapporterer til Diku at de er godt fornøyde med kvaliteten på det faglige opplegget ved de russiske sommerskolene.

Indo-Norwegian Cooperation Programme (INCP)

Tilskuddsordningen INCP er et bilateralt finansiert program, som fra norsk side er finansiert av UD og fra indisk side av Ministry of Human Resource Development (MHRD). INCP finansierer prosjektsamarbeid innen høyere utdanning mellom Norge og India, med fokus på koblingen forskning-utdanning. Den første programperioden ble avsluttet ved utgangen av 2018, og de siste prosjektene sluttreporterer til Diku i mars 2019. I 2018 har Diku fokusert på utviklingen av et rammeverk for en ny programperiode. Det er et ønske både fra norsk og indisk side om å videreføre ordningen for å bygge videre på det etablerte utdanningssamarbeidet fra den første perioden. Dette har imidlertid tatt lenger tid enn planlagt på grunn av lange beslutningsprosesser på indisk side. Diku følger opp arbeidet for videreføring av INCP i 2019.

Nordområdeprogrammet

Nordområdeprogrammet går nå inn i avslutningsfasen. Programperioden ble formelt avsluttet i 2018, men noen av prosjektene har gjennom en tilleggsfinansiering fra UD fått mulighet til en ettårig videreføring. Programmet har bidratt til å synliggjøre Norge som en viktig bidragsyter i kunnskapsutvikling om nordområdene i samarbeid med utdanningsinstitusjoner i Canada, Kina, Japan, Russland, Sør-Korea og USA. Programmet har styrket kvaliteten og nordområderelevansen på flere studieprogram i Norge, gjennom utvikling av kursemner og studieprogram med partnere i samarbeidslandene. Flere prosjekter kobler også utdanning til arbeidslivet gjennom ulike aktiviteter. Dikus vurdering er at det er viktig å videreføre programmet for å styrke Norge som en viktig og attraktiv utdanningspartner i nordområderelevante tematikker som klima, hav, energi, urfolk og turisme.

Programmet bidrar også til økt utdanningssamarbeid med samarbeidsland som er prioritert av KD og sektoren. Programmet ble evaluert i 2017, og Diku utarbeidet en ny programskisse i 2018, der vi blant annet har foreslått å åpne for mer tverrsektorielt samarbeid og utvide mulige partnerland. Halvparten av midlene til Arktis 2030, som finansierer Nordområdeprogrammet, vil overføres til regionene i nord. Omleggingen gjør det vanskelig å få fattet en beslutning om videreføring av programmet. Diku vil jobbe videre både mot UD og regionalt nivå for å få til en videreføring av satsningen, og ser behov for at KD også deltar i diskusjonene for å sikre at midler til nasjonale tiltak videreføres på tross av desentraliseringen av midler fra UD.

Partnerskapsprogrammet for Nord-Amerika

Det har ikke vært utlysning i Nord-Amerika-programmet i 2018, men det var ti år siden første utlysning i Partnerskapsprogrammet for Nord-Amerika. Overordnede resultater for disse ti årene ble lagt fram på det årlige Transatlantic Education Forum høsten 2018. Programmet er

populært og godt omsøkt, og rapportene viser at mye av det som blir utviklet i prosjektene også videreføres i etterkant. Samarbeid med arbeids- og næringsliv er en viktig del av porteføljen, og stadig flere studenter får mulighet til praksis/internship i USA eller Canada gjennom programmet.

USA og Canada fortsetter å være viktige samarbeidsland for norske utdanningsinstitusjoner. Diku organiserte i 2018 to delegasjoner for å øke samarbeidet med Canada. Den innreisende delegasjonen (ni kanadiske utdanningsinstitusjoner) besøkte fem campuser og møtte til sammen 20 norske utdanningsinstitusjoner. De kanadiske institusjonene rapporterte at programmet var svært relevant, at de fikk møte både eksisterende og potensielle partnerinstitusjoner, og at reisen åpnet for nye samarbeid både innen forskning og høyere utdanning. Den utreisende delegasjonen (sju norske institusjoner) deltok på en konferanse i Canada, med reisestøtte fra Diku. De deltakende institusjonene rapporterer at eksisterende samarbeid har blitt utforsket og forsterket.

Diku har også utarbeidet en ny landrapport for Canada for ytterligere å stimulere til samarbeid med dette landet, som vi har mye å lære av. Rapporten formidler grunnleggende informasjon om utdannings- og forskningssystemet i Canada og mulighet for samarbeid med Norge. Rapporten peker på noen trender når det gjelder samfunnsutvikling og utdanningspolitikk, særlig knyttet til koblingen mellom utdanning og arbeidsliv. Kanadiske utdanningsinstitusjoner ligger langt fremme på dette området, og rapporten gir norske institusjoner mulighet til å lære om ulike former for slikt samarbeid og til å orientere seg om muligheter for at norske studenter kan ta del i dette.

NORPART

Norwegian Partnership Programme for Global Academic Cooperation (NORPART) skal styrke kvalitet i høyere utdanning i utviklingsland og i Norge. Programmet er utviklet som et langsiktig virkemiddel for akademiske partnerskap og studentmobilitet med utviklingsland, basert på gjensidige faglige interesser. NORPART har befestet seg som et virkemiddel for miljøer som ønsker å starte eller videreføre et utdannings samarbeid med universiteter i utviklingsland. Gode søkertall også i 2018 tyder på at programmet fortsatt treffer et behov i sektoren. I utlysningen i 2018 ble det stilt et enda tydeligere krav om at alle prosjekter skal inkludere planer for gjensidig studentmobilitet, med et betydelig antall studenter fra utviklingsland til Norge på opphold av mer enn tre måneders varighet. Samtidig ble det også understreket at prosjektene skulle fokusere på aktiviteter på mastergradsnivå.

Med totalt 46 NORPART-prosjekter, ligger det til rette for flere positive effekter på studieprogram i utviklingsland og Norge og flere studenter på utveksling fra 2019. Neste utlysning er planlagt i 2021. Studentmobiliteten ser generelt sett ut til å gå etter planen for de fleste prosjektene i 2017-21-porteføljen. Noen av prosjektene opplever imidlertid utfordringer på dette feltet. Enkelte institusjoner som hadde høye søkertall til kvoteordningen, opplever at delstudier i Norge ikke er like attraktivt som helgradsstudier. Andre steder er rekrutteringsgrunnlaget mindre enn først antatt, eller engelskkunnskapene for dårlige. Prosjektene tar aktivt grep for å forsøke å utvide rekrutteringsgrunnlaget for eksempel ved å utvide fagområdet innenfor partnerskapet.

For å øke interessen for delstudier er det viktig at studentene opplever at de får med seg noe hjem fra oppholdet i partnerlandet – for eksempel ved at studiepoeng oppnådd i Norge blir godkjent som en del av graden ved hjemmeinstitusjonen. Prosjektene erfarer at det tar lengre tid enn forventet å få på plass slike godkjenningsordninger. Prosjekter som legger vekt på å utvikle felles kurs og program kan ha større suksess med å oppnå planlagt studentmobilitet i og med at studentene ikke uten videre kan få kurs godkjent som en del av graden sin uansett om de har tatt det i Norge eller i et partnerland. Utvikling av godkjenningsordninger og felles kurs og program tar tid, men det er nettopp slik langsiktighet NORPART-programmet skal legge til rette for.

De aller fleste NORPART-prosjektene legger vekt på å utvikle en eller flere former for digitalt utdanningssamarbeid, som virtuell mobilitet og nettbaserte kurs. I dagens format gir programmet lite rom for å støtte slik utvikling. For at NORPART skal være et bærekraftig program er nettbaserte løsninger noe som Diku vil legge bedre til rette for i framtidige utlysninger.

Eurasiaprogrammet

Eurasiaprogrammet (2015-2021) støtter prosjektsamarbeid mellom institusjoner i Norge og Armenia, Aserbajdsjan, Georgia, Kasakhstan, Kirgisistan, Hviterusland, Moldova, Tadsjikistan og Ukraina. Programmet skal bidra til fornyelse og internasjonalisering av høyere utdanning i samarbeidslandene. Programmet er finansiert av Utenriksdepartementet med en ramme på 165 millioner kroner. Så langt er det tildelt 56 prosjekter, 37 tre- og fireårige og 19 toårige. Porteføljen viser god spredning med hensyn til fagretninger og norske institusjoner. Alle landene i programmet har utdanningssamarbeid, og Ukraina etterfulgt av Georgia og Armenia har flest prosjekter i porteføljen.

Eurasiske studenter som har hatt studieopphold i Norge melder om stort læringsutbytte. Innretningen i programmet peker i hovedsak i retning av kapasitetsbygging i Eurasia, og vi ser at samarbeidene styrker infrastruktur, gir ny kunnskap og studentaktive undervisningsformer på utdanningsinstitusjonene i Eurasia. Med en spennende demokratiutvikling i land som Armenia spiller Eurasiaprogrammet en viktig rolle i kraft av å bringe kunnskaper og ressurser inn i utdanningssystemene i regionen. Dikus oppfølging har i stor grad vært rettet mot partnerinstitusjonene i Eurasia. Vi ser imidlertid behovet for å styrke vår kunnskap om prosjektadministrasjon ved de norske institusjonene for å kunne bedre vår rådgivning. Diku ønsker å lære mer om læringsutbyttet til norske studenter under studieopphold i Eurasia og hvordan disse samarbeidene brukes til å utvikle og styrke studieprogram og læringsmiljø ved de norske institusjonene.

Students at Risk

Students at Risk skal gi utenlandske studentaktivister som blir nektet å gjennomføre sin utdanning i hjemlandet, en mulighet til å videreføre sine studier i Norge. Ordningen gir studentene mulighet til å ta hel grad i Norge på bachelor- eller masternivå. Ved utgangen av 2018 studerer i alt 28 studenter ved norske universiteter og høyskoler med støtte fra StAR. 12 nye studenter ble tatt opp i 2018.

Selv om Students at Risk (StAR)-ordningen er inne i sin femte opptaksrunde i 2018/19, bærer programmet fortsatt preg av å være i en pilotfase. Ordningen som er finansiert av UD ble evaluert i 2017 og anbefalt videreført. Siden da har StAR blitt forlenget med ett og ett år av gangen. Usikkerhet knyttet til spørsmål om mulig forlengelse har så langt gjort det utfordrende å gjennomføre de forbedringspunktene evalueringen i 2017 pekte på.

Students at Risk har bred støtte hos norske høyere utdanningsinstitusjoner, og det er interesse for ordningen også i andre nordiske land. Til femte opptaksrunde er det nominert hele 78 studenter, et langt høyere antall enn de foregående fire opptakene.

Building Skills for Jobs

Målet med Building Skills for Jobs er å bidra til samarbeid mellom utdanningsmyndigheter/institusjoner og privat sektor for å utvikle fag- og yrkesopplæringen i utviklingsland, og sikre relevant opplæring i ferdigheter som er etterspurt i arbeidsmarkedet. Ordningen skal svare på utenrikspolitiske mål i Meld. St. 25 (2013 -2014) *Utdanning for utvikling* og Meld. St. 35 (2014 - 2015) *Sammen om jobben - Næringsutvikling innenfor utviklingssamarbeidet*.

Norsk næringslivs deltagelse i de ni tildelte prosjektene er noe mindre omfattende enn ønsket, men Diku forventer likevel at prosjektene når det overordnede målet om relevant opplæring og flere i arbeid. Det er imidlertid for tidlig å analysere resultater og effekt av disse prosjektene.

Diku besøkte i november 2018 NHOs prosjekt *Vocational skills for Vietnamese aquaculture industry* i Hanoi og i Mekong-deltaet. Prosjektets hovedpartner i Vietnam er Vietnam Chamber of Commerce and Industry, og har både vietnamesiske og norske næringslivspartnere i tillegg til ulike yrkesopplæringsinstitusjoner. Prosjektet er et godt eksempel på hvordan Norge kan bidra til relevant yrkesopplæring i partnerland.

NOTED

Norwegian Partnership Programme for International Teacher Education (NOTED) har som mål å øke utdannings samarbeid og studentmobilitet mellom lærerutdanningsinstitusjoner i Norge og i utlandet. Programmet hadde sine to første utlysninger i 2017, og ni toårige prosjekter og sju fireårige prosjekter fikk tildeling. Nesten alle institusjoner som har femårige grunnskolelærerutdanning på masternivå (GLU) søkte om midler, noe som vi tolker som et uttrykk for at sektoren oppfattet programmet som relevant for å styrke internasjonalisering som virkemiddel for kvalitet i grunnskolelærerutdanningen. Søknadene til NOTED bekrefter langt på vei inntrykket om at antall lærerstudenter som reiser på utveksling, jevnt over er svært lavt ved alle institusjoner. De fleste prosjektene har som mål å etablere og styrke faglige nettverk som bereder grunnen både for økt studentmobilitet og god kvalitet i utvekslingen. En særlig utfordring som går igjen, er knyttet til å få til god gjennomføring og godkjenning av praksisopphold i utlandet.

Godkjenning av utvekslingsorganisasjoner og samarbeidsprogrammer for utdanningsstøtte

Gjennom godkjenningsordningen får elever i norsk videregående skole mulighet til å ta hele eller deler av Vg2 i utlandet med støtte fra Lånekassen. Skoleeiere kan søke om godkjenning av samarbeidsprogram (en samarbeidsavtale om utveksling mellom skoleeiere), og utvekslingsorganisasjoner søker om godkjenning for at elever som reiser på utveksling med

dem kan få støtte fra Lånekassen. Det viktigste målet i Dikus arbeid med godkjenningsordningen er å sikre kvaliteten i tilbudet til elevene, både faglig og sosialt. Samtidig er det også et mål å øke antall elever som benytter seg av ordningen. KD og Diku har arbeidet fram et forslag til fornyet forskrift om godkjenning for utdanningsstøtte. Forskriften skal blant annet være tydelig på hvilket ansvar den norske utvekslingsorganisasjon eller den norske har for eleven under utvekslingsoppholdet. Målet er at flest mulig elever skal gjennomføre et godt opphold, spesielt knyttet til vertsfamilien, og at de skal oppleve å få hjelp av utvekslingsorganisasjonen dersom de har behov for det. Dette vil styrke ordningen, og vil kunne bidra til at flere elever reiser på utveksling i Vg2.

Som et ledd i å sikre kvaliteten har Diku innført krav om årlig rapportering fra organisasjonene om eventuelle endringer i rutiner og prosedyrer. Vinter/vår 2019 gjentar vi brukerundersøkelsen for elever som er på utenlandsopphold gjennom ordningen for å styrke kunnskapsgrunnlaget.

Ordningen for Norgeskunnskap

Ordningen for Norgeskunnskap i utlandet omfatter en rekke ulike tilskuddsordninger som alle bygger opp under formålet om å styrke kvaliteten på norskundervisning ved universiteter i utlandet. Ordningen administreres av Diku på vegne av Kunnskapsdepartementet. Utenriksdepartementet finansierer deler av ordningen. Det er en stor, og i det siste økende, interesse for norsk språk blant unge i utlandet. Utenlandske universiteter melder om rekordstore nybegynnerklasser i norsk og stadig flere universiteter kontakter Diku med planer om å opprette et slikt tilbud. I 2018 var det for eksempel en dobling av nybegynnere i norsk ved Universitetet i Milano og norsk ble etablert som nytt språk ved Hebei University i Kina. Diku besøkte flere universiteter i Polen som melder at norskfaget er blant fagene med størst oversøking på hele institusjonen. Det nordiske samarbeidet er viktig i dette fagfeltet, og Diku er representert i Samarbeidsnemnda for Nordenundervisning i utlandet (SNU), som i 2018 lyste ut midler til en rekke fellesnordiske prosjekter innen skandinavistikk ved universiteter i utlandet.

Effekten av norgeskunnskapsordningen er betydelig, både for rekruttering til oversetteryrket og dermed spredning av norsk litteratur, for rekruttering til norske bedrifter i inn- og utland, og ikke minst for nettverksbyggingen mellom norske og utenlandske universitet innen faget nordistikk. Diku er derfor opptatt av å styrke ordningen og arbeider kontinuerlig med å tilrettelegge for at tiltakene under ordningen skal ha stor måloppnåelse.

3.2.2 SP2. God deltakelse i programmer og prosjekter som kan medvirke til økt gjennomføring av videregående opplæring for elever og lærlinger og mestring av grunnleggende ferdigheter.

Flere av de internasjonale utdanningsprogrammene Diku forvalter er godt egnet til å stimulere skolenes arbeid med nasjonale satsingsområder, inkludert økt gjennomføring av videregående opplæring og mestring av grunnleggende ferdigheter. Diku formidler disse mulighetene tydelig i møte med målgruppen. I Erasmus+-programmet er det et uttalt mål å redusere andelen elever som ikke fullfører videregående skole.

I Erasmus+ er frafall et av de mest valgte temaene. Mobilitetsprosjekt blir brukt i stor grad for å styrke motivasjonen for videre læring og prosjektsamarbeid brukes for utvikling av pedagogiske metoder og undervisning som kan bidra til økt gjennomføring. Det er en klar økning av slike prosjekter fra 2017. Diku anser det som sannsynlig at denne aktiviteten vil øke kompetansen for tematikken og ha en positiv påvirkning på arbeidet som skjer i sektoren, både for elever og lærlinger, for lærere og på institusjonsnivå. Diku vil fortsette å løfte frem tematikken i vårt videre informasjonsarbeid.

Diku har i 2018 tilrettelagt for ulike møteplasser som skal bidra til prosjektsamarbeid knyttet til temaet økt gjennomføring av videregående opplæring og mestring av grunnleggende ferdigheter. Som et ledd i å redusere frafall i videregående skole i Europa har Diku også tatt imot studiebesøk og presentert norske tiltak mot frafall – som for eksempel Hyssingen Produksjonsskole i Hordaland, som har et Erasmus+ prosjekt som skal se på hvordan musikkterapi kan hjelpe ungdom tilbake til skole eller arbeid.

3.2.3 SP3. Styrket flerkulturell kompetanse med sikte på vellykket integrering.

Sosial inkludering (der flerkulturell integrering er ett av aspektene) er et omfattende tema, som både Europakommisjonen og enkelte medlemsland jobber med via nasjonale planer og oppfølgingstiltak. Det største instrumentet som Diku forvalter som fremmer flerkulturell integrering er Erasmus+ programmet. I Erasmus+ støttes flerkulturell integrering på mange måter: øremerkede midler til språklæringstiltak (OLS for flyktninger), mobilitetsmidler (der interkulturell kompetanse er et vanlig fokus) og prosjektsamarbeid (en rekke prosjekter innen strategiske partnerskap på alle utdanningsnivå) og andre.

Blant mobilitetsprosjektene som ble innvilget i 2018, er interkulturell utdanning ofte valgt som tema. Blant strategiske partnerskap ligger temaet som ett av de mest aktuelle. For voksnes læring er integrering fortsatt den vanligste tematikken. Særlig ønsker man å jobbe med forskjellige metoder for å få innvandrere i arbeid, enten ved at de får bedre veiledning eller ved at de skaper sin egen arbeidsplass. Diku vil våren 2019 arrangere en TCA med fokus på bibliotek som integrerings- og læringsarena. Innen høyere utdanning brukes temaet integrering på flere måter, som hovedfokus eller som tilleggselement (integrering i helsefremmende program). Noen av slike prosjekter er tverrsektorielle og krever at flere faggrupper samarbeider på tvers for å tilrettelegge for spesifikke tiltak for den flerkulturelle gruppen.

Som en respons på flyktningkrisen i 2015/2016 bestemte Nordisk ministerråd at Nordplus skulle sette fokus på situasjonen i alle de nordiske og baltiske landene. Det resulterte i en kampanje i 2017 og 2018 der utdanningsinstitusjoner i Norden og Baltikum ble oppfordret til å søke samarbeid med integrering av flyktninger og innvandrere som tema. Kampanjen resulterte i at Nordplus mottok 95 søknader og innvilget 64 samarbeidsprosjekter med integrering som tema.

På IK18 ble flere parallellsesjoner viet til dette teamet: "Access to higher education for refugees and asylum seekers", "Mangfold i academia: en ressurs eller en utfordring?" og "Integrering av internasjonale studenter på norske campus». Sesjonene ble gjennomført i samarbeid med NOKUT og institusjoner.

3.2.4 SP4. Synergier mellom internasjonalt samarbeid i utdanning, forskning og innovasjon

Diku har jobbet strategisk med kobling utdanning, forskning og innovasjon på ulike måter også i 2018. I flere av de store virkemidlene som Erasmus+, UTFORSK og INTPART, er denne koblingen sentral. En langvarig innsats med å koble utdanning og forskning gir gode resultater, og den norske erfaringen har derfor vært spilt inn i påvirkningsprosessen til den nye programperioden for EUs utdannings-, forsknings- og innovasjonsprogrammer.

Diku har de seinere årene fokusert på å få til bedre resultater også når det gjelder kobling mellom utdanning og arbeids-/næringsliv, blant annet gjennom å mobilisere arbeidslivsaktører til deltakelse i norsk- og europeiskfinansierte programmer og ordninger, og i egne pilotutlysninger som InternAbroad.

En annen viktige prioritering i 2018 har vært å bidra til at de norske miljøene bedre kobler Erasmus+ og Horisont 2020. Diku jobber godt sammen med Forskningsrådet og Innovasjon Norge, og særlig tett er dette samarbeidet der vi har egne samarbeidsavtaler, nemlig i Brussel, Tokyo og, nytt i 2018, i Rio de Janeiro.

En rekke av Dikus programmer åpner på ulike måter for kobling mellom utdanning, forskning, innovasjon og arbeidsliv. Flere av disse er omtalt andre steder i rapporten, men her velger vi å omtale INTPART spesielt, fordi dette programmet i særlig grad legger opp til kobling mellom alle disse dimensjonene.

Kobling utdanning, forskning og innovasjon gjennom INTPART

En overordnet målsetting med International Partnerships for Excellent Education, Research and Innovation (INTPART) er å stimulere til samarbeid med Brasil, Russland, India, Japan, Canada, Kina, Sør-Afrika og USA for å øke kvaliteten i norsk høyere utdanning og forskning. INTPART forvaltes av Norges forskningsråd og Diku i fellesskap. I 2018 resulterte den fjerde utlysningen i programmet med tildelingen av støtte til 25 nye prosjekter. Totalt er det tildelt 370 millioner til 90 prosjekter.

Diku og Forskningsrådet satte i 2018 gang et arbeid med å se nærmere på resultatene av de totalt 65 prosjektene som fikk tildeling i perioden 2015-2017. Totalt har er det gjennomført 307 mobilitetsopphold på mastergradsnivå og 341 mobilitetsopphold på ph.d.-nivå, primært av kortere varighet enn tre måneder, i følge med 771 forskere. Det store flertallet av prosjekter involverer både master- og ph.d.-studenter. Mobiliteten har i stor grad vært knyttet til fagseminarer, felles utviklede kurs og sommerskoler. Halvparten av prosjektene oppgir å ha relevans for arbeids- og næringsliv, og blant annet har 60 studenter hatt praksis i virksomheter i offentlig og privat sektor. Av overordnede effekter på prosjektnivå, knyttet til synergier mellom utdanning, forskning og innovasjon, trekker prosjektene særlig fram styrking av fagmiljø gjennom økt kunnskapsbase, bedret tilgang til komplementær kunnskap, data og infrastruktur, økt kvalitet på studieprogram, samt promotering av egen virksomhet og produkter. Det fremgår videre av undersøkelsen at aktivitetene i sum har bidratt til å styrke norske fagmiljøer og til kvalitetsutvikling i studieprogram. En viktig bieffekt, knyttet til sammensetningen av prosjektene, har vært styrket faglig samarbeid mellom norske institusjoner og forskergrupper.

InternAbroad

Kvalitetsmeldingen understreker behovet for at utdanningene må være relevante for arbeidslivet som studentene skal ut i. Økt bruk av studiepoenggivende praksis og bedre kvalitet i praksisoppholdene er dermed et viktig satsningsområde for Diku.

InternAbroad ble startet som en pilotutlysning i 2017, og Diku fulgte opp med en ny utlysning i 2018. Programmet gir norske universiteter og høyskoler støtte til å utvikle og prøve ut ordninger for studiepoenggivende praksisopphold i utlandet. Programmet er støttet av Innovasjon Norge (IN), som bidrar med å dele nettverk og koble relevante aktører. Gjennom de 25 prosjektene som nå er tildelt, vil nesten 200 studenter få mulighet til internasjonal praksis i prioriterte samarbeidsland, som en integrert del av utdanningen sin. I de fleste prosjektene kombineres arbeidspraksis med kurs ved et lokalt universitet eller med at praksisen integreres i en bachelor- eller masteroppgave. Gjennom prosjektene bygger institusjonene strukturer, rutiner og nettverk som er relevante for studentenes praksisopphold i utlandet, og for institusjonenes arbeid med å tilby studiepoenggivende praksis mer generelt. Blant gode eksempler finner vi Norges Handelshøyskole (NHH), som med støtte fra InternAbroad har utviklet sitt første praksisemne (studiepoenggivende praksis) som et ledd i satsingen på i større grad å integrere praksis/internships i utdanningene sine.

Merverdien av arbeidsfellesskapene

Arbeidsfellesskapene i Tokyo og i Rio de Janeiro, sistnevnte nytt fra ultimo 2018, der Innovasjon Norge, Forskningsrådet og Diku samarbeider er en viktig suksessfaktor både i utviklingen og driften av InternAbroad og andre programmer som UTFORSK og INTPART.

I 2018 arrangerte Diku og Innovasjon Norge nettverksseminarer i Brasil og Japan, for å hjelpe de involverte institusjonene til å utvide deres bedriftsnettverk og få en bedre forståelse av arbeidslivet i de aktuelle landene. I Rio de Janeiro ble det arrangert en svært vellykket workshop med bedrifter som IN og Generalkonsulatet arrangerte. Både NHH og NTNU fikk mange nye bedriftskontakter og sendte sine første studenter på praksisopphold i Brasil høsten 2018. Et tilsvarende arrangement ble gjennomført i Tokyo høsten 2018. Seminaret ble en god arena for erfaringsutveksling og tydeliggjorde at det er avgjørende at ulike aktører definerer hvilke mål de ønsker å oppnå, enten dette er studentenes læringsutbytte og arbeidsoppgaver eller kompetanseutvikling og rekruttering blant arbeidsgivere. Særlig viktig er det å klargjøre interesser og forutsetninger i samarbeid med land som skiller seg sterkt fra Norge i både akademisk kultur og arbeidsliv, som Panorama-landene.

Koblinger mellom Erasmus+ og Horisont 2020

Diku har fortsatt samarbeidet med Forskningsrådet om koblinger mellom Horisont 2020 og Erasmus+. For første gang ble det organisert et felles institusjonsbesøk med Forskningsrådet ved NMBU. I tillegg til dette er den felles møteplassen for Forskningsrådet og Diku videreført, og det ble avholdt et informasjonsmøte om Erasmus+ for nasjonale kontaktpunkt for Horisont 2020. Det er identifisert flere eksempler på deltagere med erfaring fra både fra nasjonale forskningsprogram og Horisont 2020, som senere eller parallelt har søkt midler fra Erasmus+. Disse eksemplene har blitt presentert ved ulike anledninger for å synliggjøre potensielle koblinger mellom forskning, innovasjon og utdanning.

Koblingene er relevante på tvers av ulike utdanningsnivå. Diku samarbeidet med UHR og Forskningsrådet om et innspill om koblinger forskning, innovasjon og utdanning i de europeiske programmene i 2017. I 2018 ble det utviklet et oppdatert «non-paper» der Diku bidro med innspill. Innenfor utdanning er det tre potensielle behov som ble fremhevet: 1) Forskningsbasert utdanning og at fremragende forskning blir reflektert i utdanningstilbudet, 2) At studenter skal få ta del i forsknings- og innovasjonsaktiviteter og 3) At det skal være en forskningsbasert tilnærming til utdanning og pedagogikk.

Det nye tiltaket *European Universities* skal etablere sømløs mobilitet, tette koblinger mellom utdanning, forskning og innovasjon, og sikre innovativ og fremragende undervisning. Initiativet har gitt en mulighet til å løfte frem behovet for sterkere synergier mellom EUs utdannings-, forsknings- og innovasjonsprogrammer. Arbeidet fra norsk side om styrkede koblinger mellom EU-programmene for forskning, innovasjon og utdanning, samt det nasjonale samarbeidet mellom Forskningsrådet og Diku har fått oppmerksomhet også fra Europakommisjonens side. Diku ble invitert til å presentere sitt arbeid på dette feltet i forbindelse med møtene for nasjonalkontorene i juni 2018.

Kunnskapskontoret i Brussel

Forskningsrådet, Diku og Innovasjon Norge samarbeider tett ved Kunnskapskontoret i Brussel – Norcore. Dikus representant i Brussel komplementerer hovedkontoret i Bergen, og bidrar inn mot det strategiske arbeidet på Erasmus+, i tett samarbeid med kollegaer i Bergen og med andre norske aktører på utdanningsfeltet i Brussel.

Kontoret er etter hvert godt kjent i sektoren, og får mange henvendelser om besøk og foredrag. For Dikus representant dekker besøkene hele sektoren, med hovedvekt på videregående opplæring og høyere utdanning. Alle besøkende tilbys å møte de tre organisasjonene ved kontoret – Forskningsrådet, Innovasjon Norge og Diku. Vi når dermed aktører som kanskje i utgangspunktet ikke hadde tenkt på Erasmus+ og utdanning, og vi presenterer mulighetene for å se EU-programmene for forskning, innovasjon og utdanning komplementært til hverandre.

Kunnskapskontoret, sammen med utdannings- og forskningsrådene ved EU-delegasjonen, har arrangert månedlige nettverksmøter for norske aktører i Brussel på vårt felt i 2018. Disse møtene tjener på den ene siden til å samkjøre norske posisjoner i Brussel, på den andre siden til å informere og diskutere. Det er vår klare oppfatning at nettverksmøtene har bidratt til at norske posisjoner til neste generasjon av EUs programmer har vært samstemte.

Kunnskapskontoret har som mål å arrangere 1-2 større arrangementer årlig hvor koblingen innovasjon, forskning og utdanning kommer tydelig frem. I 2018 arrangerte vi Norway Day, i samarbeid med EU-delegasjonen. Tema var hvordan utdanning, forskning og innovasjon bidrar til FNs bærekraftsmål.

Styringsgruppa for avholdt i november 2018 et dialogmøte med flere av de norske aktørene i Brussel, herunder regionskontorene, UiB, SINTEF, NHO og EU-delegasjonen. Den overordnede tilbakemeldingen fra alle er at samarbeidet med Kunnskapskontoret i all

hovedsak fungerer meget godt og at kontorets tilstedeværelse og funksjon i Brussel er nyttig for de norske samarbeidspartnerne. Dette viser at kontoret har klart å etablere seg som en kjent og relevant aktør på kort tid. Særlig framheves det gode samarbeidet med EU-delegasjonen i arbeidet med å fremme norske posisjoner til neste programperiode. Det er likevel potensiale for å utvikle samarbeidet ytterligere, blant annet kan man i enda større grad bygge merkevaren Norcore i Brussel-miljøene.

3.2.5 SP5. Samordnet og målgruppeorientert kommunikasjon og profilering av Norge som attraktivt samarbeids- og studieland overfor utlandet

Det er naturlig at direktoratets målsetting om kvalitetsutvikling i norsk utdanning også påvirker profileringsmandatet Diku forvalter: å promotere Norge som attraktivt samarbeids- og studieland.

Basert på undersøkelsen vi gjorde i 2018 om rekruttering av internasjonale studenter har Diku spilt inn til den kommende stortingsmeldingen om internasjonal studentmobilitet ønsket om at det skal gis klarere nasjonale mål og retningslinjer for arbeidet med innkommende studenter, både på utveksling og på helgrad.

Bidra til økt kunnskap til institusjonene

Diku inngikk i 2017 et samarbeid med Udir om mer automatisert oppdatering av databasen over engelskspråklige grader ved norske institusjoner på studyinnorway.no. Målet er mindre arbeid for institusjonene og bedre kvalitet på studyinnorway.no. En evaluering våren 2019 vil avgjøre om samarbeidet fortsetter i sin nåværende form, eller ikke.

I tråd med Dikus overordnede mål har vi høsten 2018 lagt større vekt på å markedsføre norske institusjoners studietilbud, samt på relevant innhold som viser at norsk utdanning er av høy kvalitet. For å lykkes med digital markedsføring rettet mot internasjonale studenter ser vi at vi trenger gode data og innsikt i målgruppens preferanser og adferd når de vurderer studier utenfor sitt hjemland.

Øke kontakten med norske utestasjoner

Diku har i vår ferdigstilt ressursiden for ambassadene på studyinnorway.no. Diku har mye å tilby norske utestasjoner, men det er fremdeles potensial til å gjøre den enda mer kjent blant målgruppene.

EAIE og NAFSA

Diku deltar hvert år på utdanningskonferanser i Nord-Amerika (NAFSA) og i Europa (EAIE) for å fremme norsk utdanning og legge til rette for at norske institusjoner kan møte samarbeidspartnerne. Det er vanskelig å måle effekten av ressursene som går med til EAIE og NAFSA, men god oppslutning fra institusjonene, og risikoen ved å ikke synliggjøre norsk utdanning slik vi gjør i dag, gjør at vi legger ned en del arbeid i dette.

Det er potensiale for at konferansene i større grad kan brukes strategisk av Diku for å bygge omdømme og knytte kontakter, men som resultat av etableringen av og byggingen av kjennskap til Diku, har nasjonale arenaer hatt høyere prioritert i 2018.

3.3 Mål 3: Program for kunstnerisk utviklingsarbeid

Mål: Diku skal gjennom stipendiatprogrammet og prosjektprogrammet for kunstnerisk utviklingsarbeid virke for at universiteter og høyskoler utfører kunstnerisk utviklingsarbeid på høyt internasjonalt nivå. Programmet skal bidra til å fremme refleksjon og innsikt basert på kunstnerisk praksis og stimulere til tverkunstnerisk kommunikasjon og møtesteder for de relevante fagmiljøene

Siden opprettelse i 2003 er 179 stipendiater tatt opp i Stipendiatprogrammet eller i institusjonelle ph.d.-program. Ved årsskriftet er 51 stipendiater tatt opp i ph.d.-program og 43 stipendiater er registrert som aktive i Stipendiatprogrammet. Vi forventer at et flertall av de som fortsatt er registrert i Stipendiat-programmet vil søke overgang til ph.d.-program.

Ved opptaket i 2018 ble 20 stipendiater tatt opp i institusjonelle ph.d.-program og 5 ble tatt opp i Stipendiatprogrammet. Alle følger imidlertid den samme utdanningen i forskerskolen (Stipendiatprogrammet). Aktivitetsnivå og deltakelse i forskerskolen har vært som forventet og planlagt. Diku har inngått avtale med institusjonene om opprettelse og drift av forskerskolen og det er etablert et styre for forskerskolen. Dette styret overtar nå det faglige ansvaret for den felles utdanningsdelen.

75 stipendiater har til og med 2018 fullført programmet med bestått resultat. Diku forventet at 15 stipendiater skulle disputere i 2018. Resultatet ble 10, som året før. En forklaring på lavt antall disputaser de siste årene er at stipendiatene har utsatt å ferdigstille prosjektene i påvente av at institusjonene oppretter ph.d.-grad. Gjennomføringstiden i Stipendiatprogrammet er fulgt opp i programstyrets kontakt med institusjonene. Høye opptakstall de siste årene vil også bidra til at vi kan forvente et økende antall disputaser fra institusjonelle ph.d.-program de nærmeste årene. Antall stipendiater som disputerer fra Stipendiatprogrammet vil som en følge av dette avta. Dette er en ønsket utvikling.

Prosjektprogrammet er en viktig mekanisme for å finansiere kunstnerisk utviklingsarbeid i og på tvers av institusjonene. Til og med 2018 er det tildelt 69,7 mill. NOK til i alt 33 søknader. Antall søknader har variert noe og var i 2018 på 16 søknader, hvorav 6 fikk tildeling. Dette er et nivå som sikrer en god nasjonal konkurranse. Etter at departementet har flyttet 16 stipendiatstillinger fra PKU til institusjonene, er det 10 stipendiatstillinger igjen i PKU. Disse er nå lagt til prosjektprogrammet og skal tildeles institusjonene gjennom større prosjekttildelinger.

Første utgave av tidsskriftet VIS kom i 2018. VIS er et samarbeid mellom PKU og Uniarts i Stockholm. Tidsskriftet har åpen tilgang, har fagfellevurdering av innlegg og er basert på bruk av SAR Research Catalogue som teknisk plattform. Tidsskriftet er et viktig grep for utvikling av det nordiske fagspråket og skal bidra til større grad av formidling og publisering av kunstnerisk utviklingsarbeid i varige formater.

Kontakten med institusjonene i sektoren er god. Studie- og kursplaner i Stipendiatprogrammet utgjør rammeverket for forskerskolen som nå er etablert som en del av institusjonenes doktorgrads-utdanninger. Programstyret mener at fellestiltakene i Stipendiatprogrammet er

vel gjennomført og har hatt kontakt med institusjonene om innhold og gjennomføring også før det formelle samarbeidet om forskerskolen ble etablert.

Programstyret ser en klar utfordring knyttet til offentliggjøring av resultater og publisering av kunstnerisk utviklingsarbeid. Fagfeltet er relativt nytt og det må bygges en kultur for dette. Forskningsformen gjør at publikasjonsplattformer ikke uten videre kan arves fra de tradisjonelle vitenskapsfagene. Prosjektene som har fått støtte gjennom Prosjektprogrammet har stor spredning mellom institusjoner og fag. De konkrete resultatene er knyttet til produksjon av ett eller flere kunstneriske verk og alltid offentlig tilgjengelig. Prosjektlederne er forpliktet til å søke internasjonal publisering og utsette sine arbeider for tilbakemelding fra fagfeller. Dette er en viktig funksjon for programmets høstkonferanse, Artistic Research Forum, og vi vil arbeide videre med formatene for denne samlingen.

Et utvalg som evaluerte PKU leverte sin rapport i desember 2017. I hovedtrekk får programmene en positiv evaluering. Det avgåtte programstyret har pekt på en del områder som det nye programstyret bør følge opp. De tiltakene som foreslås videreført i neste programperiode er i stor grad hentet fra programmets strategiplan 2016-2020, samt tilrådinger gitt fra utvalget som evaluerte PKU i 2017.

3.4 Mål 4: Digitalisering for læring

Mål: Diku skal stimulere til utvikling og bruk av teknologi for læring og fleksible studietilbud i høyere utdanning, samt fremme utdanningssamarbeid mellom høyere utdanning og arbeidsliv gjennom bruk av læringsteknologi.

I arbeidet med mål 4 inngår kunnskapsutvikling knyttet til rammebetingelser som utdanningsfaglig kompetanse, utdanningsledelse, digital kompetanse, tilnærminger til pedagogisk praksis og tilrettelegging for læring, mm. I denne sammenheng er Dikus nasjonale undersøkelse *Digital tilstand* samt vår notatserie viktige bidrag til kunnskapsutvikling om UH-sektorens arbeid med digitalisering for utdanningskvalitet. Det samlede kunnskapsgrunnlaget analyseres og utvikles i lys av de utfordringene og målbildene som skisseres i Kvalitetsmeldingen og i *Digitaliseringsstrategi for universitets- og høyskolesektoren 2017-2021* (Digitaliseringsstrategien).

I 2018 bidrog Diku og ekspertgruppene knyttet til programmet for digitalisering for læring i høyere utdanning med faglige bidrag til spesialkapittelet om digitalisering i Tilstandsrapporten for høyere utdanning.

3.4.1 Programmet Digitalisering for læring i høyere utdanning

Tidligere Norgesuniversitetets prosjektutlysning innen «pedagogisk digitalisering» (NUV-midlene) er nå døpt om til *Digitalisering for læring i høyere utdanning*. Programmet støtter to-årige prosjekter innen følgende tre tematiske områder: *Aktiv læring, digital vurdering og digitale læringsformer for arbeidslivet*. Formålet med prosjektmidlene er å bidra til å:

- fremme prosjekter som utforsker og utvikler pedagogisk praksis ved lærestedene
- utvikle systematisk dokumentasjon av erfaringer og best practice for relevante målgrupper i sektoren.

Programmet fikk i 2018 45 søknader fra 16 utdanningsinstitusjoner. 17 av søknadene ble vurdert som støtteverdige og tildelt til sammen 10,4 millioner kroner for 2019 og 2020. Totalt ble det søkt om ca. 34,4 millioner.

Ti av de 17 prosjektene som støttes er koblet til «aktiv læring», tre prosjekter har fått støtte innen «digital vurdering», mens fire prosjekter har fått støtte tilknyttet «digitale læringsformer for arbeidslivet». Denne fordelingen ligner tidligere års fordelinger med klart flest søknader og tildelte prosjekter innen «aktiv læring». Selv om antall søknader var lavere i 2018 enn i 2017, vurderes kvaliteten på de innkommende søknadene i 2018 som bedre. Mange miljøer skriver godt om helhetlige læringsdesign, og har gode faglige og pedagogiske begrunnelser for hvorfor og hvordan digital teknologi vil kunne ha en sentral rolle i å støtte lærings- og vurderingsaktiviteter for studentene.

Til hvert av de tre tematiske områdene har Diku etablert nasjonale ekspertgrupper som bistår med vurdering av prosjektsøknader, oppfølging og sammenfatning av prosjektenes kunnskapsutvikling og bidrar til å løfte faglige utfordringer på konferanser og i andre fora for kunnskapsdeling.

Et viktig formål med prosjektmidlene er kunnskapsutvikling og erfaringsdeling på tvers av fag og institusjoner, og tilhørende spredning av denne innsikten til andre. Diku-støttede prosjekter har god forankring internt ved sine institusjoner, og brukes ofte strategisk i institusjonens arbeid med digitalisering for læring. Pågående prosjekter inviteres også til å bidra med presentasjoner på konferanser og seminarer. Dette gjelder både arrangementer som Diku enten har hovedansvar for eller er medarrangør for, samt andre arrangementer. På denne måten deles erfaringer og gode eksempler bredt.

De pågående prosjektene har i tillegg deltatt på skriveseminar innen sitt tematiske område på Høstkonferansen 2018 i Tromsø. Skriveseminalet er etablert som en arena for erfaringsdeling og kunnskapsutvikling fra prosjektene, og formålet er at de pågående prosjektene her får innspill og tilbakemeldinger på problemstillinger som de bearbeider videre til en erfaringsbasert artikkel ved prosjektslutt. Både prosessen og artiklene er viktige bidrag til kunnskapsfeltet *digitalisering for læring*.

Aktiv læring

Aktiv læring er ett hovedtema under programmet Digitalisering for læring i høyere utdanning. Prosjekter som retter seg mot aktiv læring skal utvikle læringsdesign og pedagogisk praksis som utnytter digital teknologi til å fremme studentens læring, og dokumentere erfaringene fra dette arbeidet. I prosjektutlysningen presiseres det at utvikling av læringsdesign er et institusjonelt arbeid, slik at det organisatoriske landskapet som utviklingsarbeidet skal foregå innenfor må beskrives, likesom prosjektsamarbeid mellom fagmiljøer og plan for kunnskapsdeling utover den 2-årige prosjektperioden. Dikus årlige høstkonferanse i Tromsø er videre en faglig arena og møteplass hvor prosjektene deltar og deler sine erfaringer og

utfordringer. Høstkonferansen er sentral i arbeidet med prosjektoppfølgning, erfaringsdeling og kunnskapsutvikling om digitalisering for læring og god pedagogisk praksis i høyere utdanning.

Aktiv læring som kunnskapsområde er tilknyttet Dikus ekspertgruppe for digitalisering, kvalitet og aktiv læring. Ekspertgruppens mandat og formål er å frembringe, sammenfatte og formidle systematisk kunnskap om hvordan digitalisering inngår i og fremmer utdanningskvalitet, og belyse faktorer i kvalitetskjeden (fagmiljøer, lærested, policy og utdanningsforskning) av kritisk betydning for utvikling av pedagogisk praksis med digitale medier, metoder og teknologi.

Sentrale aktiviteter og analysearbeid i 2018 har materialisert seg i følgende kunnskapsbidrag:

- Notat: *Digitalisering for utdanningskvalitet og aktiv læring i høyere utdanning*. Digital tilstand 1/2018. Notatet beskriver funn fra en innholdsanalyse av søknader fra universitet og høyskoler med fokus på aktiv læring, som ble sendt i forbindelse med utlysningen i 2017. Analysen viser at det er få fagmiljøer som fokuserer på teknologien i seg selv. I stedet beskriver de fleste søknadene prosjekter som skal løse faglige eller pedagogiske og didaktiske utfordringer. Dette er nytt og kan sies å være en endring i positiv retning mot en mer helhetlig tilnærming til arbeid med digitalisering, kvalitet og aktiv læring.
- To faglige bidrag på høstkonferansen 2018 sammen med utvalgte prosjekter fra 2017 utlysningen:
  1. «Aktiv læring for utdanningskvalitet, teknologi, pedagogikk og transformasjon»
  2. «Utdanningsfaglig kompetanseutvikling med lærerutdanning som eksempel»
- Fagfellevurdert artikkel i tidsskriftet Uniped 03/2018: *Sammenhenger mellom digitalisering og utdanningskvalitet – innspill og utspill*. Artikkelen undersøker i hvilken grad og på hvilke måter innspillene fra UH sektoren til Kvalitetsmeldingen og meldingen selv kobler digitalisering og utdanningskvalitet.

Digital vurdering

Gjennom ekspertgrupper, prosjekter, og andre kanaler jobber Diku for å fremme god vurderingspraksis i høyere utdanning. Vurdering må sees i sammenheng med læringsmål og valg av undervisningsaktiviteter. Gjennom innsatsområdet fremmer Diku både praksisendring og kunnskapsutvikling. Utviklingsprosjektene skal gi grunnlag for dokumenterte erfaringer med ulike former for digital vurdering ved lærestedene.

Ekspertgruppa skal kartlegge og synliggjøre utfordringer som institusjonene og fagmiljøene i UH-sektoren møter i deres arbeid med digital vurdering. Dette omfatter både pedagogiske, faglige, teknologiske, organisatoriske og juridiske problemstillinger for å oppnå en god kobling mellom faglig innhold/arbeidskrav, pedagogisk prinsipper og teknologi i eksamens- og vurderingsarbeid.

Ekspertgruppa for digital vurdering har bidratt til formidling og spredning av kunnskap på feltet gjennom konferanser, bl.a med eget spor på Læringsfestivalen, og arbeidet med en nasjonal ressurs for digital vurdering. Ekspertgruppa har i tillegg en publisert vitenskapelig artikkel om digital vurdering i norsk kontekst (for referanse, se vedlegg).

Digitale læringsformer for arbeidslivet

I utlysningen etterspørres prosjekter som skal utforske og dokumentere hvordan teknologi kan utnyttes i læringsdesign som tilrettelegger for læring med ett eller flere av følgende fokus:

- forskningsbasert videreutdanning i arbeidslivet og livslang læring, evt. med arbeidsplassen som læringsarena
- relevans i studieprogrammer og emner ved at arbeidslivets perspektiver og erfaringer integreres i læringsaktivitetene, f.eks. ved å trekke inn ekspertise fra praksisfeltet i inn- og utland
- styrking av koblingen til praksisfeltet før, under og etter studentenes praksisperiode.

Prosjekter som søker midler innen dette området belyser også en lang rekke andre typer utfordringer, for eksempel mer generelle problemstillinger tilknyttet samarbeid mellom HU og arbeids-/næringsliv, kompetansebehov i arbeidslivet, finansieringsmodeller for etter- og videreutdanning, ulike modeller for samarbeid og organisering av EVU, osv.

Det ble startet fem nye prosjekter med støtte knyttet til dette kunnskapsfeltet i 2018. Flere av prosjektene utvikler MOOCer for arbeidslivet, blant annet såkalt oMOOC (organisasjonsMOOC) hvor hele kollegier samlet deltar i nettbasert læring. Prosjektene bruker også digital læringsarena for kontakt med arbeidslivet for å videreutvikle arbeidslivsrelevansen i studieprogrammer, og bedre kontakt mellom lærested og praksissted under studentenes praksisperiode.

Ekspertgruppen tilknyttet dette området er bredt sammensatt med medlemmer fra flere UH-institusjoner, arbeidsliv, NSO, samt LO og YS. Medlemmene dekker dermed et bredt oppgave- og interessefelt, og medlemmer fra gruppa sitter bl.a. i Kompetansebehovsutvalget. Gruppen har i stor grad fungert som en nettverksressurs og bidratt til å belyse aktuelle problemstillinger og perspektiver tilknyttet sine interesseområder, samt vært engasjert i vurderingsarbeidet tilknyttet prosjektsøknader, og bidratt med innspill tilknyttet utlysningsteksten. I 2018 har gruppa vært en viktig arena for kunnskapsdeling om den pågående kompetansereformen. Flere av gruppens medlemmer er aktive inn i ulike nasjonale fag- og arbeidsgrupper og har også benyttet møtene i ekspertgruppen til å diskutere og samle innspill til «sine» sakfelt tilhørende hele bredden innen de kontekstuelle områdene over.

Med utgangspunkt i arbeidet med digitale læringsformer for arbeidslivet ble Diku invitert til idédugnad om tiltak i kompetansereformen hos KD våren 2018. Her ga vi blant annet innspill om hvordan en utlysning av midler til utvikling av moduler i digital kompetanse kan utformes. Det ble lyst ut 10 millioner kroner til fleksible videreutdanningstilbud i digital kompetanse høsten 2018, gjennom Kompetanse Norge. Diku har deltatt i den faglig

3.4.2 Digitalisering av grunnskolelæreutdanningen

De såkalte GLU-midlene er en engangsutlysning som ble gjort av tidligere Norgesuniversitetet i samarbeid med daværende Senter for IKT i utdanningen (nå Utdanningsdirektoratet) i 2017. Som et ledd i arbeidet med å styrke lærernes digitale kompetanse bevilget regjeringen nærmere 90 millioner kroner til fem prosjekter som skal gjøre lærerutdanningene for grunnskolen mer digitale.

Formålet med utlysningen er at kandidatene ved grunnskolelærerutdanningene og videreutdanningstilbudene for lærere har den profesjonsfaglige digitale kompetansen de har behov for. Prosjektene har en tidsramme på 3 år, med oppstart i 2018. Prosjektene samarbeider på tvers og følges opp av Diku i samarbeid med Udir. I januar 2018 arrangerte Diku og Udir oppstartsseminar for prosjektene, hvor vi identifiserte styrker og svakheter på ulike områder blant søkermiljøene som ble tildelt midler, behov for samarbeid om prosjektaktiviteter, samt generell informasjon om oppfølging av prosjektene. I dialog med Kunnskapsdepartementet har Diku i 2018 utviklet og levert en skisse til opplegg for midtveisseminar og sluttevaluering av prosjektene, som tar sikte på å støtte videre utvikling av prosjektene og bidra til deling og formidling av resultatene til andre GLU-miljøer, men også til høyere utdanning generelt.

Arbeidet med midtveisseminar, kunnskapsdeling og sluttevaluering vil pågå i samarbeid med Udir og prosjektmiljøene i henholdsvis 2019 og 2020.

3.4.3 Digital tilstand 2018

Digital tilstand er en nasjonal undersøkelse om bruk og forutsetninger for bruk av digital teknologi i høyere utdanning. Undersøkelsen har rettet seg mot tre respondentgrupper: Fagansatte, studenter og ledere, og har vært gjennomført i 2008, 2011 og 2014 av tidligere Norgesuniversitetet. Undersøkelsen har som formål å kartlegge status for digitalisering for utdanningskvalitet ved norske universitet- og høyskoler.

I undersøkelsen Digital tilstand 2018 er respondentgruppen kun faglige ansatte. Spørreskjemaet for undersøkelsen er utformet i tråd med tema og funn fra tidligere undersøkelser samt i lys av de målbildene som skissers i Kvalitetsmeldingen og i Digitaliseringsstrategien. Spørreskjemaet tar sikte på å fange opp og belyse fire områder som kan ha betydning for UH sektorens arbeid med digitalisering for utdanningskvalitet, sett fra de fagansattes ståsted og kompetansebehov:

- Utstyr/tilgang, infrastruktur og fysisk læringsmiljø
- Omfang og bruk av digital teknologi i undervisning og læring
- Institusjonenes støttefunksjoner for utvikling av utdanningsfaglig kompetanse, inkludert bruk av digital teknologi for å fremme læring
- Strategier og utdanningsledelse

Resultatene fra undersøkelsen vil bidra med relevant og oppdatert kunnskap om utviklingen og utfordringene på dette feltet. Funn og analyser vil i tillegg til i rapportform bli formidlet blant annet på Læringsfestivalen 2019. Vi planlegger en undersøkelse blant studenter i løpet av 2019.

3.4.4 Virtual Mobility Task Force

Virtual Mobility Task Force er en gruppe oppnevnt av European Distance Teaching Universities. Diku har representert Norge i en gruppe bestående av representanter for FernUni Hagen (Tyskland), Universidad Nacional de Educación a Distancia (Spania), Sorbonne Université (Frankrike), Universitat Oberta de Catalunya (Spania), KU Leuven (Belgia) og TU Delft (Nederland).

Virtuell mobilitet vil bli et viktig supplement til fysisk mobilitet i årene som kommer, og det kommer trolig egne midler til dette i det neste Erasmus-programmet. Ettersom det er en politisk målsetting både i Norge og Europa at så mange som mulig av studentene gjennomfører deler av studiene ved en utdanningsinstitusjon i utlandet, er det nødvendig å ta digitale læringsformer i bruk. Virtuell mobilitet bidrar til utdanningskvalitet både gjennom internasjonalsisering og ved å tilby løsninger som er tilgjengelige, fleksible, kosteffektive, skalerbare og bærekraftige. Dette er løsninger som er godt egnet for studenter med andre behov enn den gjengse campus-studenten, som studenter med familieforpliktelser, studenter innenfor livslang læring og studenter med funksjonshemming eller psykiske problemer.

Årets hovedleveranse var en *peer learning activity* i Maastricht i desember, der gruppen la fram sine resultater så langt, hentet inn innspill på policy og beste praksis og forfattet en rekke anbefalinger. Resultater fra arbeidet har vært delt på Dikus høstkonferanse i Tromsø, under en fransk-norsk Erasmus+-konferanse i Rouen og på et internt seminar i Diku. Arbeidet fortsetter i 2019 og vil resultere i en rapport med anbefalinger og beste praksis.

3.4.5 Del Rett-tjenesten (delrett.no)

DelRett er en veiledningstjeneste om opphavsrett og undervisning, utarbeidet i et samarbeid mellom Diku og Utdanningsdirektoratet. Veiledningstjenesten skal bidra til lett tilgjengelig og brukerrettet informasjon om opphavsrett. Målgruppa er alle i grunnskole og videregående opplæring, samt universitets- og høyskolesektoren som er interessert i spørsmål om opphavsrett. Opphavsrett og digitale læringsressurser berører spørsmål hvor det kan være interessekonflikter, blant annet mellom rettighetshavere og de som ønsker å bruke materiale andre har utviklet, eller mellom arbeidsgivere og ansatte. Formålet med tjenesten er å bidra til at opphavsrett ikke hindrer utvikling, bruk og deling av digitale læringsressurser. Delrett benytter opphavsrettsjurister for å svare på hyppig forekommende spørsmål som grunnlag for FAQ.

Den nye åndsverkloven vil kreve oppdatering av tjenesten og dette arbeidet vil starte tidlig i 2019. Delrett.no har ca. 40 000 unike sidevisninger årlig.

3.5 Mål 5: Diku skal ha en effektiv forvaltning av virksomheten, kompetansen og ressursene i samsvar med sitt samfunnsoppdrag

3.5.1 SP1. Langsiktig økonomisk planlegging

I 2018 har Diku jobbet videre med å utarbeide utbetalingsprofiler og likviditetsbudsjetter på programmer/prosjekter, samt budsjett på faste kostnader. Sammenlåing av virksomheter har påvirket arbeidet med langsiktig økonomisk planlegging. Arbeidet vil fortsette i 2019 i forbindelse med utarbeidelse av ny strategi og ny målstruktur.

3.5.2 SP2. Sykefravær

I arbeidet med å forebygge og redusere sykefravær, har vi de siste årene sett en positiv utvikling når det gjelder nærvær og tett oppfølging. Diku har som målsetting et sykefravær på maksimum 5 prosent, og status i 2018 var 4,8 prosent. I en organisasjon med knapt 130

ansatte kan flere langtidssykemeldte fort gi store utslag på sykefraværsprosenten, noe som var tilfelle i 2018. Korttidssykefraværet er jevnt over på et stabilt lavt nivå.

Når vi ser tilbake på 2018, er det verdt å merke seg at fraværet har holdt seg stabilt i underkant av målsettingen om 5 prosent, til tross for en større omorganisering i året som har gått. Tabell 1 viser prosentvis sykefravær i Diku i 2018, sammenliknet med sykefravær i SIU de fire foregående år.

Tabell 2 Sykefravær i perioden 2011 - 18. Tall i prosent

År	2014	2015	2016	2017	2018
Sykefravær	4,2	4,0	4,0	5,3	4,8

Diku legger ned mye arbeid i tilrettelegging og forebygging, og benytter bedriftshelsetjenesten ved behov i fraværsoppfølging og andre personalsaker. I sykeoppfølgingen har Diku blant annet tatt i bruk ny fullelektronisk sykemelding, samt laget nye rutiner for oppfølging.

3.5.3 SP3. Midlertidighet

Diku arbeider aktivt for å redusere antall midlertidige stillinger, men har i 2018 likevel hatt et større behov for bruk av midlertidighet. Dette på grunn av økt arbeidspress som følge av omorganisering og tilføring av nye oppgaver. Ut over dette var det i Diku til sammen åtte ansatte i foreldrepermisjon og andre permisjoner, noe som medførte tilsvarende bruk av vikarer.

Per 1. oktober 2018 hadde Diku totalt ti vikarer (7,9 prosent) og ti ansatte i kortere engasjement/midlertidig stilling (7,9 prosent), medregnet to lærlinger og nasjonale eksperter.

Den totale bruken av midlertidig ansettelse (både vikariat og engasjement) utgjør til sammen 15,8 prosent av alle ansatte, og har en kjønnsfordeling på syv menn og tretten kvinner.

3.5.4 SP4. Implementere ny organisasjon

Da målstrukturen gjenspeiler de tre sammenslåtte organisasjonenes mål, og ikke nye oppgaver og mandat, omtales her aktiviteter og resultater som følger av Dikus nye organisasjon og nye oppgaver i 2018.

Organisasjonsutvikling – omorganisering

Arbeidet i forbindelse med ny organisasjon har vært både tid- og ressurskrevende, og satt enkelte andre arbeidsprosesser på vent i 2018. De ansatte har i stor grad vært involvert i omorganiseringsprosjektet.

Nytt organisasjonskart ble fremforhandlet i slutten av april etter en involverende prosess med workshops og diskusjoner i hele organisasjonen. Den nye modellen introduserer et nytt mellomledernivå, seksjonsleder, og legger opp til at ledergruppen skal være mer strategisk og overordnet.

Diku knyttet til seg ekstern kompetanse på arbeidsrettslige spørsmål, og det ble gjennomført en grundig prosess for å vurdere rettskrav til lederstillingene. Dette var et mer omfattende arbeid enn forutsatt, men ved utgangen av august 2018 var både ledere og medarbeidere innplassert i ny organisasjon. Ledige lederstillinger ble lyst ut før jul 2018, og det ble konstituert ledere i de ledige stillingene.

Nytt navn for virksomheten ble besluttet i mai, og styre for Diku ble også oppnevnt i mai. Et omfattende arbeid med ombygging av administrative systemer for ny organisasjonsstruktur (regnskap, personal m.m.) er igangsatt, og fortsetter i 2019. Arbeidet med å slutføre omstillingen har vært krevende, og det var nødvendig å trekke på ressurser i hele organisasjonen noe som medførte omprioriteringer av oppgaver.

Medvirkning og involvering av ansatte, tillitsvalgte og vernetjenesten i organisasjonsutviklingsprosessen

Det har vært lagt vekt på å involvere ansatte, tillitsvalgte og vernetjenesten i organisasjonsendringen. Forslag til nytt organisasjonskart ble drøftet i flere runder med de tillitsvalgte før det ble forhandlet frem en løsning i slutten av april. Det har vært viktig og nyttig å ha en tett og god dialog med de tillitsvalgte, og det har vært gjennomført en rekke møter, både uformelle diskusjoner og formelle drøftingsmøter. Vernetjenesten har særlig bidratt gjennom diskusjoner i AMU, og anbefalte blant annet sterkt at organisasjonen måtte prioritere et personalseminar og med fokus på organisasjonsutvikling og samhandling, og dette ble gjennomført i Rosendal i begynnelsen av september.

Lansering av ny organisasjon

Sammenslåing, organisasjonsutvikling og profilering av Diku har preget store deler av kommunikasjonsarbeidet gjennom 2018. I overgangen har brukerperspektiv og målgruppeorientering vært styrende for våre prioriteringer og utforming av tiltak. Vi har hatt som mål at brukerne skulle oppleve kontinuitet i driften og få like gode tjenester som før. Hovedbudskapet i interimperioden var derfor at vi fortsatte med samme aktiviteter og tjenester som før, og med samme kvalitet. I 2019 vil vi fortsette arbeidet med å bygge kjennskap og kunnskap til Diku og vårt mandat.

Så snart det nye navnet på virksomheten var fastsatt av Kunnskapsdepartementet, satte vi i gang arbeidet med utformingen av Dikus visuelle profil – et sentralt verktøy i arbeidet med å bygge kjennskap til den nye organisasjonen blant våre brukere og samarbeidspartnere. Samtidig utformet vi nyebudskap til bruk i lanseringsarbeidet. Den offisielle åpningen av Diku fant sted i Grieghallen 3. september 2018 og samlet ledere ved universiteter og høyskoler, fra departementet, samt andre viktige aktører i norsk utdanning, i tillegg til Dikus egne ansatte. Arrangementet markerte også lanseringen av den nasjonale arenaen for kvalitetsutvikling i høyere utdanning (nå Dikus kvalitetsprogrammer) med et faglig miniseminar og en panelsamtale.

Lanseringen ble fulgt opp med et systematisk arbeid internt og eksternt for sikre en helhetlig kommunikasjon som øker kjennskapet til Diku, tydeliggjør direktoratets nye rolle og fremmer hovedbudskapet. Et av satsingsområdene har vært det nye nyhetsbrevet på e-post, som ved

utgangen av 2018 var oppe i nesten 3700 abonnenter. Diku har vært synlig og profilert gjennom en rekke arrangementer i løpet av høsten, herunder UHR-konferansen med utdeling av utdanningskvalitetsprisen for høyere utdanning, et frokostmøte i samarbeid med NOKUT om studenters utbytte av utvekslingsopphold, samt Dikus egen internasjoniseringskonferanse for grunnopplæringen. Arbeidet med omdømmebygging og synliggjøring av Diku fortsetter for fullt i 2019.

Lansering av ny visuell profil

Ny visuell profil for Diku ble lansert internt og eksternt i august/september 2018. Den visuelle identiteten skal blant annet skape tydelighet og sammenheng, og underbygge Diku sine verdier. Identiteten forteller brukerne, omverden og de ansatte hvem organisasjonen er, hva den gjør og hvordan den gjør det. Målet var å skape en felles identitet og visuell profil for det nye direktoratet som er troverdig, unik, meningsfylt, relevant, inspirerende, fleksibel og tidsriktig. Dikus identitetsbeskrivelse har vært viktig grunnlag for det visuelle arbeidet og har fungert som veiledning for byrået i den kreative prosessen. Den visuelle profilen vil være et viktig verktøy i det videre arbeidet med å bygge kjennskap og kunnskap om Diku hos brukerne.

Nytt nettsted for Diku

Et prosjekt for å lage nytt felles nettsted for Diku startet opp våren 2018. Nettstedet skal være Dikus viktigste kommunikasjonskanal for eksterne brukere. Brukerperspektivet har stått sentralt i utformingen av nettstedet; både når det gjelder informasjonsarkitektur, webdesign og språk. Det ble utført brukerundersøkelser (av eksterne og interne brukere) i starten av prosjektet samt brukertester underveis. Lansering av nettstedet er planlagt i slutten av mars 2019.

Utvikling av nytt ledelsessystem

Arbeidet med å utvikle et nytt, integrert prosessbasert ledelsessystem for Diku ble igangsatt som et eget prosjekt i mai 2018. Etter teknisk implementering, funksjonstesting og etablering av systemtilganger, har prosjektet gjennomført tilpasninger til Dikus nye organisasjonsstruktur. Et nytt system for avviksrapportering, forbedring og behandling av korrektive tiltak tilpasset ny organisasjonsstruktur er utarbeidet. Det gjenstår mye arbeid med utvikling og standardisering av prosesser, særlig innenfor tilskuddsforvaltningen, og et eget prosjekt om tilskuddsforvaltningen starter opp i 2019. Ledelsessystemet skal lanseres tidlig i 2019 med en plan for videre utvikling og opplæring.

Nye oppgaver for Diku

Dikus kvalitetsprogrammer

Diku arbeidet fra 2017 til mars 2018 på oppdrag fra KD med å utvikle en nasjonal arena for utdanningskvalitet i høyere utdanning. Høsten 2018 lanserte KD betegnelsen Dikus kvalitetsprogrammer på det som tidligere ble omtalt som den nasjonale arenaen. Utviklingen av Dikus kvalitetsprogrammer er en svært viktig oppgave knyttet til Dikus nye mandat.

Det opprinnelige oppdraget ble løst i samarbeid med NOKUT og en ekstern faggruppe med representanter fra norsk og svensk høyere utdanning, studenter og arbeidsliv. Dikus kvalitetsprogrammer skal organiseres slik at ulike tiltak og virkemidler på en effektiv måte virker sammen for å stimulere til økt kvalitet i høyere utdanning, ved å bidra til helhetlige studieprogrammer der studentenes læring står i sentrum. Mange av dagens virkemidler er for små til å utløse det nødvendige engasjement og status ved institusjonene.

Virkemidlene som inngår i Dikus kvalitetsprogrammer må rettes tydelig inn mot de sentrale kvalitetsutfordringene, i første rekke slik de er definert i kvalitetsmeldingen. Det foreslås å organisere denne innsatsen gjennom tre hovedtyper virkemidler: tematiske utlysninger mot definerte kvalitetsutfordringer (som for eksempel studentaktiv læring eller samarbeid med arbeids-/næringsliv), utlysninger av Sentre for fremragende utdanning og eventuelt andre åpne prosjektutlysninger, samt internasjonal finansierte programmer, med Erasmus+ som det dominerende. Styrking og spredning av kunnskap om kvalitetsutvikling og god praksis for å øke kvaliteten vil være sentrale i programmene. Internasjonalisering og digitalisering skal være tverrgående fokus i satsningen. KD ga sin tilslutning til Dikus forslag våren 2018, inkludert forslag til tema for den første utlysningen: studentaktiv læring og vurderingsformer.

Program for studentaktiv læring

Diku etablerte som følge av dette det nye programmet for studentaktiv læring høsten 2018. Programmet, som ble utviklet i tett dialog med UH-sektoren, skiller seg fra eksisterende virkemidler, bl.a. ved at det retter seg mot store og ambisiøse utviklingsprosjekter som omfatter studieprogrammer eller større emnegrupper. Plenumsforelesninger og tradisjonell skoleeksamen er veldig utbredt i norsk høyere utdanning, og basert på responsen på den første utlysningen er det sannsynlig at det nye programmet vil stimulere til utvikling og spredning av mer studentaktiviserende undervisning og alternative vurderingsformer.

Diku har mottatt 75 søknader i desember 2018, og det er sterk konkurranse om midlene. Dette viser at behovet i sektoren er stort. Måten søknadene er forankret i institusjonenes utdanningsledelse indikerer at institusjonene ønsker å bruke programmet strategisk til å få drahjelp i større satsinger på kvalitetsutvikling. Langsiktig og forutsigbar finansiering av programmet er en forutsetning for at institusjonene skal kunne gjøre dette. Tildelingen vil skje i 2019.

Senter for fremragende utdanning

SFU-ordningen inngår som en sentral pilar i Dikus kvalitetsprogrammer. I 2018 har Diku arbeidet med overføring av kompetanse, nettverk og dokumentasjon fra NOKUT for å kunne overta administrasjon av ordningen i 2019. Diku har deltatt på ulike arrangementer og aktiviteter knyttet til SFU-ordningen, herunder nettverkssamlinger, institusjonsbesøk, styremøter, konferanser og møter med fagekspert. Dette arbeidet har gitt Diku et godt grunnlag for å overta ansvaret for og videreutvikle ordningen.

Det er avgjørende at regjeringen har valgt å styrke ordningen gjennom statsbudsjettet for 2019. Diku har på denne bakgrunn forberedt en ny utlysning av midler til minst tre nye SFU-er i 2019. Utlysningen, som publiseres i februar 2019, bygger på de tidligere utlysningene i ordningen, samt på kvalitetsmeldingen og midtveisevalueringer av den første ordinære SFU-

porteføljen. Utlysningen har derfor et styrket fokus på endring og god spredning av kvalitetsfremmende kunnskap og praksis i høyere utdanning.

Utdanningskvalitetsprisen for høyere utdanning

Diku overtok ansvaret for Utdanningskvalitetsprisen for høyere utdanning fra NOKUT i 2018. Ordningen spiller en viktig rolle ved å belønne fremragende arbeid med utdanningskvalitet og stimulere institusjonene og fagmiljøene til systematisk arbeid med å videreutvikle kvaliteten på utdanningene sine.

Diku mottok 15 nominasjoner fra sju institusjoner, noe som er en oppgang fra året før da det kom inn åtte nominasjoner. Diku oppnevnte en internasjonalt sammensatt jury, og statsråd Iselin Nybø delte ut prisen på UHR-konferansen i Oslo den 21. november. Årets prisvinnere forteller at prisen har gitt dem ytterligere motivasjon og at prismidlene gir dem mulighet til å bygge videre på det fundamentet de har bygget.

Prisen er på 1 million kroner, og ble tildelt prosjektet ePraksis ved Høgskulen på Vestlandet. ePraksis er en åpen nettportal som samler informasjon om praksisstudier og ulike læringsressurser som benyttes i praksisundervisningen for bioingeniørstudenter. Dette tiltaket effektiviserer og forenkler arbeidet til både underviserne og praksisveilederne, og forbedrer informasjonsflyten mellom studenten, lærestedet og praksisarenaen. ePraksis er utarbeidet i samarbeid med de laboratoriene der studentene skal ut i praksis. Studentene får blant annet koblet teorien til praksisen, og de får bedre opplæring i bruk av avansert laboratorieutstyr som forberedelse til praksisen sin.

Dette første året har det vært arbeidet med å etablere gode rutiner i Diku rundt denne ordningen. Vi har revidert statutter og kriterier samt etablert et årshjul for arbeidet med prisen og utarbeidet juridiske dokumenter.

Utdanningskvalitetsprisen for høyere yrkesfaglig utdanning

Diku overtok ansvaret for utdanningskvalitetsprisen fra NOKUT i 2018. Målet med prisen er å stimulere fagskoler til å arbeide systematisk med å fremme og videreutvikle kvaliteten på utdanningene sine. Diku samarbeidet med NOKUT om kompetanseoverføring knyttet til arbeidet med prisen, med juryen om vurdering av nominasjoner og Nasjonalt fagskoleråd om arena for utdeling av pris.

Diku mottok seks nominasjoner som alle viste at det arbeides godt og systematisk i sektoren for å videreutvikle utdanningskvaliteten. Prisen, på 1 million kroner ble utdelt av statsråd Jan Tore Sanner på Nasjonalt Fagskoleråds konferanse i november.

Prisen gikk til Fagskolen Innlandet for sitt nyskapende utdanningstilbud koblet til Industri 4.0. Fokus på studentenes læringsutbytte har vært sentralt i arbeidet, og målene har blant annet vært å oppdatere innholdet og skape variasjon i undervisningen ved å ta i bruk nye, yrkesrettede digitale teknologier. Prosjektet har omfattet både fysiske og nettbaserte utdanninger. Juryen mener at særlig implementeringen av fjernstyrte, digitale laboratorieøvelser er nyskapende og relevante for studenter som kombinerer utdanning og arbeid. I tillegg arbeider studentene med problemstillinger fra yrkeslivet, og bruken av digitale

teknologier øker faglærernes mulighet til å følge med på studentenes innsats, utvikling og læringsutbytte.

Utviklingsmidler til fagskolene

Diku fikk i oppdrag av KD å lyse ut utviklingsmidler for fagskolene i 2018. Dette oppdraget hadde Norgesuniversitetet i 2017. I den forbindelse ble det avholdt et webinar og vurderingsseminar med interne og eksterne sakkyndige, og 30 søknader ble innvilget med en ramme på 35 mill. kroner. Prosjektene retter seg mot kompetanseheving av ansatte, utvikling av samarbeid med relevant lokalt og regionalt arbeidsliv, bruk av teknologi for læring samt investering i utstyr, infrastruktur, simulatorer, laboratorieutstyr og lignende som bidrar til å heve kvaliteten i utdanningene.

Diku har bistått Kunnskapsdepartementet i vurdering av søknader om utviklingsmidler til fagskoleutdanning i 2018, en oppfølging av et oppdrag Norgesuniversitetet fikk i 2017. Midlene er bevilget som oppfølging av Meld. St. 9 (2016-2017) Fagfolk for fremtiden – Fagskoleutdanning, og skal gå til kvalitetsutviklingstiltak i fagskoleutdanningen.

Lærebokutvalget for høyere utdanning

I 2018 tok Diku over forvaltningsansvaret for lærebokutvalget fra UHR. Ordningen støtter utgivelse av lærebøker som trykkes i små opplag, men er viktige for ulike fagfeltet. Lærebøker på samisk og nynorsk, samt på innføringsnivå prioriteres. Ordningen spiller en viktig rolle i å bevare norsk som fagspråk i høyere utdanning. I 2018 mottok Lærebokutvalget 81 søknader hvorav 61 fikk innvilget utgivelsesstøtte. Blant disse var 9 utgivelser på nynorsk. Ingen samiske utgivelser søkte om utgivelsesstøtte i 2018.

Diku har i det første året hatt fokus på å etablere en god forvaltning av ordningen. Kriterier og retningslinjer har blitt gjennomgått og strømlinjeformet, og søknads- og rapporteringsskjemaene har blitt digitalisert. Dette erfares så langt som en forbedring både for søkere og for den administrative oppfølgingen av prosjektene.

Betydningen av norsk som fagspråk i høyere utdanning har i senere tid fått økt oppmerksomhet. Tilskuddsordningen, gjennom å stimulere til utvikling og vedlikehold av norsk fagspråk, er et viktig bidrag for kvalitetsutvikling i høyere utdanning. Diku vil fortsette å jobbe aktivt med å spre kunnskap om ordningen og på den måten bidra til at det skrives og publiseres lærebøker for høyere utdanning på norsk.

3.6 Midler over andre kapitler

I dette kapittelet omtales midler tildeling over andre kapitler helt overordnet. Resultatrapportering for aktiviteter og tiltak som midlene har finansiert er gitt andre steder i rapporten.

3.6.1 Oppfølging av Panorama-strategien

Diku fikk tildelt totalt 34,5 millioner kroner til oppfølging av Panorama-strategien:

- 31,3 millioner kroner over kap. 281 post 01

- 3,2 millioner kroner over kap. 288 post 21

Midlene er brukt/forpliktet til UTFORSK, den norsk-russiske stipendordningen, Dikus deltakelse i arbeidsfellesskapene i Tokyo og Rio de Janeiro, samt diverse nettverksarrangementer. Resultater av midlene i supplerende tildelingsbrev fra desember 2017 som ble bevilget til en kampanje for å øke delgradsmobiliteten til Kina (300 000 kr) er omtalt i kap 3.2.1. Resultater av bevilgningen til styrket kunnskapsgrunnlag for samarbeid mellom Norge og Kina (500 000) er omtalt i kap. 3.1.1.

3.6.2 UTFORSK og den norsk-russiske stipendordningen

I 2018 tildelte Diku om lag 11,8 millioner kroner til samarbeid med landene som er omfattet av Panorama-strategien. Midlene er fordelt på ettårige (stipend til russiske studenter) og toårige tiltak (UTFORSK og InternAbroad). Uten den ekstra tildelingen til InternAbroad og andre prosjekter særlig rettet mot Brasil, hadde Diku ikke kunnet opprettholde aktiviteten på dette nivået.

Tildelingene i UTFORSK framgår av tabell 9 i vedlegg. Prosjektene ble tildelt i desember 2018. Første utbetaling skjer i 2019.

Under den bilaterale avtalen med Russland er Norge forpliktet til å finansiere 30 studieopphold i Norge hvert år. Oppholdene kan være på inntil ett studieår og stipendet tilsvarer Lånkassens satser. Ordningen er kort omtalt i kap. 3.2.1. I 2018 ble det brukt totalt ca. 2,2 millioner kroner på tiltak knyttet til samarbeid med Russland. Av dette ble det utbetalt ca. 1,4 millioner kroner i stipender til russiske studenter.

3.6.3 NORPART

I 2016 ble 97 millioner kroner tildelt, fordelt på 21 femårige prosjekter i NORPART, og Diku har dermed forpliktet midler som kommer fra KD frem til 2021. Prosjektene fikk utbetalt ca. 20,2 millioner kroner i 2018. Videre tildelte Diku 122 millioner kroner til 25 nye femårige NORPART-prosjekter i 2018, noe som forplikter ytterligere midler fra KD frem til 2023. NORPART er nærmere omtalt i kap. 3.2.1.

3.6.4 Midler over kap. 225 post 72 og kap. 225 post 73

Diku ble i tildelingsbrevet for 2018 tildelt midler over kap. 225:

- 6,29 millioner kroner til Tilskudd til internasjonale utdanningsprogram og organisasjoner, post 72
- 18,228 millioner kroner til Tilskudd til studieopphold i utlandet, post 73.

Midlene tildelt over kap. 225 post 72 fordeles mellom forskjellige ordninger, blant andre Norges bidrag til EUs utviklings- og informasjonssenter for yrkesopplæringen, Cedefop, hvor kostnader knyttet til nasjonal ekspert var på 1,57 millioner kroner og årlig kontingent på 3,23 millioner kroner. Kontingenten til Det Europeiske språkrådet i Graz kom på 469 000 kroner. Kostnader knyttet til det europeiske ungdomsparlamentet (EUP) var i 2018 på 433 000 kroner. I 2018 ble kr 5,7 millioner av tildelingen over kap. 225 post 72 benyttet.

Midlene tildelt over kap. 225 post 73 fordeles mellom flere ordninger som støtter opp under målet med å gi norsk ungdom muligheten til å gjennomføre studieopphold i utlandet av varierende varighet, eller å møte språk og kultur fra et annet land i klasserommet i Norge.

Midlene er benyttet til tilskudd (UWC), stipend til elever og lærere, samt til å dekke kostnader til nødvendige oppgaver for gjennomføringen av ordningene, som for eksempel rekruttering og profilering. Noe midler fra 2017 ble også benyttet til Frankrike-jubiléet, i henhold til dialog med departementet.

3.6.5 Senter for fremragende utdanning

Diku overtok fra 2018 ansvaret for ordningen Senter for fremragende utdanning (SFU) fra NOKUT. På bakgrunn av samarbeidsavtalen som ble inngått mellom NOKUT og Diku (SIU) i november 2017, har NOKUT hatt hovedansvaret for oppfølgingen av SFU-ene i 2018, mens Diku har hatt ansvar for tilskuddsmidlene til sentrene. NOKUT har i den forbindelse fått overført 4,7 millioner kroner i administrasjonstilskudd for 2018. NOKUT rapporterer bruken av administrasjonsmidlene direkte til Kunnskapsdepartementet.

3.6.6 Dikus kvalitetsprogrammer

Diku ble for 2018 tildelt 20 millioner kroner til en ny nasjonal arena for kvalitet i høyere utdanning, siden omtalt som Dikus kvalitetsprogrammer. Etter råd fra en ekstern faggruppe anbefalte Diku og NOKUT at den første utlysningen burde rette seg mot studentaktiv læring, noe KD ga sin tilslutning til. Diku lyste høsten 2018 ut midler til tre-årige prosjekter i *Program for studentaktiv læring*, søknadsfristen var i desember og midlene vil bli tildelt våren 2019. For videre omtale av programmet, se kap. 3.5.4.

3.6.7 Utdanningskvalitetsprisene

Diku overtok ansvaret for utdanningskvalitetsprisene fra NOKUT i 2018 og fikk tildeling på 2,4 millioner. Den enkelte prisen er på 1 million kroner, og resterende 0,4 millioner er brukt for å dekke administrasjonskostnader for arbeidet med tildeling av prisene. Prisene er nærmere omtalt i kap. 3.5.4.

3.6.8 Evaluering av digitaliseringsprosjektene i grunnskolelærerutdanningene

Diku mottok i desember 2018 supplerende tildelingsbrev på 700 000 kroner til midtveiseminar og utforming av sluttevaluering av digitaliseringsprosjektene i grunnskolelærerutdanningene. Midlene vil bli brukt i 2019.

3.6.9 Driftsmidler til behandling av søknader fra fagskoler (utviklingsmidler)

Diku har på oppdrag fra Kunnskapsdepartementet i 2018 behandlet søknader fra fagskoler om midler til tiltak for utvikling av fagskoleutdanning. I oktober 2018 mottok Diku supplerende tildelingsbrev på 500 000 for å dekke administrasjonskostnader knyttet til dette arbeidet.

3.6.10 Omstillingsmidler

Kunnskapsdepartementet hadde høsten 2017 en dialog med delprosjektene i gjennomføringsprosjektet om behov for omstillingsmidler ut over det som kan dekkes innenfor virksomhetenes egne rammer. I tillegg ble virksomhetene bedt om å sende oppdatert budsjett i februar 2018 som skulle danne grunnlag for vurdering av særskilt tildeling.

Diku sendte oppdatert budsjettet som viste behov på 1,4 millioner som ikke kunne dekkes innenfor egen ramme, og fikk tildelt beløpet over kap. 200 post 21. Midlene ble brukt i henhold til budsjettet.

3.6.11 Frankrikekonferansen

I supplerende tildelingsbrev fikk Diku tildelt 250 000 kroner over kap.288 post 21 for oppdraget med å arrangere en dagskonferanse i samarbeid med Fremmedspråksenteret. Konferansen ble arrangert i februar 2018 innenfor den tildelte økonomiske rammen. Midlene bekreftes benyttet i tråd med føringene i tildelingsbrevet. Frankrikekonferansen er nærmere omtalt i kap.3.2.1.

3.7 Oppfølging av FNs bærekraftsagenda

FNs bærekraftsagenda ble vedtatt i 2015, og forplikter verdensorganisasjonens medlemsland fram til 2030. Agendaen har blitt operasjonalisert gjennom et sett med bærekraftsmål. Disse danner et viktig rammeverk som får betydning for Dikus arbeid for kvalitet i norsk utdanning i årene fram til 2030. De 17 bærekraftsmålene skal følges opp både nasjonalt, og i utenriks- og utviklingspolitikken. KD har koordineringsansvar for mål 4, som lyder: Sikre inkluderende, rettferdig og god utdanning og fremme muligheter for livslang læring for alle.

Et sentralt poeng ved bærekraftsmålene er at de forplikter Norge til både å oppfylle målene på egne vegne og hjelpe andre land til å oppnå dem. Dette gjør Diku til en viktig aktør, all den tid Dikus arbeid både relaterer seg til kvalitetsheving i norsk utdanning og til støtte til utvikling av utdanningstilbudet i andre land. Diku har i 2018 jobbet med bærekraftsagendaen både i arbeidet med å etablere ny organisasjon og i sin utadrettede virksomhet.

FNs bærekraftsmål var ett av temaene på Dikus personalseminar i 2018. En arbeidsgruppe så på hvordan Dikus programportefølje forholder seg til bærekraftsagendaen, og hva organisasjonen kan gjøre for å bidra til at målene nås. FNs bærekraftsmål vil inkluderes som perspektiv i arbeidet med ny strategi for Diku, som skal finne sted i 2019.

Bærekraftsmålene stod også sentralt på programmet under Internasjonaliseringskonferansen i mars 2018. Hilligje van't Land fra International Association of Universities (IAU) holdt et foredrag med tittelen «Towards sustainable tomorrow: higher education and social responsibility».

Kvalitetsheving i norsk og internasjonal utdanning er et grunnleggende mål for alle programmer Diku administrerer, et arbeid som bidrar inn mot bærekraftsmål 4. I tillegg er det et viktig prinsipp for arbeidet med internasjonalisering at det skal bidra til å fremme globalt medborgerskap, som er et eksplisitt element i delmål 4.7. Dette gjelder både for nasjonale ordninger og for ordninger som Nordplus og Erasmus+.

Utover dette er flere av Dikus programmer relevante for flere av delmålene:

- *Øke antallet unge og voksne med kompetanse som er relevant for arbeidslivet (4.4.):* Building Skills for Jobs er en UD-finansiert ordning for å styrke fag- og yrkesopplæringen

i utviklingsland og forvaltes av Diku på oppdrag fra Norad. Målet med ordningen er å gi opplæring i ferdigheter som etterspørres i arbeidsmarkedet, slik at flere får jobb. Ordningen ble lansert i 2016. Se nærmere omtale i kap. 3.2.1.

- *Sikre lik tilgang til utdanning for sårbare personer (4.5. og 4a)*: Students at Risk-ordningen er etablert for å gi utenlandske studentaktivister som blir nektet å gjennomføre sin utdanning i hjemlandet, en mulighet til å fullføre sine studier i Norge. Ordningen er initiert av norske studentorganisasjoner og finansiert av Utenriksdepartementet. Students at Risk har hatt fire opptak så langt. I 2018 studerer 28 studenter fra ulike land ved norske institusjoner med støtte fra ordningen. Se nærmere omtale i kap. 3.2.1.
- *Økning i antallet stipend for studenter fra utviklingsland (4b)*: Programmet NORPART har som overordnet mål å styrke kvaliteten i høyere utdanning i Norge og utviklingsland gjennom utdanningssamarbeid og gjensidig studentmobilitet. Ordningen ble lansert i 2016. Se nærmere omtale i kap. 3.2.1.
- *Vesentlig økning i kvalifiserte lærere (4c)*: Diku har ulike virkemidler som bidrar til å heve kvaliteten i norsk grunnskolelærerutdanning. I 2017 bidrog Diku til å velge ut prosjekter som fikk tildelt midler som skal bidra til å gjøre lærerutdanningene mer digitale, og styrke lærerstudentenes profesjonelle digitale kompetanse. I 2018 har Diku fulgt opp de som fikk tildelt midler, bl.a. ved å arrangere et oppstartsseminar. Se nærmere omtale i kap. 3.4.2.

Gjennom partnerskapsprogrammet NOTED kan norske institusjoner søke om midler til utdanningssamarbeid og studentmobilitet med partnerinstitusjoner i alle land. Det overordnede målet er økt kvalitet og internasjonalisering av studieprogrammer innenfor lærerutdanning i Norge. 16 prosjekter fikk tildeling i 2017, og disse har blitt fulgt opp i 2018. I 2019 lyser Diku ut nye midler i NOTED. Se nærmere omtale i kap. 3.2.1.

4 Styring og kontroll i virksomheten

4.1 Rapportering om styring og kontroll

Diku har under utvikling et prosessorientert ledelsessystem hvor prinsippene for integrert styring, risikostyring og samsvar kontinuerlig utvikles for å imøtekomme eksisterende krav og endringsbehov.

Styring av risiko er en sentral ledelsesprosess med definerte krav til hva, hvem og hvordan risikovurderinger skal gjennomføres. Overordnede risikoakseptkriterier er etablert i en felles risikomatrix for Diku.

Gjennom kontinuerlig forbedringsarbeid og ved prosessutforming og foredling av arbeidsprosesser søkes risiko og muligheter identifisert. Dette sikrer at definerte styringsmål i Diku knyttet til ressursbruk og effektivisering er integrert i de risikovurderingene som utføres.

Oversikt over alle identifiserte risikoer, hvor de inntreffer, hvem som eier dem, hvordan de blir redusert og hvem som er ansvarlig for å redusere dem dokumenteres i risikoregister som utarbeides i alle prosjekt, seksjoner, avdelinger og på overordnet nivå i ledelsens gjennomgang.

Oppfyllelse av og samsvar med lover og regler blir ivarettatt gjennom krav til risikovurdering ved planlegging og gjennomføring av aktiviteter. Prosessene i ledelsessystemet evalueres i samsvarsmatriser mot identifiserte regulatoriske krav og retningslinjer samt relevante standarder (ISO 9001:2015, ISO 27001:2017, ISO 31000:2018).

Ny organisasjon og nye oppgaver som er tildelt Diku har medført betydelig ressursinnsats med hensyn til organisering og samhandling. Gjennom 2018 er det lagt ned et omfattende arbeid for å kartlegge og utforme et fornyet styringssystem for ledelse og kvalitetsstyring i det nyetablerte direktoratet. Dette utviklingsarbeidet vil videreføres i 2019.

Parallelt med utviklingsarbeidet av ny organisasjon har styring og ledelse av eksisterende oppgaver for å opprettholde effektiv drift vært prioritert. Riksrevisjonens revisjon utført i 2018 ble gjennomført uten revisjonsmerknader.

4.2 Panorama – strategien

Dikus arbeid med Panorama-strategien er nærmere omtalt på s. 27 og 36.

4.3 Arbeidslivskriminalitet

Diku benytter seg i størst mulig grad av Statens Innkjøpsenter og Units fellesavtaler. Det er kun mindre anskaffelser, de fleste under terskelverdi Diku selv ivaretar. I 2018 gjennomførte Diku én anskaffelse over terskelverdi på 1,3 millioner.

Statens Innkjøpssenter og Unit har egne rutiner for å følge opp leverandørene. Det opplyses i konkurransegrunnlaget om at kontrakten vil inneholde krav om lønns- og arbeidsvilkår, og de følger opp leverandørene de inngår kontrakt med i etterkant på dette området. Diku foretar fakturakontroll og har ansvar for å melde inn avvik dersom man oppdager slike.

Der Diku selv gjennomfører anskaffelser har man de samme rutinene. Diku har i 2018 ikke registrert brudd på regelverket.

4.4 Samfunnssikkerhet og beredskap

Det har i 2017 og 2018 blitt utført ROS-analyse på virksomhetsnivå og ulike enhetsnivå. I tillegg har en ekstern konsulentvirksomhet vært engasjert for ROS-vurdering av IKT infrastruktur og informasjonssikkerhet.

Av de 30 identifiserte og prioriterte farer/trusler i risikoregisteret (2017-2018) på virksomhetsnivå er besluttede risikoreduserende tiltak implementert for 21 av de identifiserte farer/trusler i løpet av 2018. Besluttede tiltak for de resterende 9 farer/truslene inngår i interne forbedrings og endringsprosjekt påbegynt i 2018 som vil bli ferdigstilt i 2019.

I 2018 er det på grunn av omorganisering til Diku gjennomført kun én CIM trim øvelse og en kriseøvelse. Kriseøvelsen var en skrivebordsøvelse hvor temaet var at resepsjonen til Diku mottok en mistenkelig forsendelse i posten. Øvelsen avdekket både et behov for ytterligere opplæring i CIM Kunnskapsløsningen samt ytterligere behov for flere og hyppigere kriseøvelser. I 2018 ble det også arbeidet med en oppdatert beredskapsplan, og denne var helt ny når kriseøvelsen startet. Det er laget en plan både for opplæring og nye øvelser for hele 2019.

Informasjonssikkerhet vil inngå i Dikus prosessorienterte ledelsessystem, som er under utvikling, og der prinsippene for integrert styring, risikostyring og samsvar kontinuerlig utvikles for å imøtekomme eksisterende krav og endringsbehov.

Risikostyring er utgangspunktet for informasjonssikkerhetsarbeidet i Diku. Krav til informasjonssikkerhet er definert og gjelder for alle aktiviteter som utføres av eller på vegne av Diku, i Dikus lokaler, og ved bruk av Dikus informasjonssystemer og IKT-utstyr.

Internkontroll for informasjonssikkerhet er en ledelsesprosess hvor ansvar, myndighet og roller til behandlingsansvarlig, IKT/arkiv leder, systemeiere, personvernombud, informasjonssikkerhetsansvarlig, ledere med personalansvar og ansatte er entydig definert.

Informasjonssikkerhetsleder vil motta årlig ROS- rapport fra systemeierne. Disse danner sammen med eventuelle registrerte avvik og forbedringsforslag grunnlaget for informasjonssikkerhetsleders rapport til ledelsens gjennomgang. I ledelsens gjennomgang blir de farer/trusler beskrevet i rapporten analysert, risikovurdert og risikoreduserende tiltak besluttet. De identifiserte og prioriterte farer/trusler registreres i Dikus ROS register på virksomhetsnivå og implementering av tiltak besluttet i ledelsens gjennomgang følges opp av informasjonssikkerhetsleder.

4.5 Lærlinger

Som godkjent lærebedrift har Diku de seinere årene hatt lærlinger innen IKT-servicefag og kontor- og administrasjonsfag. Høsten 2018 avla to lærlinger godkjente fagprøver og to nye lærlinger ble tilsatt. Begge disse skal avlegge fagprøve høsten 2020. Målet er at Diku skal øke antallet lærlinger til tre i 2019.

Tabell 3 Antall lærlinger i perioden 2015 - 18

2015	2016	2017	2018
2 lærlinger	2 lærlinger	2 lærlinger	2 lærlinger

4.6 Likestilling, mangfold, diskriminering og tilgjengelighet

Det har i 2018 vært gjennomført atten rekrutteringsprosesser i Diku, som innbefatter faste stillinger, vikariat og engasjement. En av disse var en lederstilling rekruttert via byrå. Medregnet er også rekruttering av tre nasjonale eksperter. Hoveddelen av rekrutteringen i 2018 relateres til nye oppgaver og lederstillinger, som følge av omorganisering og nytt direktorat.

Diku opplever stor søkermasse til ledige stillinger, særlig innen programadministrasjon og kommunikasjon. Diku anses som en attraktiv arbeidsplass for søkere med høyere utdanning, og søkerne tilfredsstillende ofte kravene og er godt kvalifiserte.

Tabell 4 Utlyste stillinger i 2018, fordelt på kvinner og menn. Hele tall.

STILLINGS- KATEGORI	ANTALL UTLYSTE STILLINGER	ANTALL SØKERE			ANTALL INNKALT TIL INTERVJU			ANTALL NYANSATTE	
		K	M	Totalt	K	M	Totalt	K	M
Administrativ	6	137	92	229	28	20	48	4	1
Saksbehandler	12	370	171	541	74	42	116	7	4

*Stillinger lagt til Avdeling for styring og samordning, Avdeling for kommunikasjon og Avdeling for organisasjonsutvikling.

**Stillinger lagt til de øvrige avdelingene, samt nasjonale eksperter.

Oversikten viser utlyste stillinger i 2018 og ansatte pr. 31.12.2018, men ikke alle prosessene ble slutført samme år. Ved årsslutt var det derfor kandidater som fremdeles ikke var tilsatt. Et stort flertall av søkerne til ledige stillinger i Diku er kvinner, til sammen 68,2 prosent av søkermassen i 2018.

En stor overvekt av ansatte i Diku er kvinner, og det tas derfor hensyn til kjønnsbalanse i alle rekrutteringsprosesser, både ved innkalling til intervju og valg av nye medarbeidere. Diku har som målsetting å arbeide aktivt for å fremme likestilling mellom kjønnene og har det som dette som et fokusområde både ved rekruttering, lønnsfastsettelse, karriereutvikling og faglig

utvikling. Kjønnfordelingen i Diku er 68 prosent kvinner og 32 prosent menn (eksklusive nasjonale eksperter). I ledergruppen er kvinneandelen på 57 prosent. Det er i dag syv ansatte i deltidsstillinger, og seks av disse er kvinner.

Ved alle utlyste stillinger i Diku er det flere søkere med minoritetsbakgrunn. Diku skal være en inkluderende organisasjon, og er opptatt av mangfold i rekrutteringen. Diku opplever likevel at søkere med minoritetsbakgrunn i mange tilfeller ikke oppfyller kravene i de utlyste stillingene. Per i dag har Diku flere ansatte som kommer inn under definisjonen av personer med minoritetsbakgrunn.

Diku har også søkere som opplyser om nedsatt funksjonsevne. En prioritert del av Diku sitt arbeid for et mer inkluderende arbeidsliv, er å tilpasse arbeidet til den enkelte ansatte sin funksjonsevne. I 2018 har Diku to faste ansatte med redusert funksjonsevne, i tillegg til en midlertidig ansatt på tiltak. Ut over dette var det i 2018 to personer på arbeidstrening, samt to studenter i praksis i Avdeling for kommunikasjon. Sistnevnte er en ordning i samarbeid med Universitet i Bergen.

I 2018 har Diku oppfordret til mangfold i all utlysning, og har intervjuet kandidater på likt grunnlag. Kandidatene har blitt vurdert etter kvalifikasjonsprinsippet, uavhengig av funksjonsevne og hull i CV. Ut ifra søkermassen til alle utlyste stillinger etter 1. juli 2018, var det to søkere som oppgav å ha nedsatt funksjonsevne. Ingen av disse var kvalifiserte for stillingene. I samme periode ble det heller ikke avdekket søkere med hull i CV.

Som et ledd i inkluderingsdugnaden og en målsetting om at 5 prosent av alle nyansatte skal være personer med nedsatt funksjonsevne eller hull i CV, har Diku ikke gjort egne tiltak for å tiltrekke seg søkere for å nå dette målet. Diku har en klar målsetting om å arbeide systematisk for å realisere regjeringens inkluderingsdugnad og bidra til gode rutiner og arbeidsformer i personalarbeidet, med sikte på å nå målene for dugnaden for fremtiden.

Det har i 2018 vært rekruttert til tre ledige stillinger som nasjonal ekspert. Rekrutteringsprosessene har vært gjennomført i samarbeid med Kunnskapsdepartementet, der en av Diku sine egne ansatte ble rekruttert til slik stilling som nasjonal ekspert i Brussel. Diku har også bistått ved rekruttering av utenlandslektorat ved utenlandske universitet og seksjonsleder ved fransk videregående skole.

Diku har flere ansatte som nærmer seg pensjonsalder, og har som målsetting at flere av disse skal ønske å stå lengst mulig i arbeid. Gjennomsnittsalderen i Diku for både menn og kvinner er 44 år.

Tabell 5 Kjønnfordeling per 1.10.2018, fordelt på ulike stillingskategorier

	Antall årsverk			Antall faste stillinger			Midlertidig og vikarer		
	M	K	Total	M	K	Total	M	K	Total
Totalt i virksomheten	37,6	80,3	117,9	34	71	105	7	15	22
Adm. stillinger	14	21	35	13	18	31	3	6	9
Direktør, ass. direktør, avd.direktør	3	4	7	2	4	6	1		1
Mellomlederstillinger	2		7	0	3	3			
Saksbehandlerstillinger	16,6	48,3	64,9	19	46	65	1	7	8
Nasjonale eksperter	2	2	4				2	2	4

*Oversikten over kjønnfordelingen i Diku tar utgangspunkt i tall per 01.10.2018, og samsvarer med DHB rapportering fra samme dato.

Tabell 6 Lønnsstatistikk per 31.12.2018. Fordelt på ulike stillingskategorier

Stillingskategori	Antall ansatte	Menn årslønn	Kvinner årslønn	Gjennomsnitt årslønn
Assisterende direktør, avdelingsdirektør, fagdirektør	7	828 833	823 875	826 000
Mellomleder (seksjonsleder og personalsjef)	8	762 467	725 600	739 425
Seniorrådgiver	57	606 677	608 035	607 511
Rådgiver	32	541 750	535 473	536 650
Seniorkonsulent	4		495 175	495 175
Førstekonsulent	10	480 400	478 625	478 980
Konsulent	3	386 100	395 100	392 100
Lærlinger	2			
Nasjonale eksperter	4	730 450	655 950	693 200

Gjennomsnittslønnen i Diku er høyere for menn enn kvinner. Diku har fokus på at lønnsforskjeller blant annet skal kunne forklares ut ifra kvalifikasjoner som utdanning og arbeidserfaring, samt ved rekruttering av nye medarbeidere. Lønnspolitikken i Diku brukes aktivt ved rekruttering og i lønnsforhandlinger. Diku har et moderat bruk av overtid, men med større arbeidsbelastning som følge av et år i omstilling samt nye oppgaver, har et økt overtidsbruk vært nødvendig. Fleksitidens rammer benyttes også.

5 Vurdering av framtidsutsikter

5.1 Kvalitetsutvikling i høyere utdanning og høyere yrkesfaglig utdanning

I 2018 la regjeringen fram den reviderte langtidsplanen for forskning og høyere utdanning (LTP). Her videreføres satsingen på kvalitetsutvikling i høyere utdanning, som ble lansert med Kvalitetsmeldingen tidlig i 2017. LTP legger opp til en styrking av kvalitetstiltak i høyere utdanning på 250 millioner kroner over fire år, og dette er midler som representerer en varig økning i budsjettene. Planen knytter kvaliteten i utdanningen til satsingen på et teknologiløft, og framhever behovet for å knytte forskning, utdanning og arbeids- og næringsliv tettere sammen i arbeidet for å fremme det grønne skiftet og bærekraftig utvikling.

LTP slår fast at opprettelsen av Diku i seg selv er et viktig tiltak for å fremme kvalitet i høyere utdanning. Dikus kvalitetsprogrammer (i LTP kalt «Nasjonal arena for kvalitet i høyere utdanning») samler ulike kvalitetsvirkemidler, deriblant SFU-ordningen og det nyopprettede programmet for studentaktiv læring. Kvalitetsprogrammene omfatter således eksisterende og nyutviklede tiltak som bidrar til kvalitetsutvikling i høyere utdanning. Målet er å skape en strategisk helhet av virkemidler som svarer på dagens kvalitetsutfordringer og er fleksibelt nok til å svare på nye utfordringer og prioriteringer. Fordi Diku forvalter virkemidler som skal fremme digitale lærings- og vurderingsformer, og et vidt spekter av programmer og ordninger for kvalitetsutvikling gjennom internasjonalt samarbeid og studentmobilitet tilbyr vi sektoren en bred vifte av tiltak som de kan søke på for å fremme kvalitet på de områdene den enkelte institusjon og fagmiljø trenger og ønsker å satse på.

For å løse de kvalitetsutfordringene som Kvalitetsmeldingen og LTP adresserer, må Dikus kvalitetsprogrammer styrkes kraftig. Det er også nødvendig å videreutvikle eksisterende ordninger slik at de treffer kvalitetsutfordringene på en best mulig måte. Virkemidlene må enkeltvis og som helhet være tilstrekkelig store og slagkraftige for å oppnå den ønskede effekten.

Dikus kvalitetsprogrammer skal være en synlig, tydelig og sentral pådriver for kvalitet i høyere utdanning. De skal tilby institusjonene virkemidler som støtter opp under deres kvalitetsarbeid og bidra til å heve prestisjen på utdanning som kjerneaktivitet ved institusjonene. Kvalitetsprogrammene skal skape bedre utdanning og styrke kunnskapen om hva som gir kvalitet, og legge til rette for og stimulere til samarbeid og en kultur for deling. Kunnskap om kvalitet og god praksis skal i størst mulig grad komme hele sektoren til gode, og vil danne grunnlag for utvikling av tiltak og politikk for fremtiden.

Dikus kvalitetsprogrammer vil omfatte åpne satsinger som Sentre for fremragende utdanning (SFU-ordningen) og tematiske utlysninger som rettes inn mot identifiserte kvalitetsutfordringer, som studentaktiv læring, sterkere kobling mellom utdanning og forskning, styrket samhandling mellom utdanning og arbeidsliv, og viktigheten av helhetlige studieprogram med studentenes læring i fokus. I tillegg er internasjonalt finansierte ordninger, fremfor alt Erasmus+, sentrale virkemidler som institusjonene må benytte seg av for å styrke

kvaliteten i høyere utdanning. Det er viktig at Diku bidrar til at institusjonene klarer å benytte nasjonale og internasjonale ordninger og program på en komplementær og gjensidig forsterkende måte.

Styrkingen av Dikus kvalitetsprogrammer bør på kort sikt blant annet innebære midler til følgende innsatsområder:

- Tiltak for bedre og mer praksis i høyere utdanning
- Utvikling av relevante og fleksible etter- og videreutdanningstilbud
- Styrking av tiltak for bedre og mer digitalisering av lærings- og vurderingsformer
- Styrking av Dikus program for studentaktiv læring

Sentre for fremragende utdanning (SFU-ordningen) er en prestisjefyllt driver for kvalitetsutvikling i norsk høyere utdanning og en av bærebjelkene i Dikus kvalitetsprogrammer. Ordningen blir i 2019 styrket gjennom tildeling av status og støtte til minst tre nye sentre. Diku vil arbeide videre med å styrke ordningen og se den i nær sammenheng med øvrige kvalitetsprogrammer. Ikke minst blir det viktig at kunnskapen og tiltakene som skapes i sentrene, spres og således kommer til nytte for hele norsk høyere utdanning. Dikus kvalitetsprogrammer skal også stimulere til økt norsk deltagelse i de europeiske utdannings-, og forsknings- og innovasjonsprogrammene.

Diku følger utviklingen av det nye EU-programmet for utdanning tett, og har et nært samarbeid med KD og den norske utdanningsråden i Brussel om de norske posisjonene. Det ligger an til en betydelig økning av budsjettene for neste programperiode, og gitt Stortingets tilslutning vil arbeidet med det nye EU-programmet kreve økte ressurser og innsats i Diku i årene som kommer. Vi vil jobbe aktivt for å synliggjøre effekter og resultater fra Erasmus+, med mål om å motivere og mobilisere til aktiv deltakelse på alle nivå i utdanningssektoren. Det er svært viktig å se sammenhengen mellom de nasjonalt finansierte ordningene og EU-programmene, for å oppnå best mulig ressursutnyttelse og resultater, og derfor foreslår vi også opptrappingsmidler til Erasmus+ som en komponent i Dikus kvalitetsprogrammer.

Digitaliseringsstrategien for høyere utdanning peker ut retningen for et felles løft som er helt nødvendig, og der Diku skal være en synlig partner og aktiv pådriver for utforskning og utnyttelse av digital teknologi som ledd i utvikling av pedagogisk praksis i høyere utdanning. Unit og NOKUT har også viktige roller i realiseringen av strategien, og samarbeidet er godt, og skal styrkes ytterligere. Diku vil fortsette å lyse ut utviklingsmidler rettet mot digitalisering for læring i høyere utdanning, og for etter- og videreutdanning i samarbeid med arbeidslivet.

Program for kunstnerisk utviklingsarbeid betjener de skapende og utøvende kunstfagene i hele kunstfeltet. Programmet er den eneste nasjonale finansieringskilden øremerket kunstnerisk utviklingsarbeid. Et nytt programstyre ble utnevnt i 2018, og arbeidet fortsetter både når det gjelder stipendiatprogrammet og prosjektprogrammet. Diku skal delta i etableringen og driften av forskerskolen i utøvende og skapende kunsthøgskole, og sikre at stipendiatprogrammet videreføres inntil alle fagområder er dekket av ph.d.-grader ved institusjonene. Det legges opp til tettere sammenheng mellom prosjektprogrammet og stipendiatprogrammet, slik at stipendiatstillingene i større grad tildeles større prosjekter i institusjonenes forskningsgrupper. Diku vil fortsatt være aktiv i internasjonale nettverk for

kunstnerisk utviklingsarbeid, og skal bidra til spredning og formidling bl.a. gjennom det nyopprettede nordiske digitale tidsskriftet VIS.

Stortingsmeldingen om internasjonal studentmobilitet vil bli lagt fram tidlig i 2020. Her vil måltallene for utveksling gjentas og forsterkes: målet er at 20 prosent av alle studenter som avlegger en grad ved norske universiteter og høyskoler i 2020 skal ha vært på utveksling, mens ambisjonen er at andelen skal opp til 50 prosent på lengre sikt. For å oppnå dette trengs det et formidabelt løft i sektoren. Diku vil bidra og bistå med rådgivning, inspirasjon og virkemidler som kan støtte opp om målene.

Panoramastrategiens periode utløper i 2020, og Diku vil i 2019 spille inn til evalueringen av strategien, samtidig som vi i dialog med KD vil bidra med kunnskaps- og erfaringsgrunnlag for en fornyelse av strategien. UTFORSK og INTPART er sentrale virkemidler for å nå målene i strategien, og Diku vil fokusere på å styrke, bevare og synliggjøre resultatene fra disse og andre virkemidler under Panorama. Vi vil også fortsette med å styrke det bilaterale arbeidet mot Panoramalandene, i samarbeid med Kunnskapsdepartementet og andre aktører. Både Diku og sektoren har høstet en rekke erfaringer gjennom strategiperioden, og vi er godt rustet til å utforme tiltak for en ny strategiperiode på bakgrunn av dette.

NORPART er gjennom to utlysninger blitt et betydelig virkemiddel for sektoren til å bygge opp og styrke gjensidig samarbeid med partnere i utviklingsland. Både stortingspolitikere og representanter for sektoren er svært opptatt av at NORPART skal bidra til at mange studenter fra lavinntektsland (det globale sør) får tilgang til norske høyere utdanningsinstitusjoner. Programmet har hatt stor oversøkning i begge utlysninger, så forholdene ligger godt til rette for en styrking. Det er viktig å se norske virkemidler for samarbeid med utviklingsland i sammenheng, og Diku setter pris på den gode dialogen vi har med Norad for å bidra til samordning.

Lærerutdanningen er i endring, og særlig gjelder dette grunnskolelærerutdanningen, der femårig integrert masterutdanning ble introdusert i 2017. Diku har lyst ut midler både til digitaliseringsprosjekter i grunnskolelærerutdanningen og til internasjonaliserings tiltak gjennom programmet NOTED. Styrking av lærerprofesjonen er også en viktig prioritering i Erasmus+. I 2019 vil Diku arrangere midtveiseminar for institusjonene som fikk tildelt digitaliseringsmidler i 2017, og vi vil starte planleggingen av en sluttevaluering av tiltaket. Videre vil vi gjennomføre den andre utlysningen i NOTED. Mobilitetsstatistikken viser at lærerutdanningene er blant de utdanningstypene som har lavest andel studenter som reiser på utveksling. Målet med NOTED-prosjektene er at de skal føre til økt kvalitet gjennom internasjonalisering av studieprogrammene, og til økt student- og ansatt mobilitet innenfor rammen av partnerskapene som etableres.

Gjennom ulike virkemidler innenfor høyere utdanning skal Diku bidra til å utvikle fremragende utdanningsmiljø. Vi skal gjøre en innsats for å sikre at flere studenter skal få bedre og mer variert undervisning, og vi skal bidra til at gode læringsformer og verktøy sprer seg. I 2019 setter vi i gang et prosjekt for å kartlegge behov og arbeidsfordeling når det gjelder resultatformidling og spredning. Målet er at god og lovende praksis skal spres, slik at andre kan ta metoder og verktøy i bruk i sitt eget arbeid. Diku vil være i dialog med sektoren og de som mottar støtte innenfor våre ordninger i utviklingen av prosjektet.

Fra og med 2019 overtar Diku ansvaret for å utarbeide tilstandsrapportene både for høyere utdanning og høyere yrkesfaglig utdanning. Arbeidet vil bli utført i nært samarbeid med andre aktører i sektoren, særlig NSD, NOKUT, Unit, Forskningsrådet og KD. Diku tar sikte på å levere solide rapporter som er nyttige både for KD og sektoren selv, og ser potensial til å videreutvikle rapportene både når det gjelder innhold og format.

Diku overtar i 2019 en rekke oppgaver knyttet til høyere yrkesfaglig utdanning fra departementet og andre aktører. Fagskolene er viktige brikker i kompetansereformen som er under utvikling, og det framheves stadig at Norge både nå og i fremtiden kommer til å mangle godt utdannede fagarbeidere av ulikt slag. I tillegg til at Diku får ansvar for driftstilskuddet til fylkeskommunene for fagskoledrift, så har vi fra 2019 permanent fått ansvar for å tildele utviklingsmidler til sektoren. Dette er søkbare midler som skal bidra til kvalitetsutvikling, og Diku har bistått KD i søknadsbehandlingen til disse midlene i to år allerede. Utviklingsmidlene på ca. 40 millioner kroner årlig utgjør en betydelig finansieringskilde for fagskolene, og i årene framover blir det viktig å innrette disse i dialog med sektoren samtidig som vi sikrer at viktige politiske føringer blir fulgt opp og ivaretatt.

Sekretariatsansvaret for Nasjonalt fagskoleråd er også en ny oppgave for Diku. Denne oppgaven gir oss en god mulighet til å være nært koblet til viktige aktører i sektoren, og til å trekke på ressursene i rådet også i forhold til andre arbeidsoppgaver. Til sist har Diku også overtatt ansvaret for utdanningskvalitetsprisen for høyere yrkesfaglig utdanning.

5.2 Kvalitetsutvikling gjennom internasjonalisering i grunnopplæringen

Diku har ansvar for å stimulere til kvalitetsutvikling gjennom internasjonalisering og internasjonalt samarbeid i hele utdanningsløpet, fra barnehage og grunnskole til videregående skole og voksnes læring. Både Nordplus og Erasmus+ dekker alle disse utdanningsnivåene og Diku vil jobbe videre med synergier mellom det europeiske og nordiske samarbeidet.

Erasmus+ er det største virkemiddelet vi har innen grunnopplæringen og Diku følger opp utviklingen av det nye programmet sammen med KD og den norske utdanningsråden i Brussel. Den foreslåtte økningen i budsjettene for neste programperiode vil kreve økte ressurser og innsats i Diku rettet mot barnehage, grunnskole, videregående opplæring samt voksnes læring i årene som kommer. Ettersom det er stort overlapp mellom nasjonale prioriteringer og EUs prioriteringer innenfor utdanningsfeltet, ser vi at Erasmus+ er et velegnet virkemiddel for å bidra til styrking av kvalitet i grunnopplæringen, og til god måloppnåelse i sektoren. Diku vil jobbe aktivt med å synliggjøre effekter og resultater fra Erasmus+ med særlig vekt på hvordan sektoren bruker virkemiddelet strategisk for å nå nasjonale mål og prioriteringer.

Diku vil jobbe for å nå enda bredere ut til utdanningssektoren, og vil styrke samarbeidet med KD, Utdanningsdirektoratet, fylkeskommuner, kommuner og andre skoleeiere for å oppnå dette. Kompetanseheving for lærere gjennom internasjonalt samarbeid er en utnyttet ressurs, og Diku vil gå i dialog med relevante aktører for at denne ressursen skal utnyttes bedre. Undersøkelser både fra Norge og andre land tyder på at internasjonale erfaringer og utvekslingsopphold tidlig i utdanningsløpet øker sannsynligheten for at man tar hele eller deler

av høyere utdanning i utlandet. Dette perspektivet spiller Diku inn til arbeidet med stortingsmeldingen om internasjonal studentmobilitet.

5.3 Konferanser og seminarer

Diku har samlet sett hatt en lang rekke seminarer og konferanser, både små og store. Vi har gjennomgått porteføljen og besluttet å utvikle nye konsepter for større konferanser, både innenfor grunnopplæringen og høyere utdanning. Konferansene skal være arenaer for å sette dagsorden, og for kunnskapsformidling og meningsbryting. Konferansene skal være tydelig strategisk forankret, og vil være viktige verktøy for profilering av Diku. De nye konferansene vil implementeres fra 2020. Vi regner med å etablere en konferanse for høyere utdanning, en for høyere yrkesfaglig utdanning og en for grunnopplæringen. Diku gjennomfører en grundig prosess, der brukerne involveres, for å komme fram til konferansekonsepter som er nyttige og relevante for målgruppene, og som dekker behov i sektoren som ikke allerede er ivaretatt av andre arrangementer.

Program for kunstnerisk utviklingsarbeid vil fortsette med separate arrangementer, da dette er mest hensiktsmessig for disse målgruppene.

I tillegg til de store konferansene vil Diku fortsatt arrangere en rekke seminarer, workshops og samlinger knyttet til ulike deler av virksomheten. Diku har tatt i bruk digitale løsninger for webinarer, og sparer ressurser både for oss selv og brukerne ved å gjennomføre for eksempel søkerseminarer som webinar.

Frokostmøter er en velegnet arena for presentasjon og drøfting av ny kunnskap, og kan kombineres med formidling i andre kanaler. Diku vil fortsette å arrangere frokostmøter i 2019, og ser også dette som et viktig tiltak for å bygge omdømme i utdanningssektoren.

5.4 Organisasjonsutvikling

Vedtekter for Diku ble fastsatt av Kunnskapsdepartementet i januar 2019. Vedtektene slår fast at Diku har et bredt mandat knyttet til kvalitet i høyere utdanning og høyere yrkesfaglig utdanning, og et ansvar for å styrke internasjonalt samarbeid og utveksling i hele utdanningsløpet. I 2019 skal ny målstruktur fastsettes, og styret har vedtatt å sette i gang en prosess for utvikling av ny strategi for Diku. Denne vil peke ut retning for prioriteringene framover, og legge føringer for hvordan Diku skal jobbe for å realisere og oppfylle forventningene som utdanningssektoren, eier og oppdragsgivere har til organisasjonen.

I 2019 er Dikus totale budsjett omtrent tredoblet fra året før. De største beløpene gjelder store nye oppdrag innenfor tilskudsforvaltning, særlig til fylkeskommuner/fagskoler, og til studentsamskipnadene. Med nytt mandat og nye oppgaver følger også behov for effektivisering, harmonisering og kompetanseheving, både i form av nyrekruttering og kompetanseutvikling for ansatte. Med økende antall ansatte fordelt på flere steder er internkommunikasjon en viktig del av organisasjonsutviklingsprosessen. Implementering av nytt ledelsessystem vil også bidra til økt effektivitet og forutsigbarhet i organisasjonen.

Diku har satt i gang et omfattende prosjekt for prosessutvikling innenfor tilskudsforvaltningen. Prosjektet tar utgangspunkt i forvaltningspraksis i de tre fusjonerte virksomhetene, og skal standardisere, effektivisere og videreutvikle arbeidsprosesser og rutiner. Prosjektet vil realisere en rekke gevinster, bl.a. når det gjelder ressursbruk, forutsigbarhet og brukervennlighet.

Diku har behov for å øke bemanningen noe på grunn av oppgavene som er overført fra departementet. Organisasjonen er derfor i dialog med huseier om en utvidelse av lokalene i Fortunen 1. I Tromsø vil Diku bli samlokalisert med Udir og Kompetanse Norge i løpet av 2020. KD vil i 2019 se på resultater og erfaringer med Kunnskapskontoret i Brussel, som nå har vært i funksjon i tre år. For Diku betyr kontoret at vi er tettere på de politiske og administrative prosessene i EU, og det gir oss også en bred kontaktflate ut mot norsk sektor, og en mulighet til direkte møter og rådgivning med tanke på deltakelse i Erasmus+.

5.5 Overordnet risikovurdering 2019

Overordnet risiko- og sårbarhetsvurdering på virksomhetsnivå for 2019 (ROS-analyse) ble igangsatt ved «Ledelsens gjennomgang» i desember 2018 og godkjent av styret februar 2019. På bakgrunn av ROS-analysen vil Diku ha særskilt oppmerksomhet rettet mot følgende forhold i og utenfor virksomheten som kan innvirke på måloppnåelsen:

Interne forhold

- Sikre tilstrekkelig Interne ressurser/kompetanse til nye oppgaver - redusere sårbarhet (sykefravær).
- Informasjonssikkerhet – fortsette arbeidet med oppdatering av IKT infrastruktur, oppdatering av retningslinjer for bruk og opplæring.
- Sikre at utviklingsarbeidet i Diku fremmer en felles organisasjonsidentitet og kultur.

Forhold utenfor virksomheten

- Sikre at alle relevante aktører i sektoren (eier, virksomheter, brukere) blir godt kjent med Dikus rolle/kompetanse/tjenester.
- Sikre etablering av kvalitetssikrede tjenestekjeder i samspill med eier og de øvrige virksomhetene.

Se vedlegg 7.3: Risiko- og sårbarhetsanalyse 2019.

5.6 Budsjett 2019

Tabell 7 Dikus budsjett 2019

Tall i 1 000 kroner

Inntekter	Budsjett 2019
Grunnbevilgning kap 280.post 50	450 293
Bevilgning andre kapitler og poster	859 229
Overføring fra NFR	1 513
Utsatt aktivitet (overføringer)	21 440
Prosjektmidler - øvrige etater stat (UD, Norad)	4 078
Prosjektmidler - bidrag fra andre (EU, NMR, EØS)	22 746
Avskrivninger	3 000
Herav tilskuddsmidler bevilgning fra KD	-1 177 306
Sum driftsinntekter	184 993
Utgifter	
Lønnsbudsjett: Prosjektstillinger, Nasjonale eksperter & Diku felles	109 541
Faste kostnader og felleskostnader	30 549
Driftsbudsjett programmer/prosjekter	37 400
Avskrivninger	3 000
Investeringer	1 449
Sum utgifter	181 939
Estimert resultat	0
Estimat overføringer til 2020	3 054
Tilskuddsmidler andre enn KD	337 467

6 Årsregnskap

I tillegg til resultatregnskaper for Direktoratet for internasjonalisering og kvalitetsutvikling i høyere utdanning - org.nr: 986 339 523, vedlegges følgende dokumenter:

- Signerte ledelseskommentarer til regnskapet for Diku
- Prinsippnote SRS, balanse, kontantstrømoppstilling, bevilgningsoppstilling og notene 1-32 vedlegges i et samlet dokument

Tabell 8: Dikus regnskap 2018. Tall i 1000 kroner

	Note	31.12.2018	31.12.2017
Driftsinntekter			
Inntekt fra bevilgninger	1	121 441	105 491
Inntekt fra gebyrer	1		
Inntekt fra tilskudd og overføringer	1	25 188	24 114
Salgs- og leieinntekter	1	2 051	1 649
Andre driftsinntekter	1		60
<i>Sum driftsinntekter</i>		148 680	131 314
Driftskostnader			
Varekostnader			
Lønnskostnader	2	96 175	94 364
Avskrivninger på varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	4,5	3 303	2 504
Nedskrivninger av varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	4,5		
Andre driftskostnader	3	44 794	40 105
<i>Sum driftskostnader</i>		144 273	136 974
Driftsresultat		4 407	-5 660
Finansinntekter og finanskostnader			
Finansinntekter	6	1	61
Finanskostnader	6	137	65
<i>Sum finansinntekter og finanskostnader</i>		(136)	-4
Resultat av periodens aktiviteter		4 271	-5 664
Avregninger og disponeringer			
Avregning med statskassen (bruttobudsjetterte)	7		
Avregning bevilgningsfinansiert aktivitet (nettobudsjetterte)	15 I	(4 271)	5 664
Disponering av periodens resultat (til virksomhetskapi tal)	8		
<i>Sum avregninger og disponeringer</i>		(4 271)	5 664

Innkrevningsvirksomhet og andre overføringer til staten			
Avgifter og gebyrer direkte til statskassen	9		
Avregning med statskassen innkrevningsvirksomhet	9		
<i>Sum innkrevningsvirksomhet og andre overføringer til staten</i>		-	0
Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten			
Avregning med statskassen tilskuddsforvaltning	10	242 259	133 337
Utbetalinger av tilskudd til andre	10	242 259	133 337
<i>Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten</i>		-	0

Ledelseskommmentarer til regnskap for 2018

Kort beskrivelse av Dikus formål

Diku - Direktoratet for internasjonisering og kvalitetsutvikling i høyere utdanning er organisert som et direktorat under Kunnskapsdepartementet (KD). Diku skal fremme kvalitet i universitet og høyskoler, fagskoler og kunstnerisk utviklingsarbeid gjennom nasjonale og internasjonale virkemidler. Videre skal Diku styrke kvalitet gjennom internasjonisering i grunnopplæringen.

Bekreftelse på at regnskapet er avlagt i samsvar med reglene, og opplysning om revisor

Det bekreftes at Dikus regnskap for 2018 er avlagt i samsvar med det statlige økonomireglementet, rundskriv fra Finansdepartementet og i henhold til reglene i de statlige regnskapsstandardene (SRS). Diku er nettobudsjettet og har unntak fra bruttoprinsippet og kontantprinsippet. Diku blir revidert av Riksrevisjonen.

Ledelseskommentarene er satt opp i henhold til de påkrevde obligatoriske elementene som er gitt av Kunnskapsdepartementet i brev 19. desember 2017, 22. januar 2018, 12. april 2018, 22. august 2018 og 19. desember 2018.

Dikus drift i perioden

Dikus budsjetttramme for 2018 på kap. 280 post 50 er på 158,931 millioner kroner, en økning på grunn av sammenslåing, samt overføring av midler til forvaltning av SFU-ordning, Lærebokutvalget og Kunnskapskontoret i Brussel. I 2017 mottok SIU supplerende tildelingsbrev til internasjonisering av ny grunnskolelærerutdanning (NOTED). Ordningen er videreført i 2018 på kap. 280 post 50.

Bevilgning tildelt over andre kapitler er på 157,338 millioner kroner fordelt på Panorama, NORPART, SFU, Nasjonal arena for kvalitet i høyere utdanning (Dikus kvalitetsprogrammer), Utdanningspriser for høyere utdanning og fagskoleutdanning, tilskudd til internasjonale utdanningsprogram og organisasjoner, tilskudd til studieopphold i utlandet, samt midler til nasjonale eksperter.

I tillegg har Diku mottatt supplerende tildelingsbrev i løpet av 2018: 1,4 millioner kroner til omstillingskostnader på kap. 200 post 25, 250 000 kroner til Frankrikekonferanse på kap. 288 post 21, 500 000 i utviklingsmidler fagskole på kap.240 post 61 og 700 000 til digitaliseringsprosjektene i grunnskole-lærerutdanningene på kap. 281 post 01.

Grunnbevilgning over kap. 280 post 50 utgjør 49,8 % av total bevilgning, mens midler over andre kapitler inkludert supplerende tildelingsbrev utgjør 50,2 % av Dikus totale bevilgning fra Kunnskapsdepartementet.

Erasmus+ er det største og mest omfattende programmet Diku forvalter. Det desentraliserte budsjettet på Erasmus+ 2018 er på 25 555 832 euro, og det er tildelt til sammen 228 millioner kroner til internasjonalt samarbeid innen utdanning. Søknadsbehandling og tildeling er gjennomført for alle desentraliserte tiltak og 97,8 % av midlene er tildelt. Det resterende beløpet, ca 2,5 millioner kroner, er satt av til aktiviteter som skal bidra til flere søknader ved de neste utlysningene og deling av erfaringer, som for eksempel deltakelse på kontaktseminarer og konferanser. Det er satt av midler til forberedende besøk for å stimulere til flere søknader, samt prosjektetableringsstøtte for sentraliserte tiltak. Diku har tildelt mobilitetsmidler innen Erasmus+ høyere utdanning, som er på måltallet i KDs strategi for norsk deltakelse i programmet.

I 2018 prioriterte Diku å bruke ressurser på planlegging og gjennomføring av flere arrangementer knyttet til feiringen av 100-år med norsk-fransk utdanningssamarbeid.

Diku har i 2018 lyst ut midler bevilget over statsbudsjettet til Dikus kvalitetsprogrammer. Det er utviklet søknadsgrunnlag og gjennomført utlysninger for et nytt program, Program for studentaktiv læring, og videreført utlysninger innen digitalisering for læring. Diku har samarbeidet tett med NOKUT om kompetanseoverføring knyttet til forvaltning og oppfølging av SFU-ordningen, men NOKUT har hatt ansvar for oppfølgingen i 2018, og fikk overført 4,7 millioner kroner fra Diku i administrasjonsmidler for dette. Prosessen med overføring av forvaltningen ble avsluttet ved utgangen av 2018. Videre har Diku for første gang tildelt Utdanningskvalitetsprisene for fagskolene og for høyere utdanning.

Diku har arbeidet med å belyse utfordringer identifisert i Kvalitetsmeldingen (Meld. St. 16 2016-2017) relatert til aktiv læring, digital vurdering og digitalt støttede koblinger mellom arbeidsliv og lærestedenes studieprogrammer, og tre bidrag ble spilt inn til digitaliseringskapitlet i Tilstandsrapport for høyere utdanning 2018.

Nr. 1/2018 i notatserien Digital tilstand, Digitalisering for utdanningskvalitet og aktiv læring i høyere utdanning, er publisert. Den nasjonale undersøkelsen Digital tilstand 2019 er påbegynt.

Det ble i 2018 bevilget midler til 61 utgivelser gjennom Lærebokutvalget for høyere utdanning. Diku hadde ansvar for søknadsprosessen for utviklingsmidler til fagskolene. Det kom inn 100 søknader for totalt 82,3 millioner kroner og 30 søknader ble tildelt totalt 35 millioner kroner.

I samsvar med føringene i tildelingsbrevet har Diku rettet særskilt oppmerksomhet mot samarbeid med Kina, særlig med tanke på økt studentmobilitet og utvidet myndighetsdialog. En større kinesisk universitetsdelegasjon besøkte Norge i mars, og statsråd Iselin Nybø ledet en norsk delegasjon til Kina i april. Videre ble det som ledd i oppfølgingen av Panoramastrategien gjennomført en delegasjonsreise under ledelse av statsråd Nybø til Sør-Afrika i oktober/november 2018. Diku utarbeidet i samarbeid med Forskningsrådet og sektoren det faglige programmet for begge delegasjonsreisene. Høsten 2018 gjennomførte også Diku en kampanje rettet mot utvekslingsstudenter for å få flere til å velge Kina som studieland og gjennomførte et nettverksarrangement med samme formål sammen med Dikus kinesiske søsterorganisasjon. Det er tildelt midler til nye prosjekter i UTFORSK-programmet og gjennom andre utlysninger under Panorama-strategien, der det høstes frukter av delegasjonsreisene.

Diku har gjennomført 2 seminar for stipendiater (kull 2017) og forberedt opptak av stipendiater for 2018 i programmet for kunstnerisk utviklingsarbeid. 8 stipendiater deltok på nordisk sommerskole som ble arrangert i Malmø. Her deltok også Diku med 4 veiledere. Programmet har deltatt på seminar om forskerutdanning i UHR og i Portalpartnermøte i Research Catalogue.

På oppdrag fra Kunnskapsdepartementet har Diku hatt ansvar for evaluering av utviklingen av kvoteordningen. Evalueringen viser at stønad til utdanningssamarbeid med utviklingsland i Sør ikke er blitt mindre sammenlignet med situasjonen under kvoteordningen. KD inkluderte konklusjonene fra evalueringen i forslaget til statsbudsjett for 2019.

Arbeidet med å slutføre omstillingen i 2018 har vært krevende og trukket på ressurser i hele organisasjonen, og har medført omprioriteringer av oppgaver. Nytt organisasjonskart ble fremforhandlet i april, rettskravsvurderinger gjennomført i løpet av sommeren, og bemanningsplan og påfølgende innplassering gjennomført i august. Nytt navn for virksomheten ble besluttet i mai. Ny profil for organisasjonen er utarbeidet, nødvendige endringer i Brønnøysundregisteret er gjennomført, og Diku ble offisielt lansert med et åpningsarrangement i Grieghallen 3. september.

Diku-styret ble oppnevnt i mai og startet sitt virke med styreseminar og styremøte i august hvor også Kunnskapsdepartementet deltok. Styret gjennomførte 4 styremøter høsten 2018.

Sykefraværet pr. 31.12.18 var på 4,8 %.

Vesentlige endringer i resultat- og balanseposter

Alle resultat- og balansetall pr. 31.12.17 er endret til å inkludere tall fra NUV og PKU per 31.12.17. Dette slik at sammenligningstall i forhold til 2017 er korrekte.

Resultatposter

Inntekter

Det er en økning i totale inntekter på 17,4 millioner kroner sammenlignet med samme periode i fjor.

Inntekter fra bevilgning er 16 millioner kroner høyere enn samme periode i fjor. Hovedårsaken til dette er den tidligere nevnte økningen i budsjettrammen for 2018.

Tabell 1. Utviklingen i forholdet mellom inntektskategoriene (bevilgningsprosent)

Tall i hele tusen og %

	2018	%	2017	%	2016	%
TOTALT	148 680		131 314		112 436	
Inntekt fra bevilgninger	121 441	82 %	105 491	80 %	90 370	80 %
Andre inntekter	27 239	18 %	25 822	20 %	22 066	20 %

Kostnader

Totale kostnader er økt med 7,3 millioner kroner sammenlignet med samme periode i fjor.

Lønnskostnadene har økt med 2 % sammenlignet med samme periode i fjor. Lønnsandelen av totale driftskostnader er lavere enn i samme periode i fjor og er på 67 %.

Andre driftskostnader er høyere enn året før hovedsakelig på grunn av nye oppgaver/økt aktivitet.

Tabell 2. Utviklingen i forholdet mellom kostnadskategoriene

Tall i hele tusen og %

	2018	%	2017	%	2016	%
TOTALT	144 273		136 974		119 306	
Lønn	96 175	67 %	94 364	69 %	77 484	65 %
Drift (inkl. avskrivninger)	48 098	33 %	42 610	31 %	41 822	35 %

Finansinntekter og finanskostnader

Det er netto tap på finansinntekter og finanskostnader på 136 000 kroner.

Resultater

Resultatet av ordinære aktiviteter for 2018 er på 4,3 millioner kroner. Dette skyldes hovedsakelig aktiviteter som er planlagt gjort i 2019.

Tabell 3. Utviklingen i resultatet de siste årene (overforbruk/underforbruk)

Tall i hele tusen

	2018	2017	2016	2015
TOTALT	4 271	- 5 664	- 5 571	- 1 951

Tilskuddsforvaltningen

Utbetalinger av tilskuddsmidler fra staten er totalt på 242,3 millioner kroner. Sammenlignet med 2017 er dette hele 108,9 millioner kroner høyere. Dette skyldes høyere utbetaling av tilskudd fra KD blant annet på Sentre for fremragende utdanning, PKU Stipendiatprogrammet, Aktiv læring og NORPART.

Utbetalinger av tilskuddsmidler fra EU og NMR har økt med 35,8 millioner kroner i 2018 til 208 millioner kroner. Dette skyldes hovedsakelig økning i rammen for EU-prosjektene.

Balansen

Avregning til bevilgningsfinansiert aktivitet er samlet 11,2 millioner kroner mot 6,9 millioner kroner ved utgangen av 2017.

Bankinnskudd er økt med 94 millioner kroner til 410 millioner. Dette skyldes nye bevilgninger fra 2018 og at disse tilskuddsmidlene vil bli utbetalt i senere perioder. Tilsvarende er det en økning i annen kortsiktig gjeld for gjeld vedrørende tilskuddsforvaltning.

Vesentlige avvik mellom periodisert resultatbudsjett og resultatregnskap

Inntekt fra bevilgninger er 4,7 millioner kroner lavere enn budsjettet. Dette skyldes hovedsakelig ikke gjennomført aktivitet i 2018 og som fører til lavere inntekter (motsatt sammenstilling).

Lønn og sosiale kostnader er 0,9 millioner kroner lavere enn budsjettet. Dette skyldes at stillinger er fullbudsjetterte og dermed ikke inkluderer refusjon av syke- og foreldrepenger.

Andre driftskostnader er 11,7 millioner kroner lavere enn budsjettet. 7,2 millioner kroner gjelder kjøp av tjenester og 1,9 millioner kroner gjelder kurs og seminar. Noe kan også forklares med lavere aktivitetsnivå på grunn av sykefravær, og at midler og ressurser er

omprioritert på grunn av prosess rundt ny organisasjon. Noen aktiviteter er knyttet til organisasjonsendringer kommer først i 2019.

Utbetalinger av tilskuddsmidler fra staten er 43,2 millioner kroner lavere enn budsjettet.

Utviklingen i avsatt andel av tilskudd til bevilgningsfinansiert virksomhet

Som tidligere nevnt, er beløp 31.12.17 endret slik at det inkluderer balansetall fra NUV og PKU. Overførte midler knyttet til bevilgningsfinansiert virksomhet per 31.12.18 er økt med 2,1 millioner kroner til 20,9 millioner kroner.

Tilgjengelige midler på kap. 280 post 50 er 17,5 millioner kroner som vist i tabellen nedenfor. Dette er en økning på 2,6 millioner kroner fra 2017. Størrelsen på overførte midler ble påvirket av følgende faktorer:

Diku har mottatt 1,2 millioner kr i supplerende tildelingsbrev høsten 2018 som har frigjort midlene på grunnbevilgning, UiT overførte 1,2 millioner fra 2017 (NUV) til Diku i slutten av november og EØS-prosjekt i desember 2018 som frigjorte 2,1 millioner på grunnbevilgning. Planlagte aktiviteter på programmer og prosjekter utgjør 2,8 millioner og planlagt aktivitet som følge av nytt domenenavn, samt investeringer, juridisk bistand, internrevisjon utgjør 3,2 millioner av overførte midler.

Når det gjelder periodisert andel fra KD på andre kapitler og poster, er den redusert med 0,7 millioner kroner til 1,8 millioner kroner

Tilgjengelige midler fra UD og Norad er økt med 0,2 millioner kroner til 1,8 millioner kroner.

Overførte midler for bidragsprosjekter er redusert med 0,7 millioner kroner til 0,6 millioner kroner per 31.12.

Tabell 4. Utviklingen i overførte midler for bevilgning

Tabell i hele tusen og %

	31.12.2018	%	31.12.2017	%	31.12.2016	%
TOTALT	20 879		18 757		11 648	
Bevilgning KD 280/50	17 485	84 %	14 842	79 %	6 356	55 %
Bevilgning KD andre kap/post (øremerkede prosj.)	1 846	9 %	2 541	14 %	4 270	36 %
Bevilgningsprosjekter (UD og Norad)	1 548	7 %	1 374	7 %	1 022	9 %

Tabell 5. Utviklingen i overførte midler for bidragsprosjekter

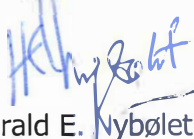
Tabell i hele tusen og %

	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2016
Bidragsprosjekter (andre oppdragsgivere)	561	1 237	2 128

Gjennomførte investeringer i perioden og planlagte investeringer i senere perioder

Investeringer er i hovedsak knyttet til IKT infrastruktur i forbindelse med etablering av ny virksomhet. Planlagte investeringer i 2019 knytter seg blant annet til utskiftning av maskinpark og telefoni til brukerne.

Bergen, 13.03.2019

Harald E. Nybølet
Direktør

Kristin Margrethe Flornes
styreleder

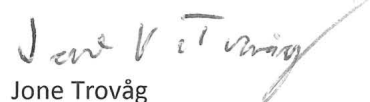
Pål A. Pedersen
nestleder

Cecilia Roos
styremedlem

Linda Rutledal
styremedlem

Jone Trovåg
styremedlem

Anders Tyvand
styremedlem

Generelle regnskapsprinsipper

Regnskapet er utarbeidet og avlagt i samsvar med de Statlige Regnskapsstandardene (SRS) og etter de nærmere retningslinjene som er fastsatt for forvaltningsorganer med fullmakt til bruttoføring utenfor statsregnskapet i Bestemmelser om økonomistyringen i staten av 12. desember 2003 med endringer, senest 5. november 2015. Regnskapet er avlagt i henhold til punkt 3.4 i Bestemmelser om økonomistyringen i staten og retningslinjene i punkt 6 i Finansdepartementets rundskriv R-115 med Kunnskapsdepartementets tilpasninger for universitets- og høyskolesektoren. Alle regnskapstall er oppgitt i 1000 kroner dersom ikke annet er særskilt opplyst.

Åpningsbalansen for 2018, som ble godkjent av Kunnskapsdepartementet 30.11.2018, er endret i forhold til tidligere innsendt og godkjent åpningsbalanse ved sammenslåingen med SIU, NUV og PKU. Endringen gjelder immaterielle eiendeler som i underliggende regnskaper er kostnadsført. Disse er nå vurdert i henhold til krav i SRS 17 og derved balanseført per 1.1.2018. Med unntak av for balanseposten immaterielle eiendeler er kontinuitetsprinsippet lagt til grunn ved utarbeidelsen av åpningsbalansen.

Anvendte regnskapsprinsipper

Inntekter

Tildelinger uten motytelse eller med utsatt motytelse er behandlet etter bestemmelsene i SRS 10 og sammenstilt med de tilsvarende kostnadene (motsatt sammenstilling). Ordinære driftsbevilgninger fra Kunnskapsdepartementet er med mindre annet ikke er særskilt angitt, å anse som opptjent på balansedagen. Dette innebærer at slike bevilgninger fra Kunnskapsdepartementet er presentert i regnskapet i den perioden midlene er bevilget. Bevilgninger til ordinær drift som ikke er benyttet på balansedagen, er klassifisert som forpliktelse og ført opp i avsnitt C II Avregninger i del C Statens kapital i balanseoppstillingen. Bevilgninger som gjelder særskilte tiltak og som ikke er benyttet på balansedagen, er klassifisert som forpliktelse og presentert i avsnitt C IV i balanseoppstillingen. Dette gjelder også bevilgningsfinansiert aktivitet hvor det er dokumentert at midlene av bevilgende myndighet er forutsatt benyttet i senere terminer. Bidrag og tilskudd fra statlige etater og tilskudd fra Norges forskningsråd samt bidrag og tilskudd fra andre som ikke er benyttet på balansedagen er klassifisert som forskudd og presentert som ikke inntektsførte bidrag i avsnitt D III Kortsiktig gjeld i balanseoppstillingen. Tilsvarende gjelder for gaver og gaveforsterkninger.

Inntekter som forutsetter en motytelse er behandlet etter bestemmelsene i SRS 9 og er resultatført i den perioden rettigheten til inntekten er opptjent. Slike inntekter måles til verdien av vederlaget på transaksjonstidspunktet. Inntekter fra salg av tjenester anses som opptjent på det tidspunktet krav om vederlag oppstår.

Kostnader

Kostnader ved virksomhet som er finansiert av bevilgninger eller midler som skal behandles tilsvarende, er resultatført i den perioden kostnaden er pådratt eller når det er identifisert en forpliktelse.

Kostnader som vedrører transaksjonsbaserte inntekter er sammenstilt med de tilsvarende inntekter og kostnadsført i samme periode. Prosjekter innen oppdragsvirksomhet er behandlet etter metoden løpende avregning uten fortjeneste. Fullføringsgraden er målt som forholdet mellom påløpte kostnader og totalt estimerte kontraktskostnader.

Tap

Det er ikke foretatt en generell vurdering knyttet til latente tap i aktive oppdragsprosjekter. Eventuelle tap konstateres først ved avslutning av prosjektet og er som hovedregel kostnadsført når en eventuell underdekning i prosjektet er endelig konstatert. For aktive prosjekter hvor det er konstatert sannsynlig tap, er det avsatt for latente tap.

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter poster som forfaller til betaling innen ett år etter anskaffelsestidspunktet, samt poster som knytter seg til værekretslopet. Øvrige poster er klassifisert som anleggsmiddel/langsiktig gjeld. Fordringer er klassifisert som omløpsmidler hvis de skal tilbakebetales i løpet av ett år etter utbetalingstidspunktet.

Omløpsmidler er vurdert til det laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på etableringstidspunktet.

Aksjer og andre finansielle eiendeler

Aksjer og andre finansielle eiendeler er balanseført til historisk anskaffelseskost på transaksjonstidspunktet. Aksjer og andeler som er anskaffet med dekning i bevilgning over 90-post og aksjer anskaffet før 1. januar 2003 og som ble overført fra gruppe 1 til gruppe 2 fra 1. januar 2009, har motpost i *Innskutt virksomhetskapital*. Aksjer og andeler som er finansiert av overskudd av eksternt finansiert oppdragsaktivitet, har motpost i *Opptjent virksomhetskapital*. Dette gjelder både langsiktige og kortsiktige investeringer. Mottatt utbytte og andre utdelinger er inntektsført som annen finansinntekt. Når verdifallet ikke er forventet å være forbigående, er det foretatt nedskrivning til virkelig verdi.

Varige driftsmidler

Varige driftsmidler er vurdert til anskaffelseskost og avskrives over driftsmidlets forventede levetid, men nedskrives til virkelig verdi ved verdifall som ikke forventes å være forbigående. Varig driftsmidler balanseføres med motpost *Statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler*.

Forpliktelsen som etableres på investeringstidspunktet oppløses i takt med avskrivningene og utligner dermed resultatvirkningen av avskrivningene.

Ved realisasjon/avgang av driftsmidler resultatføres regnskapsmessig gevinst/tap. Gevinst/tap beregnes som forskjellen mellom salgsvederlaget og balanseført verdi på realisasjonstidspunktet. Resterende bokført verdi av *forpliktelse* knyttet til anleggsmiddelet på realisasjonstidspunktet er vist som *Utsatt inntekt fra forpliktelse knyttet til investeringer, bokført verdi avhendede anleggsmidler* i note 1.

For eiendeler som inngår i åpningsbalansen er bruksverdi basert på gjenanskaffelsesverdi lagt til grunn for verdifastsettelsen, mens virkelig verdi benyttes når det gjelder finansielle eiendeler. Ved fastsettelse av gjenanskaffelsesverdi er det tatt hensyn til slit og elde, teknisk funksjonell standard og andre forhold av betydning for verdifastsettelsen. For tomter, bygninger, infrastruktur er gjenanskaffelsesverdien dels basert på estimater utarbeidet og dokumentert av virksomheten selv, og dels på kvalitetssikring fra og verdivurderinger utarbeidet av uavhengige tekniske miljøer. Verdi knyttet til nasjonaleiendom og kulturminner, samt kunst og bøker er i utgangspunktet ikke inkludert i åpningsbalansen. Slike eiendeler er inkludert i den grad det foreligger en reell bruksverdi for virksomheten. Finansieringen av varige driftsmidler, som er inkludert i åpningsbalansen for første gang, er klassifisert som en langsiktig forpliktelse. Denne forpliktelsen løses opp i takt med avskrivningen på de anleggsmidler som finansieringen dekker.

For omløpsmidler, kortsiktig gjeld samt eventuelle øvrige forpliktelser som inkluderes i åpningsbalansen, er virkelig verdi benyttet som grunnlag for verdifastsettelsen.

Immaterielle eiendeler

Ekstern innkjøpte immaterielle eiendeler er vurdert til anskaffelseskost og avskrives over driftsmidlets forventede levetid, men nedskrives til virkelig verdi ved verdifall som ikke forventes å være forbigående. Immaterielle eiendeler er balanseført med motpost *Statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler*.

Forpliktelsen som etableres på investeringstidspunktet oppløses i takt med avskrivningene og utligner dermed resultatvirkningen av avskrivningene.

Jf. kommentarer ovenfor under generelle regnskapsprinsipper, er vesentlige feil i tidligere årsregnskap er endret i regnskapet for 2018 vedr. immaterielle eiendeler hvor disse tidligere er blitt kostnadsført istedenfor å bli aktivert og inntektsført, og deretter avskrevet. Således er balansetall pr. 01.01.2018 endret inkl. endringer i note 4.

Varebeholdninger

Lager av innkjøpte varer er verdsatt til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Egentilvirkede ferdigvarer og varer under tilvirkning er vurdert til full tilvirkningskost. Det er foretatt nedskrivning for påregnelig ukurans.

Fordringer

Kundefordringer og andre fordringer er oppført i balansen til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning til tap er gjort på grunnlag av individuelle vurderinger av de enkelte fordringene. I tillegg er det for kundefordringer gjort en uspesifisert avsetning for å dekke antatt tap.

Internhandel

Alle vesentlige interne transaksjoner og mellomværender innen virksomheten er eliminert i regnskapet.

Pensjoner

De ansatte er tilknyttet Statens Pensjonskasse (SPK). Det er lagt til grunn en forenklet regnskapsmessig tilnærming, og det er ikke foretatt beregning eller avsetning for eventuell over- eller underdekning i pensjonsordningen. Årets pensjonskostnad tilsvarer årlig premie til SPK.

Valuta

Pengeposter i utenlandsk valuta er vurdert etter kursen ved regnskapsårets slutt.

Virksomhetskapi tal

Universiteter og høyskoler kan bare opptjene virksomhetskapi tal innenfor sin oppdragsvirksomhet. Deler av de midlene som opptjenes innenfor oppdragsvirksomhet kan føres tilbake til og inngå i virksomhetens tilgjengelige midler til dekning av drift, anskaffelser eller andre forhold innenfor formålet til institusjonen. Midler som gjennom interne disponeringer er øremerket slike formål, er klassifisert som virksomhetskapi tal ved enhetene.

Kontantstrøm

Kontantstrømoppstillingen er utarbeidet etter den *direkte* metode tilpasset statlige virksomheter.

Kontoplan

Standard kontoplan og Kunnskapsdepartementets anbefalte føringskontoplan for virksomheter i universitets- og høyskolesektoren er lagt til grunn.

Selvassurandørprinsipp

Staten er selvassurandør. Det er følgelig ikke inkludert poster i balanse eller resultatregnskap som søker å reflektere alternative netto forsikringskostnader eller forpliktelser.

Statens konsernkontoordning

Statlige virksomheter omfattes av statens konsernkontoordning. Konsernkontoordningen innebærer at alle bankinnskudd/utbetalinger daglig gjøres opp mot virksomhetens oppgjørskontoer i Norges Bank. Bankkonti utenfor konsernkontoordningen er presentert på linjen Andre bankinnskudd i avsnitt IV i balanseoppstillingen.

Balanse

Virksomhet: Direktoratet for internasjonalisering og kvalitetsutvikling i høyere utdanning

Beløp i 1000 kroner

	Note	31.12.2018	01.01.2018	Referanse
EIENDELER				
A. Anleggsmidler				
I Immaterielle eiendeler				
Forskning og utvikling	4		0	AI.01
Programvare og lignende rettigheter	4	4 271	3 823	AI.02
Immaterielle eiendeler under utførelse	4			AI.02A
<i>Sum immaterielle eiendeler</i>		4 271	3 823	AI.1
II Varige driftsmidler				
Bygninger, tomter og annen fast eiendom	5	0	0	AII.01
Maskiner og transportmidler	5			AII.02
Driftsløsøre, inventar, verktøy og lignende	5	5 972	6 770	AII.03
Anlegg under utførelse	5			AII.04
Infrastruktureiendeler	5			AII.06
<i>Sum varige driftsmidler</i>		5 972	6 770	AII.1
III Finansielle anleggsmidler				
Investeringer i aksjer og andeler	11			AIII.03
Obligasjoner				AIII.04
Andre fordringer				AIII.04A
<i>Sum finansielle anleggsmidler</i>		0	0	AIII.1
Sum anleggsmidler		10 242	10 593	AIV.1
B. Omløpsmidler				
I Beholdninger av varer og driftsmateriell				
Beholdninger av varer og driftsmateriell	12			BI.1
<i>Sum beholdning av varer og driftsmateriell</i>		0	0	BI.3
II Fordringer				
Kundefordringer	13	5 713	7 556	BII.1
Andre fordringer	14	3 610	8 615	BII.2
Opptjente, ikke fakturerte inntekter	16			BII.3
<i>Sum fordringer</i>		9 323	16 170	BII.4
III Bankinnskudd, kontanter og lignende				
Bankinnskudd på konsernkonto i Norges Bank	17	235 272	167 819	BIV.1
Andre bankinnskudd	17	174 340	148 171	BIV.2
Kontanter og lignende	17			BIV.3
<i>Sum bankinnskudd, kontanter og lignende</i>		409 612	315 989	BIV.4
Sum omløpsmidler		418 935	332 160	BIV.5
Sum eiendeler		429 178	342 752	BV.1

Endring regnskapstall pr. 01.01.18/31.12.18: Tall for balanse-eiendelssiden er endret (lagt til) for de immaterielle eiendelene pr. 01.01.18 og 31.12.18 jf. forklaring i resultatfanen.

Balanse

Virksomhet: Direktoratet for internasjonalisering og kvalitetsutvikling i høyere utdanning

Beløp i 1000 kroner

	Note	31.12.2018	01.01.2018	Referanse
STATENS KAPITAL OG GJELD				
C. Statens kapital				
I Virksomhetskaper				
Innskutt virksomhetskaper	8			CI.01
Opptjent virksomhetskaper	8			CI.03
Sum virksomhetskaper		0	0	CI.1
II Avregninger				
Avregning med statskassen (bruttobudsjetterte)				CII.01
Avregnet bevilgningsfinansiert aktivitet (nettobudsjetterte)	15 I	11 179	6 908	CII.02
Sum avregninger		11 179	6 908	CII.1
III Statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler				
Statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler	4, 5	10 242	10 593	CIII.01
Sum statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler		10 242	10 593	CIII.1
IV Statens finansiering av særskilte tiltak				
Statens finansiering av særskilte tiltak med utsatt inntektsføring	15 III	9 700	4 013	CIV.01
Sum statens finansiering av særskilte tiltak		9 700	4 013	CIV.1
Sum statens kapital		31 121	21 513	SK.1
D. Gjeld				
I Avsetning for langsiktige forpliktelser				
Avsetninger langsiktige forpliktelser		0		DI.01
Sum avsetning for langsiktige forpliktelser		0	0	DI.3
II Annen langsiktig gjeld				
Øvrig langsiktig gjeld		0	0	DII.01
Sum annen langsiktig gjeld		0	0	DII.1
III Kortsiktig gjeld				
Leverandørgjeld		5 474	3 900	DIII.1
Skyldig skattetrekk		4 060	3 065	DIII.2
Skyldige offentlige avgifter		3 806	3 082	DIII.3
Avsatte feriepenger		7 449	6 390	DIII.4
Ikke inntektsførte tilskudd og overføringer (nettobudsjetterte)	15 II	-561	9 073	DIII.05
Mottatt forskuddsbetaling	16			DIII.06
Annen kortsiktig gjeld	18, 20	377 828	295 728	DIII.6
Sum kortsiktig gjeld		398 056	321 239	DIII.7
Sum gjeld		398 056	321 239	DV.1
Sum statens kapital og gjeld		429 178	342 752	SKG.1

Endring regnskapstall pr. 01.01.2018, 31.12.18: Tall for balanse-gjeld og kapital er endret pr. 01.01.18, jf. forklaring i resultatfanen. Tall pr. 31.12.18 for de immaterielle eiendelene og varige driftsmidler er endret, jf. forklaring i resultatfanen.

Virksomhet: Direktoratet for internasjonalisering og kvalitetsutvikling i høyere utdanning

Prinsipp for bevilgningsoppstilling

Virksomhetsregnskapet for statlige forvaltningsorganer med særskilte fullmakter til bruttoføring utenfor statsregnskapet (nettobudsjetterte virksomheter) er utarbeidet og avlagt etter nærmere retningslinjer i bestemmelser om økonomistyring i staten. Virksomhetsregnskapet er i henhold til krav i bestemmelsenes punkt 3.4.1, nærmere bestemmelser i Finansdepartementets rundskriv R-115 og tilleggskrav fastsatt av Kunnskapsdepartementet.

Virksomheten er tilknyttet statens konsernkontoordning i Norges Bank i henhold til bestemmelsenes punkt 3.7.1. Nettobudsjetterte virksomheter får bevilgningen fra Kunnskapsdepartementet innbetalt på sin bankkonto. Beholdninger på virksomhets oppgjørskonto i Norges Bank overføres til nytt år.

Bevilgningsoppstillingen omfatter perioden fra 1. januar til den aktuelle balansedagen.

Bevilgningsoppstillingens del I viser hva virksomheten har fått stilt til disposisjon i henhold til tildelingsbrev og hvilke utbetalinger som er registrert i statens konsernkontosystem. Utbetalingene er knyttet til og avstemt mot tildelingsbrevene og er satt opp etter inndelingen Stortinget har fastsatt for budsjettet og de spesifikasjonene som er angitt i tildelingsbrevene.

Bevilgningsoppstillingens del II omfatter det som er rapportert i likvidrapporten til statsregnskapet. Likvidrapporten viser saldo og likvidbevegelser på virksomhetens oppgjørskonto og øvrige konti i Norges Bank. Beholdningene rapportert i likvidrapporten er avstemt mot statens konsernkontosystem og øvrige beholdninger i Norges Bank. I tillegg har SIU unntak fra statens konsernkontoordning for flere euro-konto. Disse vises i "Balanse - eiendeler", i note 17 og er en del av kontantstrømsoppstillingen. Men disse er ikke med i bevilgningsoppstillingen.

Bevilgningsoppstillingens del III viser alle finansielle eiendeler som virksomheten er ført opp med i statens kapitalregnskap. Beholdningene i statens kapitalregnskap er basert på at transaksjonene er ført med verdien på betalingstidspunktet. Verdien på balansedagen er satt til historisk kostpris på transaksjonstidspunktet.

Virksomhet: Direktoratet for internasjonalisering og kvalitetsutvikling i høyere utdanning

Oppstilling av bevilgningsrapportering for 2018 for nettobudsjetterte virksomheter

Del I

Samlet utbetaling i henhold til tildelingsbrev				Samlet utbetaling	Referanse
Utgiftskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst		
260	Universiteter og høyskoler	50	Statlige universiteter og høyskoler	0	BRIII.011
280	Felles enheter	01	Driftsutgifter	0	BRIII.012
280	Felles enheter	21	Spesielle driftsutgifter	0	BRIII.013
280	Felles enheter	50	Senter for internasjonalisering av utdanning	158 931	BRIII.014
280	Felles enheter	51	Drift av nasjonale fellesoppgaver	0	BRIII.015
281	Felles utgifter for universiteter og høyskoler	01	Driftsutgifter, kan nyttes under post 70	117 820	BRIII.016
281	Felles utgifter for universiteter og høyskoler	45	Større utstyrsanskaffelser, kan overføres	0	BRIII.017
281	Felles utgifter for universiteter og høyskoler	70	Andre overføringer, kan nyttes under post 01	0	BRIII.018
Sum på kapitler og poster under programkategori 07.60 Høyere utdanning og fagskoler				276 751	BRIII.01
225	Tiltak i grunnopplæringen	72	Tilskudd til internasjonale utd,program og organisasjoner	6 290	BRIII.019
225	Tiltak i grunnopplæringen	73	Tilskudd til studieopphold i utlandet	18 228	BRIII.019
252	ungdomsprogram	70	Driftstilskudd	11 300	BRIII.019
288	samarbeidstiltak	21	Spesielle driftsutgifter	3 450	BRIII.019
200	Kunnskapsdepartementet	21	Spesielle driftsutgifter	1 400	BRIII.019
240	Fagskoler	61	Utviklingsmidler til fagskoleutdanning	500	BRIII.019
241	fagskolesektoren	21	Spesielle driftsutgifter	1 200	BRIII.019
Samlet sum på kapitler og poster under programområde 07 Kunnskapsdepartementet				319 119	BRIII.01A
169	Global helse og utdanning	73	Utdanning	44 543	BRIII.021
118	Nordområdetiltak mv	70	Nordområdetiltak og prosjektsamarbeid med Russland	19 842	BRIII.021
163	Nødhjelp, humanitær bistand og menneskerettigheter, Forskning, kompetanseheving og evaluering	72	Menneskerettigheter	5 356	BRIII.021
165	Fred, forsoning og demokrati	70	Forskning og høyere utdanning	708	BRIII.021
164	Andre ODA-godkjente OSSE-land	73	Andre ODA-godkjente OSSE-land	35 000	BRIII.021
Sum utbetalinger på andre kapitler og poster i statsbudsjettet				105 448	BRIII.02
Sum utbetalinger i alt				743 686	BRIII.1

DEL II

Beholdninger rapportert i likvidrapport ¹⁾		Note	30.04.2018
Oppgjørskonto i Norges Bank			
Inngående saldo på oppgjørskonto i Norges Bank	17		167 819 BRII.001
Endringer i perioden (+/-)			67 454 BRII.002
Sum utgående saldo oppgjørskonto i Norges Bank	17		235 272 BRII.1
Øvrige bankkonti Norges Bank ²⁾			
Inngående saldo på i øvrige bankkonti i Norges Bank	17		0 BRII.021
Endringer i perioden (+/-)			0 BRII.022
Sum utgående saldo øvrige bankkonti i Norges Bank	17		0 BRII.2

DEL III

Beløp i 1 000 kroner

Beholdninger på konti i kapitalregnskapet					
Konto	Tekst	Note	31.12.2018	01.01.2018	Endring
6001/8202xx	Oppgjørskonto i Norges Bank	17	235 272	167 819	67 454 BRI.011
628002	Leiteboerinnskudd	11	0	0	0 BRI.012
6402xx/8102xx	Gaver og gaveforsterkninger		0	0	0 BRI.015

Virksomhet: Direktoratet for internasjonalisering og kvalitetsutvikling i høyere utdanning

Note 1 Spesifikasjon av driftsinntekter

Beløp i 1000 kroner

	31.12.2018	31.12.2017	Budsjett 2019	Referanse
<i>Inntekt fra bevilgninger fra Kunnskapsdepartementet</i>				
Overført bevilgning fra foregående år (bruttobudsjetterte virksomheter)				N1.1
Periodens bevilgning fra Kunnskapsdepartementet	115 948	96 891	135 422	N1.2
- brutto benyttet til investeringsformål/varige driftsmidler av periodens bevilgning / driftstilskudd (-)	-2 953	-993	-1 449	N1.3
- ubrukt bevilgning til investeringsformål (bruttobudsjetterte virksomheter)	0	0	0	N1.4
+ utsatt inntekt fra forpliktelse knyttet til investeringer (avskrivninger) (+)	3 303	2 504	0	N1.5
+ utsatt inntekt fra forpliktelse knyttet til investeringer (nedskrivninger) (+)	0	0	0	N1.5A
+ utsatt inntekt fra forpliktelse knyttet til investeringer, bokført verdi avhendede anleggsmidler (+)	0	0	0	N1.6
- periodens tilskudd til andre (-)	0	0	0	N1.8
Andre poster som vedrører bevilgninger fra Kunnskapsdepartementet ¹⁾	0	0	0	N1.9
Sum inntekt fra bevilgninger fra Kunnskapsdepartementet	116 299	98 402	133 973	N1.10

Inntekt fra bevilgninger fra andre departement

Periodens tilskudd/overføring fra andre departement ¹⁾	4 237	4 284	4 950	N1.11A
- brutto benyttet til investeringsformål/varige driftsmidler av periodens bevilgning /driftstilskudd (-)	0	0	0	N1.12
- ubrukt bevilgning til investeringsformål (bruttobudsjetterte virksomheter)	0	0	0	N1.13
+ utsatt inntekt fra forpliktelse knyttet til investeringer (avskrivninger) (+)	0	0	0	N1.14
+ utsatt inntekt fra forpliktelse knyttet til investeringer (nedskrivninger) (+)	0	0	0	N1.14A
+ utsatt inntekt fra forpliktelse knyttet til investeringer, bokført verdi avhendede anleggsmidler (+)	0	0	0	N1.15
- tilskudd til andre (-)	0	0	0	N1.17
Andre poster som vedrører tilskudd og overføringer fra andre departement (spesifiseres)	906	2 805	1 057	N1.18
Sum inntekt fra bevilgninger fra andre departement	5 142	7 090	6 008	N1.19

1) Vesentlige tilskudd/overføringer skal spesifiseres på egne linjer under oppstillingen.

Sum inntekt fra bevilgninger (linje RE.1 i resultatregnskapet)	121 441	105 491	139 981	N1.20
---	----------------	----------------	----------------	--------------

Gebyrer og lisenser^{1) 2)}

Gebyrer	0	0	0	N1.661
Lisenser	0	0	0	N1.662
Sum gebyrer og lisenser (linje RE.2 i resultatregnskapet)	0	0	0	N1.66

1) Vesentlige inntekter av denne typen skal spesifiseres i egne avsnitt under oppstillingen. Dette avsnittet skal bare brukes når gebyrene eller lisensene skal klassifiseres som driftsinntekt for institusjonen. 2) Dersom institusjonen krever inn gebyrer eller mottar midler knyttet til lisenser på vegne av staten og som skal overføres til statskassen, skal slike midler klassifiseres som innkreivingsvirksomhet og presenteres i avsnittet for innkreivingsvirksomhet i resultatregnskapet og spesifiseres i note 9.

Tilskudd og overføringer fra statlige etater¹⁾

Periodens tilskudd/overføring fra andre statlige etater	0	872	0	N1.21
+ periodens tilskudd fra andre statlige etater via andre virksomheter	0	0	0	N1.21A
- periodens tilskudd til andre virksomheter (-)	0	0	0	N1.21B
Periodens netto tilskudd fra andre statlige etater	0	872	0	N1.21E
Periodens tilskudd/overføring direkte fra Norges forskningsråd (NFR)	1 270	3 137	1 799	N1.23
+ periodens tilskudd fra NFR via andre virksomheter (+)	0	0	0	N1.23A
- periodens tilskudd/overføring fra NFR til andre (-)	0	0	0	N1.29
Periodens netto tilskudd fra NFR	1 270	3 137	1 799	N1.29A
Andre poster som vedrører tilskudd/overføringer fra andre statlige etater (spesifiseres) ²⁾	0	0	0	N1.30
Sum tilskudd og overføringer fra statlige etater	1 270	4 009	1 799	N1.31

1) Vesentlige bidrag skal spesifiseres i egne avsnitt under oppstillingen. Linjene N1.21 skal bare omfatte tilskudd/overføringer som omfattes av bestemmelsene i rundskriv F-07-13. Midler som benyttes til investeringer, skal behandles etter forpliktelsesmodellen og spesifiseres i KD-avsnittet. Oppdragsinntekter og salgs- og leieinntekter skal spesifiseres i de respektive avsnittene nedenfor.

2) Vesentlige bidrag skal spesifiseres i egne avsnitt under oppstillingen. Linje N1.30 skal omfatte tilskudd/overføringer som ikke omfattes av bestemmelsene i rundskriv F-07-13.

Tilskudd til annen bidragsfinansiert aktivitet¹⁾

Periodens tilskudd/overføring fra regionale forskningsfond (RFF)	0	0	0	N1.22A
+ periodens tilskudd fra RFF via andre virksomheter (+)	0	0	0	N1.22B
- periodens tilskudd/overføring fra RFF til andre (-)	0	0	0	N1.22C
Periodens netto tilskudd/overføring fra RFF	0	0	0	N1.22D
Periodens tilskudd/overføring fra kommunale og fylkeskommunale etater	0	0	0	N1.32A
Periodens tilskudd/overføring fra organisasjoner og stiftelser	0	0	0	N1.32B
Periodens tilskudd/overføring fra næringsliv og private	0	0	0	N1.32C
Periodens tilskudd/overføring fra andre bidragsytere	0	0	0	N1.32D
- periodens tilskudd/overføring fra diverse bidragsytere til andre virksomheter (-)	0	0	0	N1.32E
Periodens netto tilskudd/overføring fra diverse bidragsytere	0	0	0	N1.32F
Periodens tilskudd/overføring fra EUs rammeprogram for forskning (FP6, FP7 og Horisont 2020)	0	0	0	N1.35
+ periodens tilskudd/overføring fra EUs rammeprogram for forskning fra andre (+)	0	0	0	N1.35B
- periodens tilskudd/overføring fra EUs rammeprogram for forskning til andre (-)	0	0	0	N1.35A

Periodens netto tilskudd/overføring fra EUs rammeprogram for forskning (FP6, FP7 og Horisont 2020)	0	0	0 N1.35C
Periodens tilskudd/overføring fra EU til undervisning og annet	16 265	14 434	16 684 N1.36
+ periodens tilskudd/overføring fra EU til undervisning og annet fra andre (+)	0	0	0 N1.36B
- periodens tilskudd/overføring fra EU til undervisning og annet til andre (-)	0	0	0 N1.36A
Periodens netto tilskudd/overføring fra EU til undervisning og annet	16 265	14 434	16 684 N1.36C
Periodens tilskudd/overføring fra andre bidragsytere ²⁾	7 653	5 671	6 050 N1.37
Sum tilskudd til annen bidragsfinansiert aktivitet	23 917	20 105	22 735 N1.38

1) Vesentlige bidrag skal spesifiseres på i egne avsnitt under oppstillingen. Midler som benyttes til investeringer skal behandles etter forpliktelsesmodellen og spesifiseres i KD-avsnittet. Avsnittet gjelder bidrag som tilfredsstiller kravene i rundskriv F-07-13.

2) Gjelder tilskudd/overføringer som ikke omfattes av bestemmelsene i F-07/2013.

Tilskudd fra gaver og gaveforsterkninger¹⁾

Mottatte gaver/gaveforsterkninger i perioden	0	0	0 N1.40
- ikke inntektsførte gaver og gaveforsterkninger (-)	0	0	0 N1.41
+ utsatt inntekt fra mottatte gaver/gaveforsterkninger (+)	0	0	0 N1.42
Sum tilskudd fra gaver og gaveforsterkninger	0	0	0 N1.43

1) Vesentlige bidrag skal spesifiseres på egne linjer eller i egne avsnitt under oppstillingen. Midler som benyttes til investeringer skal behandles etter forpliktelsesmodellen og spesifiseres i KD-avsnittet.

Sum tilskudd og overføringer fra andre (linje RE.3 i resultatregnskapet)	25 188	24 114	24 533 N1.44
---	---------------	---------------	---------------------

Oppdragsinntekter, salgs- og leieinntekter

Inntekt fra oppdragsfinansiert aktivitet¹⁾

Statlige etater	0	0	0 N1.49
Kommunale og fylkeskommunale etater	0	0	0 N1.50
Organisasjoner og stiftelser	53	0	0 N1.51
Næringsliv/privat	0	0	0 N1.52
Andre	0	0	0 N1.54
Sum inntekt fra oppdragsfinansiert aktivitet	53	0	0 N1.55

1) Avsnittet skal omfatte oppdragsinntekter som omfattes av bestemmelsene i rundskriv F-07-13.

Andre salgs- og leieinntekter

Andre salgs- og leieinntekter 1	1 998	1 633	434 N1.56
Andre salgs- og leieinntekter 2	0	0	0 N1.56
Andre salgs- og leieinntekter*	0	0	0 N1.57
Sum andre salgs- og leieinntekter	1 998	1 633	434 N1.59

Sum oppdrags-, salgs- og leieinntekter (linje RE.5 i resultatregnskapet)	2 051	1 633	434 N1.60
---	--------------	--------------	------------------

Andre driftsinntekter

Gaver som skal inntektsføres	0	0	0 N1.61
Øvrige andre inntekter 1	0	76	0 N1.62
Øvrige andre inntekter 2	0	0	0 N1.62
Øvrige andre inntekter ¹⁾	0	0	0 N1.63
Sum andre driftsinntekter (linje RE.6 i resultatregnskapet)	0	76	0 N1.65

Gevinst ved salg av eiendom, anlegg, maskiner mv.¹⁾

Salg av eiendom	0	0	0 N1.45
Salg av maskiner, utstyr mv	0	0	0 N1.46
Salg av andre driftsmidler	0	0	0 N1.47
Gevinst ved salg av eiendom, anlegg og maskiner mv. (linje RE.6 i resultatregnskapet)	0	0	0 N1.48

1) Vesentlige salgstransaksjoner skal kommenteres og det skal angis eventuell øremerking av midlene. Merk at det er den regnskapsmessige gevinst og ikke salgssum som skal spesifiseres under driftsinntekter.

Sum driftsinntekter	148 680	131 314	164 948 N1.67
----------------------------	----------------	----------------	----------------------

Spesifisering av Andre poster som vedrører tilskudd og overføringer fra andre departement:	31.12.2018	31.12.2017	Budsjett 2019
Overføring fra Norad vedrørende administrasjon av prosjekter	906	2 805	1 057

Endring regnskapstall pr. 31.12.2017/31.12.2018: Tall på note 1 er endret pr. 31.12.17, jf. forklaring i resultatfanen. Tilsvarende er inntekter knyttet til investeringer og avskrivninger økt pr. 31.12.18 i forhold til tidligere innsendt årsregnskap, jf. tilsvarende forklaring i resultatfanen. Dette utgjør 1,462 mill.kr for investering og 1,014 mill.kr for avskrivninger; begge knyttet til immaterielle eiendeler.

Note 2 Lønn og sosiale kostnader

DEL I

Beløp i 1000 kroner	31.12.2018	31.12.2017 Referanse
Lønninger	71 272	70 344 N2.1
Feriepenger	8 703	7 751 N2.2
Arbeidsgiveravgift	11 221	11 031 N2.3
Pensjonskostnader ¹⁾	8 268	7 478 N2.4
Sykepenger og andre refusjoner	-4 738	-3 586 N2.5
Andre ytelser	1 448	1 346 N2.6
Sum lønnskostnader	96 175	94 364 N2.7

Antall årsverk: **121** **118** N2.8

1) Gjelder virksomheter som betaler pensjonspremie selv (alle som har unntak fra bruttoprinsippet)

Pensjoner kostnadsføres i resultatregnskapet basert på faktisk påløpt premie for regnskapsåret.

Premiesats til Statens pensjonskasse er 12,35 prosent for 2018.

DEL II

Lønn og godtgjørelser til ledende personer	Lønn	Andre godtgjørelser
Rektor (gjelder også dersom rektor er tilsatt)		N2.9
Ekstern styreleder (gjelder institusjoner som har tilsatt rektor)		N2.10
Administrerende direktør	1 663 392	5 679 N2.11

Godtgjørelse til styremedlemmer	Fast godtgjørelse	Godtgjørelse pr. møte
Styremedlemmer fra egen institusjon	37 500	N2.12
Eksterne styremedlemmer	37 500	N2.13
Styremedlemmer valgt av studentene	37 500	N2.14
Varamedlemmer for styremedlemmer fra egen institusjon		8 000 N2.15
Varamedlemmer for eksterne styremedlemmer		8 000 N2.16
Varamedlemmer for studenter		8 000 N2.17

Lønn og godtgjørelser til ledende personer oppgis i kroner i samsvar med faktiske utbetalinger for regnskapsåret 2018. For styremedlemmer som har fast godtgjørelse, oppgis godtgjørelsen for regnskapsåret 2018. Når det gis godtgjørelse pr. møte, oppgis satsen pr. møte.

Note 3 Andre driftskostnader

Beløp i 1000 kroner

	31.12.2018	31.12.2017 Referanse
Husleie	7 334	7 939 N3.1
Vedlikehold egne bygg og anlegg	0	5 N3.2
Vedlikehold og ombygging av leide lokaler	0	20 N3.3
Andre kostnader til drift av eiendom og lokaler	1 686	1 430 N3.4
Reparasjon og vedlikehold av maskiner, utstyr mv.	98	30 N3.5
Mindre utstysanskaffelser	171	213 N3.6
Tap ved avgang anleggsmidler		0 N3.6A
Leie av maskiner, inventar og lignende	2 459	1 872 N3.7
Konsulenter og andre kjøp av tjenester fra eksterne	13 847	9 822 N3.8
Reiser og diett	9 143	8 802 N3.9
Øvrige driftskostnader ¹⁾	10 056	9 972 N3.10
Sum andre driftskostnader	44 794	40 105 N3.11

1) Spesifiseres ytterligere under oppstillingen dersom det er andre vesentlige poster som bør fremgå av regnskapet

	31.12.2018	31.12.2017
Annonser og kunngjøringer	231	153
Konferanse-, seminar- og kursutgifter	5 169	3 082
Markedstiltak, representasjon og bevertning på møter	1 802	771
Trykksaker/trykningsutgifter	174	358
Andre driftskostnader	2 681	5 608
Sum øvrige driftskostnader*	10 056	9 972

Endring regnskapstall pr. 31.12.2017/31.12.2018: Tall på note 2 og 3 er endret pr. 31.12.17, jf. forklaring i res.fanen. Tall på note 3 er redusert pr. 31.12.18 for kategoriene "leie av maskiner, inventar og lignende" (0,234 mill.kr) og "konsulenter og andre kjøp av tjenester fra eksterne" (1,228 mill.kr), jf. forklaring i res.fanen, Til sammen 1,462 mill.kr som skyldes at utviklingskostnader istedenfor er aktivert som immaterielle eiendeler og dermed inntektsført.

Virksomhet: Direktoratet for internasjonalisering og kvalitetsutvikling i høyere utdanning

Note 4 Immaterielle eiendeler

Beløp i 1000 kroner

	F&U ¹⁾	Programvare og tilsvarende rettigheter mv.	Andre rettigheter mv.	Under utførelse	SUM	Referanse
Anskaffelseskost 31.12.2017	0	3 823	0	0	3 823	N4.1
+ tilgang pr. 31.12.2018 (+)	0	1 462	0	0	1 462	N4.2
- avgang anskaffelseskost pr. 31.12.2018 (-)	0	0	0	0	0	N4.3
+/- fra eiendel under utførelse til annen gruppe (+/-)	0	0	0	0	0	N4.3A
Anskaffelseskost 31.12.2018	0	5 285	0	0	5 285	N4.4
- akkumulerte nedskrivninger 31.12.2017 (-)	0	0	0	0	0	N4.5
- nedskrivninger pr. 31.12.2018 (+)	0	0	0	0	0	N4.6
- akkumulerte avskrivninger 31.12.2017 (-)	0	0	0	0	0	N4.7
- ordinære avskrivninger pr. 31.12.2018 (-)	0	-1 014	0	0	-1 014	N4.8
+ akkumulert avskrivning avgang pr. 31.12.2018 (+)	0	0	0	0	0	N4.9
Balanseført verdi 31.12.2018	0	4 271	0	0	4 271	N4.10

Avskrivningssatser (levetider)

Virksomhets-spesifikt

5 år / lineært

1) Forskning og utvikling er en del av statsoppdraget og skal ikke aktiveres ved universiteter og høyskoler

Tilleggsopplysninger når det er avhendet immaterielle eiendeler:

Salgssum ved avgang anleggsmidler	0	0	0	0	0	N4.11
- Bokført verdi avhendede anleggsmidler	0	0	0	0	0	N4.12
Regnskapsmessig gevinst/tap	0	0	0	0	0	N4.13

Endring regnskapstall pr. 31.12.2017/31.12.2018: Tall på note 4 er endret pr. 31.12.17, jf. forklaring i resultatfanen om de immaterielle eiendelene. Gjelder anskaffelseskost pr.31.12.17. Tall er også endret pr. 31.12.18 for tilgang og avskrivninger, jf. de samme forklaringer.

Virksomhet: Direktoratet for internasjonalisering og kvalitetsutvikling i høyere ut

Note 5 Varige driftsmidler

Beløp i 1000 kroner

	Maskiner, transportmidle					Referanse	
	Tomter	Driftsbygninger	Øvrige bygninger	Anlegg under utførelse	Infrastruktur- eiendeler		Annet inventar og utstyr
Anskaffelseskost 31.12.2017	0	0	0	0	0	21 914	21 914 N5.1
+ tilgang nybygg pr. 31.12.2018 - eksternt finansiert (+)	0	0	0	0	0	0	0 N5.20
+ tilgang nybygg pr. 31.12.2018 - internt finansiert (+)	0	0	0	0	0	0	0 N5.20A
+ andre tilganger pr. 31.12.2018 (+)	0	0	0	0	0	1 491	1 491 N5.21
- avgang anskaffelseskost pr. 31.12.2018 (-)	0	0	0	0	0	0	0 N5.3
+/- fra anlegg under utførelse til annen gruppe (+/-)	0	0	0	0	0	0	0 N5.4
Anskaffelseskost 31.12.2018	0	0	0	0	0	23 405	23 405 N5.5
- akkumulerte nedskrivninger pr. 31.12.2017 (-)	0	0	0	0	0	0	0 N5.6
- nedskrivninger pr. 31.12.2018 (-)	0	0	0	0	0	0	0 N5.7
- akkumulerte avskrivninger 31.12.2017 (-)	0	0	0	0	0	-15 383	-15 383 N5.8
- ordinære avskrivninger pr. 31.12.2018 (-)	0	0	0	0	0	-2 290	-2 290 N5.9
+ akkumulert avskrivning avgang pr. 31.12.2018 (+)	0	0	0	0	0	239	239 N5.10
Balanseført verdi 31.12.2018	0	0	0	0	0	5 972	5 972 N5.11

Avskrivningssatser (levetider)

	Ingen avskrivning		Ingen avskrivning		Virksomhets- spesifikt	
	10-60 år dekomponert	20-60 år dekomponert	avskrivning	avskrivning	3-15 år lineært	3-15 år lineært
Tilleggsopplysninger når det er avhendet anleggsmidler:						
Vederlag ved avhending av anleggsmidler	0	0	0	0	0	0 N5.12
- bokført verdi av avhendede anleggsmidler (-)	0	0	0	0	0	0 N5.13
Regnskapsmessig gevinst/tap	0	0	0	0	0	0 N5.14

Resterende forpliktelse vedrørende bokført verdi av avhendede anleggsmidler er inntektsført og vist i note 1 som "utsatt inntekt fra forpliktelse knyttet til investeringer, bokført verdi avhendede anleggsmidler".

Endring regnskapstall pr. 31.12.17/01.01.18: Tall på note 5 er endret pr. 31.12.17/01.01.18, jf. forklaring i resultatfanen. Gjelder anskaffelseskost og akkumulerte avskrivninger pr.31.12.17.

Virksomhet: Direktoratet for internasjonalisering og kvalitetsutvikling i høyere utdanning**Note 6 Finansinntekter og finanskostnader***Beløp i 1000 kroner***31.12.2018** 31.12.2017 Referanse**Finansinntekter**

Renteinntekter	0	0 N6.1
Agio gevinst	1	61 N6.2
Oppskrivning av aksjer	0	0 N6.2A
Utbytte fra eierandeler i selskaper mv. (spesifiseres i avsnittet nedenfor)	0	0 N6.2B
Annen finansinntekt	0	0 N6.3
Sum finansinntekter	1	61 N6.4

Finanskostnader

Rentekostnad	0	1 N6.5
Nedskrivning av aksjer	0	0 N6.6
Agio tap	137	64 N6.7
Annen finanskostnad	0	0 N6.8
Sum finanskostnader	137	65 N6.9

Spesifikasjon av utbytte fra eierandeler i selskaper mv..

Mottatt utbytte fra selskap X	0	0 N6.010
Mottatt utbytte fra selskap Y	0	0 N6.010
Mottatt utbytte fra selskap Z	0	0 N6.010
Mottatt utbytte fra andre selskap ¹⁾	0	0 N6.011
Sum mottatt utbytte	0	0 N6.11

1) Spesifiseres om nødvendig på egne linjer under oppstillingen.

Endring regnskapstall pr. 31.12.2017: Tall på note 6 er endret pr. 31.12.17, jf. forklaring i resultatfanen.

Virksomhet: Direktoratet for internasjonalisering og kvalitetsutvikling i høyere utdanning

Note 10 Tilskuddsforvaltning

Beløp i 1 000 kr

Gjelder forvaltning av tilskudd bevilget over statsbudsjettet

	31.12.2018	31.12.2017	Referanse
Norad	22 948	5 992	N10.01
Utenriksdepartementet	61 956	52 388	N10.01
KD*	157 356	74 957	N10.01
Andre tilskudd	0	0	N10.02
Sum tilskuddsforvaltning	242 259	133 337	N10.1

KD *: Nord-Amerika, Gjør Det!, Utv.og etablering av int. fellesgrader, Norgeskunnskap, Samarbeid med Russland, Pestalozzi, Caen, Brasil, UTFORSK, Franske lyceer, Trollstipend, UWC, EUP, Tilr. For deltakelse i Erasmus+ innen voksenoppl. feltet, Fremmedspråkassistenter, Det europ.språkrådet i Graz, Sendelærere, Erasmus+ PES, Tyske stipend, Nasjonal ekspert Cedefop, NORPART, NOTED, Aktiv læring, Digital vurdering, Digitale læringsformer, PKU prosjektprogram, PKU Stipendiatprogram, PKU Programstyret, SFU,Lærebokutvalget, Utd.kval.prisene, Ekstra bev. franske språkassistenter og Erasmus+ Forberedende besøk.

Endring regnskapstall pr. 31.12.2017: Tall på note 10 er endret pr. 31.12.17, jf. forklaring i resultatfanen.

Note 10A Tilskuddsordninger (Kun aktuell for Diku)*Beløp i 1 000 kr**Spesifikasjon av forholdet mellom midler brukt til drift og utbetalte tilskudd etter tilskuddsordning*

	Samlet tildeling 2018	Utbetalt i 2018	Brukt til intern drift	Utbetalt til tilskudds- mottakere	Ref.
Norad	23 448	23 076	128	22 948	N10A.01
Utenriksdepartementet	61 505	66 289	4 333	61 956	N10A.01
KD*	235 672	175 588	18 233	157 356	N10A.01
Andre tilskuddsordninger	0	0	0	0	N10A.02
Sum brukt til tilskuddsforvaltning	320 625	264 953	22 694	242 259	N10A.1

Merknad: Dersom virksomheten forvalter flere tilskuddsordninger av betydning, tilføyes flere linjer med referanse N10A.01. Mindre tilskuddsordninger kan slås sammen og spesifiseres på linjen "Andre tilskuddsordninger" med referanse N10A.02.

Virksomhet: Direktoratet for internasjonalisering og kvalitetsutvikling i høyere utdanning

Note 13 Kundefordringer

Beløp i 1000 kroner

	31.12.2018	01.01.2018	Referanse
Kundefordringer til pålydende	5 713	7 556	N13.1
Avsatt til latent tap (-)	0	0	N13.2
Sum kundefordringer	5 713	7 556	N13.3

Note 14 Andre kortsiktige fordringer

Beløp i 1000 kroner

	31.12.2018	01.01.2018	Referanse
Forskuddsbetalt lønn	0	0	N14.1
Reiseforskudd	15	20	N14.2
Personallån	132	363	N14.3
Andre fordringer på ansatte	0	0	N14.4
Forskuddsbetalte kostnader	3 009	3 169	N14.5
Andre fordringer	454	5 063	N14.6
Fordring på datterselskap mv. ¹⁾	0	0	N14.7
Sum	3 610	8 615	N14.8

1) gjelder også tilknyttet selskap (TS) og felleskontrollert virksomhet.

Endring regnskapstall pr. 01.01.2018: Tall på note 13 og 14 er endret pr. 01.01.18, jf. forklaring i resultatfanen og oppdatert åpningsbalanse.

Virksomhet: Direktoratet for internasjonalisering og kvalitetsutvikling i høyere utdanning

Note 15 Avregning statlig og bidragsfinansiert aktivitet mv. (nettobudsjetterte virksomheter)

Beløp i 1000 kroner

Den andel av ordinære bevilgninger og midler som er inntektsført, men ikke benyttet ved regnskapsavslutningen, er å anse som en forpliktelse. Det skal spesifiseres hvilke formål bevilgningen forutsettes å dekke i påfølgende termin. Vesentlige poster skal spesifiseres i egne avsnitt under oppstillingen.

Det er foretatt følgende interne avsetninger til de angitte prioriterte oppgaver/formål innenfor ordinær bevilgningsfinansiert aktivitet og aktivitet som skal behandles tilsvarende:

Del I: Inntektsførte ordinære bevilgninger:	Avsetning pr. 31.12.2018	Overført fra virksomhets- kapital	Avsetning pr. 01.01.2018	Endring i perioden	Referanse
Kunnskapsdepartementet					
<i>Utsatt virksomhet</i>					
Bevilgning til adm, fra KD på kap 280/post 50	10 152	0	5 451	4 701	N15I.011
Bevilgning til adm fra KD på andre kap/post	922	0	890	32	N15I.011
Prioritert oppgave 3	0	0	0	0	N15I.011
Andre oppgaver ⁰⁾	0	0	0	0	N15I.012
SUM utsatt virksomhet	11 074	0	6 341	4 733	N15I.1
<i>Strategiske formål</i>					
Prioritert oppgave 1	0	0	0	0	N15I.021
Prioritert oppgave 2	0	0	0	0	N15I.021
Prioritert oppgave 3	0	0	0	0	N15I.021
Andre oppgaver ⁰⁾	0	0	0	0	N15I.022
SUM strategiske formål	0	0	0	0	N15I.2
<i>Større investeringer</i>					
Prioritert oppgave 1	0	0	0	0	N15I.031
Prioritert oppgave 2	0	0	0	0	N15I.031
Prioritert oppgave 3	0	0	0	0	N15I.031
Andre oppgaver ⁰⁾	0	0	0	0	N15I.032
SUM større investeringer	0	0	0	0	N15I.3
<i>Andre avsetninger</i>					
Formål 1	0	0	0	0	N15I.041
Formål 2	0	0	0	0	N15I.041
Formål 3	0	0	0	0	N15I.041
Andre formål ⁰⁾	0	0	0	0	N15I.042
SUM andre avsetninger	0	0	0	0	N15I.4
Sum Kunnskapsdepartementet	11 074	0	6 341	4 733	N15I.KD
Andre departementer					
Oppgaver fra UD, inkl. Norad	105	0	567	-462	N15I.051
Oppgave 2	0	0	0	0	N15I.052
Oppgave 3	0	0	0	0	N15I.053
Andre oppgaver ⁰⁾	0	0	0	0	N15I.054
Sum andre departementer	105	0	567	-462	N15I.5
Sum avsatt andel av bevilgningsfinansiert aktivitet	11 179	0	6 908	4 271	N15I.5A

0) Vesentlig poster spesifiseres i egen oppstilling

Inntektsførte bidrag⁸⁾:

Andre statlige etater	0	0	0	0	N15I.6
-----------------------	---	---	---	---	--------

Norges forskningsråd	0	0	0	0 N15I.7
Regionale forskningsfond	0	0	0	0 N15I.8
Andre bidragsytere ³⁾	0	0	0	0 N15I.9
Sum avsatt andel av tilskudd til statlig og bidragsfinansiert aktivitet	11 179	0	6 908	4 271 N15I.10
Tilført fra annen opptjent virksomhetskaptal, se note 8				0 N15I.10B
Resultatført endring av avsatt andel av tilskudd til bidrags- og bevilgningsfinansiert aktivitet				4 271 N15I.11

Note 15 Avregning statlig og bidragsfinansiert aktivitet mv. (nettobudsjetterte virksomheter), forts

Del II: Ikke inntektsførte ordinære bevilgninger, tilskudd, bidrag og gaver:

	Avsetning pr. 31.12.2018	Avsetning pr. 01.01.2018	Endring i perioden	Referanse
Kunnskapsdepartementet (Kun til bruk ved delårsrapportering)				
Bevilgning til adm. fra KD på kap 280/post 50	0	5 378	-5 378	N15II.011
Bevilgning til adm. fra KD på andre kap/post	0	1 651	-1 651	N15II.011
Tiltak/opp-gave/formål ⁶	0	0	0	N15II.011
Sum Kunnskapsdepartementet	0	7 029	-7 029	N15II.1
Andre departementer (Kun til bruk ved delårsrapportering)				
Oppgaver fra UD, inkl. Norad	0	808	-808	N15II.021
Tiltak/opp-gave/formål	0	0	0	N15II.021
Tiltak/opp-gave/formål ⁶	0	0	0	N15II.021
Sum andre departementer	0	808	-808	N15II.2
Andre statlige etater (unntatt NFR)				
Kompetansmidler DIFI	0	128	-128	N15II.061
Tiltak/opp-gave/formål	0	0	0	N15II.061
Tiltak/opp-gave/formål ⁶	0	0	0	N15II.061
Sum andre statlige etater (unntatt NFR)	0	128	-128	N15II.6
Norges forskningsråd				
INTPART	338	176	162	N15II.031
Kunnskapskontoret Brussel	0	242	-242	N15II.031
Tiltak/opp-gave/formål ⁶	0	0	0	N15II.031
Sum Norges forskningsråd	338	417	-80	N15II.3
Regionale forskningsfond				
Tiltak/opp-gave/formål	0	0	0	N15II.041
Tiltak/opp-gave/formål	0	0	0	N15II.041
Tiltak/opp-gave/formål ⁶	0	0	0	N15II.041
Sum regionale forskningsfond	0	0	0	N15II.4
Andre bidragsytere³⁾				
Kommunale og fylkeskommunale etater	0	0	0	N15II.051A
Organisasjoner og stiftelser	0	0	0	N15II.051B
Næringsliv og private bidragsytere	0	0	0	N15II.051C
Øvrige andre bidragsytere	-1 260	1 503	-2 763	N15II.051D
EU tilskudd/tildeling fra rammeprogram for forskning	0	0	0	N15II.051E
EU tilskudd/tildeling til undervisning og andre formål	361	-812	1 173	N15II.051F
Sum andre bidrag¹⁾	-899	691	-1 590	N15II.051G
Andre tilskudd og overføringer ²⁾	0	0	0	N15II.052
Sum andre bidrag, tilskudd og overføringer	-899	691	-1 590	N15II.5
Sum ikke inntektsførte tilskudd og bidrag	-561	9 073	-9 634	N15II.BB
Gaver og gaveforsterkninger				
Tiltak/opp-gave/formål/giver	0	0	0	N15II.071
Tiltak/opp-gave/formål/giver	0	0	0	N15II.071
Tiltak/opp-gave/formål/giver ⁵⁾	0	0	0	N15II.071
Sum gaver og gaveforsterkninger	0	0	0	N15II.7
Sum ikke inntektsførte tilskudd, bidrag og gaver mv	-561	9 073	-9 634	N15II.BBG

Del III: Ikke inntektsførte bevilgninger til særskilte tiltak⁷⁾ med utsatt inntektsføring

	Forpliktelse pr. 31.12.2018	Forpliktelse pr. 01.01.2018	Endring i perioden	Referanse
Kunnskapsdepartementet				
Organiseringsprosjektet	0	4 013	-4 013	N15III.01
Bevilgning til adm. fra KD på kap 280/post 50	7 333		7 333	N15III.01
Bevilgning til adm. fra KD på andre kap/post	924		924	N15III.01
Sum Kunnskapsdepartementet	8 256	4 013	4 243	N15III.1
Andre departementer				

Virksomhet: Direktoratet for internasjonalisering og kvalitetsutvikling i høyere utdanning**Note 17 Bankinnskudd, kontanter og lignende²⁾***Beløp i 1000 kroner*

	31.12.2018	01.01.2018	Referanse
Innskudd på oppgjørskonto i statens konsernkontosystem ³⁾	235 272	167 819	N17.1
Øvrige bankkonti i Norges Bank ^{1) 3)}	0	0	N17.2A
Øvrige bankkonti utenom Norges Bank ¹⁾	174 340	148 171	N17.2B
Håndkasser og andre kontantbeholdninger ¹⁾	0	0	N17.3
Sum bankinnskudd og kontanter	409 612	315 989	N17.4

1) Vesentlige beholdninger skal spesifiseres i egne avsnitt under oppstillingen.

2) Bankinnskudd og andre beholdninger skal oppgis i tusen kroner med tre desimaler.

3) Skal samsvare med kontoutskrift for oppgjørskontoen fra Norges Bank.

Note 18 Annen kortsiktig gjeld*Beløp i 1000 kroner*

	31.12.2018	01.01.2018	Referanse
Skyldig lønn	4 639	2 608	N18.1
Skyldige reiseutgifter	0	0	N18.2
Annen gjeld til ansatte	0	0	N18.3
Påløpte kostnader	3 799	4 522	N18.4
Midler som skal videreformidles til andre ¹⁾	0	0	N18.4A
Annen kortsiktig gjeld	5	11	N18.5
Gjeld til datterselskap m.v. ²⁾	0	0	N18.6
Gjeld vedrørende tilskuddsforvaltning - UD	26 403	32 315	N18.6
Gjeld vedrørende tilskuddsforvaltning - Norad	50 829	51 638	N18.6
Gjeld vedrørende tilskuddsforvaltning - EU-kommisjonen	165 855	133 610	N18.6
Gjeld vedrørende tilskuddsforvaltning - NMR	18 249	17 378	N18.6
Gjeld vedrørende tilskuddsforvaltning - KD *	108 049	53 646	N18.6
Sum	377 828	295 728	N18.7

1) Gjelder også tilknyttet selskap (TS) og felleskontrollert virksomhet.

Alle vesentlige poster skal spesifiseres i egne avsnitt under oppstillingen.

2) Gjelder midler som skal videreformidles til andre samarbeidspartnere i neste termin.

Alle vesentlige poster skal spesifiseres i egne avsnitt under oppstillingen. Se også note 20 om spesifisering av midler som er videreformidlet.

KD *: Nord-Amerika, Gjør Det!, Utv.og etablering av int. fellesgrader, Norgeskunnskap, Samarbeid med Russland, Pestalozzi, Caen, Brasil, UTFORSK, Franske lyceer, Trollstipend, UWC, EUP, Tiltr. For deltakelse i Erasmus+ innen voksenoppl. feltet, Fremmedspråkassistenter, Det europ.språkrådet i Graz, Sendelærere, Erasmus+ PES, Tyske stipend, Nasjonal ekspert Cedefop, NORPART, NOTED, Aktiv læring, Digital vurdering, Digitale læringsformer, PKU prosjektprogram, PKU Stipendiatprogram, PKU Programstyret, SFU,Lærebokutvalget, Utd.kval.prisene, Ekstra bev. franske språkassistenter og Erasmus+ Forberedende besøk.

Endring regnskapstall pr. 01.01.2018: Tall på note 18 er endret pr. 01.01.18, jf. forklaring i resultatfanen.

Virksomhet: Direktoratet for internasjonalisering og kvalitetsutvikling i høyere utdanning

Note 20 Videreformidling av midler til andre samarbeidspartnere

Beløp i 1000 kroner

	31.12.2018	31.12.2017	Referanse
EU-kommisjonen	199 360	160 933	N20.01
Nordisk Ministerråd	8 617	11 288	N20.01
Viderformidlet til virksomhet C	0	0	N20.01
Andre videreformidlinger	0	0	N20.02
Sum videreformidlinger	207 977	172 222	N20.1

Merknad: Noten kan tas i bruk av de institusjoner som ønsker å spesifisere videreformidlinger

Virksomhet: Direktoratet for internasjonalisering og kvalitetsutvikling i høyere utdanning

Note 30 EU-finansierte prosjekter

Beløp i 1000 kroner

Prosjektets kortnavn (hos EU)	Prosjektnavn (tittel)	Tilskudd fra Horisont 2020	Tilskudd fra EUs rammeprogram for forskning (FP6 og FP7)	Tilskudd fra EUs randsonerprogram til FP7	Tilskudd fra andre tiltak/programmer finansiert av EU	SUM	Koordinator-rolle (ja/nei)	Referanse
VS/2017/0169	Euroguidance 2017				137	137	Nei	EU.011
EAC-2018-0054	Erasmus + 2018				14 942	14 942	Ja	EU.011
VS/2017/0187	Europass 2017				159	159	Nei	EU.011
EAC-2018-0054 og EAC-2017-0055	ECVET 2017-18				209	209	Nei	EU.011
NO 2015-0022/GP/DS/ReferNet SGA/003/15	Refernet 2016-18				458	458	Nei	EU.011
Euroguidance og Europass 2018-20	Euroguidance og Europass 2018-20				1 362	1 362	Nei	EU.011
Sum	Sum	0	0	0	17 267	17 267		EU.1

Forklaring

Tabellen omfatter de tiltak/prosjekter ved institusjonen som finansieres av EU og som er utbetalt i regnskapsperioden. Prosjekter som er EU-finansiert, størrelsen på finansieringen (utbetalingen) og navnet og kortnavnet på prosjektene skal rapporteres. Det skal skilles mellom prosjekter som finansieres via Horisont 2020, EUs rammeprogram for forskning (FP7 og eventuelt FP6) og andre EU-finansierte prosjekter. Tilskudd fra EUs randsonerprogram til FP7 skal oppgis særskilt. Institusjoner som har koordinatrolle i EU-finansierte prosjekter, skal opplyse om dette. Det vises til departementets brev av 16. desember 2011 som inneholder en oversikt over aktuelle randsonerprogrammer til FP7.

Note 31 Resultat - Budsjettoppfølgingsrapport

Beløp i 1000 kroner

	Budsjett pr 31.12.2018	Regnskap pr 31.12.2018	Avvik budsjett/ regnskap pr 31.12.2018	Regnskap pr 31.12.2017	Ref.
Driftsinntekter					
Inntekt fra bevilgninger	126 112	121 441	4 671	105 491	N31.1
Inntekt fra gebyrer	0	0	0	0	N31.2
Inntekt fra tilskudd og overføringer	23 388	25 188	-1 799	24 114	N31.3
Salgs- og leieinntekter	1 653	2 051	-398	1 649	N31.4
Andre driftsinntekter	0	0	0	60	N31.5
<i>Sum driftsinntekter</i>	<i>151 154</i>	<i>148 680</i>	<i>2 474</i>	<i>131 314</i>	<i>N31.6</i>
Driftskostnader					
Varekostnader	0	0	0	0	N31.7
Lønn og sosiale kostnader	97 111	96 175	936	94 364	N31.8
Avskrivninger på varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	3 000	3 303	-303	2 504	N31.9
Nedskrivninger av varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	0	0	0	0	N31.10
Andre driftskostnader	56 490	44 794	11 696	40 105	N31.11
<i>Sum driftskostnader</i>	<i>156 601</i>	<i>144 273</i>	<i>12 328</i>	<i>136 974</i>	<i>N31.12</i>
Driftsresultat	-5 447	4 407	-9 854	-5 660	N31.13
Finansinntekter og finanskostnader					
Finansinntekter	0	1	-1	61	N31.14
Finanskostnader	0	137	-137	65	N31.15
<i>Sum finansinntekter og finanskostnader</i>	<i>0</i>	<i>-136</i>	<i>136</i>	<i>-4</i>	<i>N31.16</i>
Resultat av periodens aktiviteter	-5 447	4 271	-9 718	-5 664	N31.17
Avregninger					
Avregning med statskassen (bruttobudsjetterte)	0	0	0	0	N31.18
Avregning bevilgningsfinansiert aktivitet (nettobudsjetterte)	5 189	-4 271	9 461	5 664	N31.19
Tilført annen opptjent virksomhetskapskapital	0	0	0	0	N31.20
<i>Sum avregninger</i>	<i>5 189</i>	<i>-4 271</i>	<i>9 461</i>	<i>5 664</i>	<i>N31.21</i>
Innkreivingsvirksomhet og andre overføringer til staten					
Inntekter av avgifter og gebyrer direkte til statskassen	0	0	0	0	N31.22
Avregning med statskassen innkreivingsvirksomhet	0	0	0	0	N31.23
<i>Sum innkreivingsvirksomhet og andre overføringer til staten</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>N31.24</i>
Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten					
Avregning med statskassen tilskuddsforvaltning	285 425	242 259	43 166	133 337	N31.25
Utbetalinger av tilskudd til andre	285 425	242 259	43 166	133 337	N31.26
<i>Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>N31.27</i>

Resultatregnskap pr. 31.12.17/31.12.18: Regnskap pr, 31.12.17 oppdatert iht oversikt som ble sendt til KD i november. Regnskap pr. 31.12.18 er oppdatert, jf. kommentarer på fanen for resultatregnskap.

Note 32 Datagrunnlaget for indikatorer i finansieringssystemet*Beløp i 1000 kroner*

Indikator	31.12.2018	31.12.2017	Referanse
<i>Tilskudd fra EU</i>	16 265	<i>14 434</i>	N32.3
Tilskudd fra Norges forskningsråd - NFR	1 270	3 137	N32.20
Tilskudd fra regionale forskningsfond - RFF	0	0	N32.21
<i>Sum tilskudd fra NFR og RFF</i>	1 270	<i>3 137</i>	N32.2
Tilskudd fra bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet (BOA)			
- diverse bidragsinntekter	0	0	N32.10
- tilskudd fra statlige etater	0	872	N32.12
- oppdragsinntekter	53	0	N32.13
<i>Sum tilskudd fra bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet</i>	53	<i>872</i>	N32.1

7 Vedlegg

7.1 Statistikk over programaktiviteten

Tabell 1 Erasmus+ mobilitet i alle sektorer for perioden 2015-18. Antall søknader, søkte og tildelte (i parentes) mobiliteter, samt tildelte beløp i Euro

ÅR	AKTIVITET	VOKSEN- OPPLÆRING	MOB EUROPA, HU. STUDENT	MOB EUROPA, HU. ANSATT	GLOBAL MOB, HU.	KA101	FAG/YRK ELEV/LÆRL.	FAG/YRK ANSATT
2014	Søknader	7 (6)	48 (48)	48 (48)	-	59 (47)	74 (53)	
	Tildelt beløp	84 005	4 731 400	714 000	-	530 800	3 367 102	
	Mobiliteter	58	2060	843	-	275	810	314
2015	Søknader	8 (6)	48 (48)	48 (48)	27 (18)	42 (33)	60 (57)	
	Tildelt beløp	83 070	4 657 631	708 000	1 160 144	587 020	3 494 468	
	Mobiliteter	55	2140	885	304	297	997	169
2016	Søknader	11 (6)	40 (40)	40 (40)	29 (16)	40 (29)	69 (60)	
	Tildelt beløp	84 005	5 345 000	511 200	1 400 201	588 932	3 490 930	
	Mobiliteter	57	2419	639	400	320	942	271
2017	Søknader	9 (8)	35 (35)	34 (34)	21 (15)	48 (38)	62 (58)	
	Tildelt beløp	166 675	5 868 798	861 600	1 767 656	696 835	3 883 932	
	Mobiliteter	85	2929	970	451	352	1044	340
2018	Søknader	7 (7)	33 (33)	34 (34)	22 (14)	42 (36)	62 (59)	
	Tildelt beløp	175 880	6 992 193	841 600	1 669 552	935 515	4 569 720	
	Mobiliteter	106	3089	1052	355	472	1140	407

Tabell 2 Erasmus+ Strategiske partnerskap for perioden 2014-18. Søkte og tildelte (i parentes) prosjekter, samt tildelte beløp (i Euro)

ÅR	AKTIVITET	VOKSEN OPPLÆRING STRATEGISKE PARTNERSKAP	HØYERE UTDANNING, STRATEGISKE PARTNERSKAP	SKOLE STRATEGISKE PARTNERSKAP	SKOLE-SKOLE PARTNERSKAP	FAG OG YRKESOPPLÆRING STRATEGISKE PARTNERSKAP
2014	Søknader	5 (2)	17 (5)	6 (3)	29 (6)	13 (6)
	Tildelt Euro	559 184	1 588 345	516 903	984 177	1 059 192
2015	Søknader	7 (2)	17 (6)	4 (2)	31 (14)	9 (4)
	Tildelt Euro	504 388	1 588 345	516 903	984 177	1 059 192
2016	Søknader	7 (4)	17 (6)	4 (2)	31 (14)	9 (4)
	Tildelt Euro	613 615	1 190 099	715 114	1 024 156	1 145 624
2017	Søknader	10 (3)	15 (5)	16 (8)	25 (10)	10 (6)
	Tildelt Euro	896 953	1 466 513	1 695 222	1 072 648	1 208 568
2018	Søknader	11 (6)	14 (5)	14 (7)	34 (20)	9 (4)
	Tildelt Euro	1 223 260	1 854 594	1 225 371	2 452 961	1 086 540

Tabell 3 Erasmus+-tildelinger til skolepartnerskap, fordelt på fylke, for perioden 2015-18

FYLKE	TILDELING EURO 2015	TILDELING EURO 2016	TILDELING EURO 2017	TILDELING EURO 2018	GJENNOMSNTLIG TILDELING 2015-2018	EURO PER CAPITA GJENNOMSNTT
Akershus	772 402	365 023	1 443 459	1 100 594	837 870	1,36
Aust-Agder	333 223	11 802	202 673	35 092	145 698	1,2
Buskerud	339 998	42 300	67 220	80 501	132 504	0,47
Finnmark	0	0	155 556	155 728	77 821	1,02
Hedmark	199 140	202 005	318 441	298 144	254 433	1,29
Hordaland	853 910	728 894	2 018 876	1 240 914	1 210 649	2,31
Møre og	486 141	434 168	637 610	1 278 035	708 989	2,65
Nordland	391 801	259 628	379 016	1 172 434	550 720	2,26
Nord-	315 711	510 102	540 679	-		
Oppland	480 507	611 436	656 780	814 460	640 796	3,37
Oslo	650 831	1 235 077	403 787	855 630	786 331	1,17
Rogaland	749 971	478 657	323 780	1 002 552	638 740	1,3
Sogn og	193 604	209 954	234 253	243 325	220 284	1,9
Sør-Trøndelag*	887 223	955 538	749 674	-		
Trøndelag	-	-	-	1 737 597		
Telemark	45 757	389 614	403 651	143 196	245 555	1,41
Troms	271 442	143 424	331 419	197 159	235 861	1,41
Vest-Agder	16 239	189 529	21 046	464 333	171787	0,92
Vestfold	403 536	444 536	433 561	698 647	495 070	1,98
Østfold	3 230	326 820	45 985	418 697	198 683	0,67

*Nord- og Sør-Trøndelag ble i 1.1.2018 slått sammen til ett fylke; Trøndelag.

Tabell 4 Erasmus+ sentraliserte tiltak for perioden 2015-18. Antall søknader i ulike tiltak.

TILTAK	AKTIVITET	2014	2015	2016	2017	2018
Sektorallianser	Antall søknader med norsk deltakelse	0	1	0	N/A	N/A
	Antall søknader med norsk koordinator	0	0	1	N/A	1
	Antall søknader med norsk koordinator som fikk tilslag	0	0	1	N/A	1
	Antall norske partnere i prosjekt som fikk tilslag	0	1	0	N/A	2
Kunnskapsallianser	Antall søknader med norsk deltakelse	0	0	2	7	N/A
	Antall søknader med norsk koordinator	0	0	0	3	N/A
	Antall søknader med norsk koordinator som fikk tilslag	0	0	0	0	1
	Antall norske partnere i prosjekt som fikk tilslag	0	0	0	2	1
Kapasitetsbygging	Antall søknader med norsk deltakelse	0	6	20	27	20
	Antall søknader med norsk koordinator	0	1	2	7	5
	Antall søknader med norsk koordinator som fikk tilslag	0	1	2	0	0
	Antall norske partnere i prosjekt som fikk tilslag	0	2	7	2	4
Fellesgrader	Antall søknader med norsk deltakelse	0	0	6	14	N/A
	Antall søknader med norsk koordinator	0	0	0	3	N/A
	Antall søknader med norsk koordinator som fikk tilslag	0	0	0	1	0
	Antall norske partnere i prosjekt som fikk tilslag	2	1	3	6	2
Jean Monnet	Antall søknader med norsk deltakelse	0	0	0	N/A	0
	Antall søknader med norsk koordinator	0	0	1	2	3
	Antall søknader med norsk koordinator som fikk tilslag	0	0	0	2	1
	Antall norske partnere i prosjekt som fikk tilslag	0	0	0	0	0

Idrett samarbeidsprosjekt	Antall søknader med norsk deltakelse	14	14	16	16	10
	Antall søknader med norsk koordinator	0	0	0	0	3
	Antall søknader med norsk koordinator som fikk tilslag	0	0	0	0	2
	Antall norske partnere i prosjekt som fikk tilslag	3	6	7	5	1
Policy-utlysninger*	Antall søknader med norsk deltakelse	-	-	-	-	8
	Antall søknader med norsk koordinator	-	-	-	-	2
	Antall søknader med norsk koordinator som fikk tilslag	0	0	1	0	0
	Antall norske partnere i prosjekt som fikk tilslag	3	3	1	1	2

*Omfatter utlysninger under følgende instrumenter: Social inclusion in the fields of education, training and youth, Forward-Looking Cooperation Projects, Policy experimentation

Tabell 5 Andre programmer finansiert av Kunnskapsdepartementet 2014-18. Antall søknader innen grunnopplæringen (tildelinger i parentes)

PROGRAM	2014	2015	2016	2017	2018
Gjør det!:					
<i>Antall søknader</i>	15 (15)	18 (18)	21 (21)	17 (17)	19 (19)
<i>Søkte mobiliteter</i>	154 (154)	200 (187)	210 (147)	183 (115)	190 (166)
Pestalozzi-programmet:					
<i>Norske søkere til seminar i Europa</i>	1 (1)	2 (1)	5 (5)	10*	Avviklet
<i>Europeiske søkere til seminar i Norge</i>	29 (15)	36 (15)	74 (15)	79 (15)	Avviklet
<i>Norske søkere til seminar i Norge</i>	6 (6)	5 (5)	3 (3)	4 (4)	Avviklet

*ukjent hvor mange av de norske søkerne som fikk plass på de ulike seminarene

Tabell 6 Tilskudd til ulike ordninger: studieopphold i utlandet, språkassistenter og reiselektorer. Antall søknader (tildeling i parentes)

PROGRAM	2015	2016	2017	2018
United World Colleges	156 (40)	123 (40)	149 (40)	147 (40)
Franske lyceer	62 (22)	55 (21)	67 (22)	78 (22)
Tyske stipend				
<i>Internationales Proesträgerprogramm</i>	7 (5)	10 (5)	16 (5)	12 (5)
<i>Deutschland Plus</i>	16 (12)	2 (12)	27 (12)	19 (12)
<i>Følgelærer</i>	3 (1)	2 (1)	4 (1)	***
Trollstipend				
<i>Stipend elevgrupper</i>	30 (19)	34 (27)	34 (33)	31 (22)*
<i>Stipend elevgrupper</i>				2 (2)*
<i>Individuelt stipend lærere</i>	31 (23)	16 (11)	16 (16)	16 (12)
Språkassistenter				
<i>Fransk</i>	-	12 (5)	10 (3)	8 (6)
<i>Spansk</i>	-	26 (4)	21 (14)	19 (5)
<i>Tysk</i>	-	-	20 (4)	21 (3)

* Av de 22 innvilgede elevstipendene var 5 med gjenbesøk fra franske skoler. Disse midlene ble tatt fra Trollbudsjettet uten at ekstra midler var tilført – derav færre prosjekt. Gjenbesøk er et tiltak i pilotprosjekt Trollstipend 2018-21

** Forberedende besøk er et tiltak i pilotprosjekt Trollstipend 2018-21

*** Ingen utlysning.

Tabell 7 Europeisk Ungdomsparlament Norge, deltakelse på arrangementer for perioden 2015-18

AKTIVITET	2014	2015	2016	2017	2018
Nasjonalesesjon i Norge					
<i>Antall deltakende skoler</i>	-	33	25	31	31
<i>Antall deltakende elever</i>	-	97	100	93	93
Internasjonale sesjoner *					
<i>Antall deltakende skoler</i>	-	6	5	4	4
<i>Antall deltakende elever</i>	-	19	20	22	21
Regional sesjon i Norge					
<i>Antall deltakende skoler</i>	-	11	27	23	25
<i>Antall deltakende elever</i>	-	77	187	155	132

*Programmet følger skoleåret, noe som betyr at enkelte delegasjoner deltar på internasjonale sesjoner påfølgende kalenderår

Tabell 8 Antall genererte Europass CV, fagbeskrivelse, vitnemål og mobilitetsdokument for perioden 2014-18

DOKUMENT	2014	2015	2016	2017	2018
CV	11 560	14 527	20 156*	22 152	26 324
Fagbeskrivelse	11 314	10 387	10 192	**	18 198
Vitnemålstillegg	37 258	46 392	38 420	40 170	*
Mobilitetsdokument	675	986	1 179	1 330	1 179

*I Norge er det lovpålagt å utstede vitnemålstillegget sammen med vitnemål for avlagt høyere grads utdanning. Vi viser derfor til nasjonal statistikk for antall fullførte høyere grads utdanninger for antall utstedte Europass vitnemålstillegg. **statistikk kunne ikke hentes ut pga teknisk feil

Tabell 9 Andre ordninger innen høyere utdanning finansiert av Kunnskapsdepartementet for perioden 2014-18. Antall søknader (tildeling i parentes)

PROGRAM	2014	2015	2016	2017	2018
UTFORSK					
<i>Langvarige prosjekter</i>	-	-	50 (20)	49 (15)	
<i>Kortvarige prosjekter</i>	28 (8)	-	60 (18)	50 (10)	49 (17)
<i>Fellesutlysning med CAPES (Brasil)</i>	-	7 (4)	15 (5)	18 (6)	4 (4)
INTPART*					
<i>Langvarige prosjekter</i>	-	47 (19)	69 (20)	86 (26)	79 (25)
Partnerskapsprogrammet for Nord-Amerika					
<i>Langvarige prosjekter</i>	-	-	37 (14)	-	
<i>Kortvarige prosjekter</i>	37 (12)	29 (12)	43 (7)	44 (14)	
InternAbroad					
<i>Kortvarige prosjekter</i>	-	-	-	21 (16)	11 (9)
Internasjonale fellesgrader					
Prosjekter	6 (3)	-	-	-	
Forberedende besøk	1 (1)	-	-	-	
Norgeskunnskap					
<i>Mobilitetsstipend</i>	27 (17)	18 (14)	20 (14)	16 (13)	17 (16)
<i>Arrangementsstøtte</i>	64 (62)	76 (68)	59 (59)	39 (36)	49 (49)
<i>Bokstøtte</i>	-	-	30 (30)	38 (38)	37 (35)
NORPART					
<i>Langvarige prosjekter</i>	-	-	114 (21)	-	86 (25)
<i>Prosjektetableringsstøtte</i>			114 (52)	-	-
NOTED					
<i>Langvarige prosjekter</i>	-	-	-	10 (7)	Ikke lyst ut
<i>Kortvarige prosjekter</i>				11 (9)	Ikke lyst ut***

For INTPART programmet er det antallsbegrenset hvor mange søknader pr institusjoin kan sende inn.

Tabell 10 Intensivkurs og årskurs i Caen (OFNEC)

	2014	2015	2016	2017
Intensivkurs				
<i>Søkere</i>	25	31	24	34
<i>Innvilgede søknader</i>	25	26	24	30
<i>Studenter som begynte</i>	21	20	23	25
Årskurs				
<i>Søkere</i>	39	31	20	81
<i>Innvilgede søknader</i>	26	30	20	24
<i>Studenter som begynte</i>	28	21	15	23

Tabell 11 Programmer med andre oppdragsgivere enn Kunnskapsdepartementet. Antall søknader (tildelinger i parentes)

PROGRAM (OPPDRAGSGIVER)	Prosjekttype	2014	2015	2016	2017	2018
Building Skills for Jobs (Norad)						
	Prosjekter	-	-	51 (4)	41 (5)	-
Russlandsprogrammet (UD)						
	Langvarige prosjekter	-	-	-	35 (11)	-
	Kortvarige prosjekter	22 (9)	26 (13)	-	-	20 (10)
Eurasiaprogrammet (UD)						
	Langvarige prosjekter	-	37 (13)	28 (13)	25 (11)	-
	Kortvarige prosjekter	24 (16)	-	14 (8)	12 (11)	-
	Prosjektetableringsstøtte	-	17 (15)	24 (16)	8 (6)	-
Nordområdeprogrammet (UD)						
	Langvarige prosjekter	20 (9)	24 (13)	-	-	-
	Kortvarige prosjekter	20 (9)	9 (4)	27 (8)	-	-
	Prosjektetableringsstøtte	6 (5)	5 (4)	-	-	-
Indiaprogrammet (UD)						
	Langvarige prosjekter	36 (15)	-	-	-	-
	Prosjektetableringsstøtte	12 (8)	-	-	-	-
	Tilleggsfinansiering	-	-	-	9 (7)	-
Nordisk-russisk samarbeid (NMR)						
	Kortvarige prosjekter	-	15 (10)	14 (14)	-	-
Nordplus (NMR)*						
	Prosjekter (alle delprogrammer)	628 (385)	645 (395)	605 (411)	654 (395)	582 (403)
Students at Risk (UD)						
	Studenter som er tatt opp	-	10	8	14	12

*) Tallene viser totale søkertall for alle land og alle program tilknyttet Nordplus

Tabell 12 PKU Stipendiatprogrammet 2015-2018, antall opptak fordelt på institusjon

TOTALT	2015	2016	2017	2018	TOTALT	KVINNER
HiØ	1		2		3	2
HiNN	1		3	2	6	3
KHiO	5	5	4	6*	20	14
NMH	2	3	2	5*	12	6
NTNU	3	3	1		7	0
UiA	1				1	1
UiB	1	5	5	9*	20	12
UiS	2			1	3	0
UiT	1	2	1	2	6	3
Totalt	17	18	18	25	78	41

* tatt opp i institusjonelt ph.d. program

Tabell 13 Stipendiatprogrammet for kunstnerisk utviklingsarbeid. Antall opptak fordelt på fag for perioden 2015-2018

FAGOMRÅDE	2015	2016	2017	2018	TOTALT	KVINNER
Arkitektur		2			2	
Design	1	2	1	4	8	6
Film	1		3	2	6	3
Visuell kunst	5	6	5	7	23	15
Musikk	7	6	5	10	28	10
Scene	3	2	4	2	11	7
Sum	17	18	18	25*	78	41

*) herav 20 tatt opp i institusjonelle ph.d. program

Tabell 14 Stipendiatprogrammet for kunstnerisk utviklingsarbeid. Antall ferdige kandidater i 2018, fordelt på institusjon

INSTITUSJON	VISUELL	DESIGN	MUSIKK	SCENE	TOTALT	KVINNER
HiØ					0	
KHiO	1				1	
NMH			1		1	1
NTNU	1		2		3	2
UiB		1	1		2	1
UiS			2		2	1
UiT	1				1	1
Sum	3	1	6	0	10	6

Tabell 15 Prosjektprogrammet for kunstnerisk utviklingsarbeid. Søknader og tildelinger for perioden 2012-2018 i norske kroner. Per fag. Tall i 1000.

	TOTALE PROSJEKTKOSTNADER	SØKNADSBELØP	INNVLGET BELØP
Design	25 914	14 924	4 200
Visuell kunst	100 310	55 244	18 016
Film	21 356	12 284	6 817
Scene	51 166	27 450	9 749
Musikk	261 650	139 493	30 886
Sum	460 397	249 395	69 668

Tabell 16 Søknader og tildelinger av utviklingsmidler for fagskolene

	Antall søknader	Antall innvilgede søknader	Omsøkt beløp i millioner	Innvilget beløp i millioner
2017	74	50	80	39
2018	100	30	82,3	35

Tabell 17 Søknader og tildelinger innen Digitalisering for læring i høyere utdanning 2016 - 18

År og tematisk område:	Totalt antall søknader	Totalt omsøkt beløp	Antall innvilgede søknader	Innvilget beløp
2016	56	47 200 000	19	11 010 000
Aktiv læring	38		11	6 400 000
Digitale læringsformer for arbeidslivet	8		4	1 900 000
Digital vurdering	10		4	2 710 000
2017	63	59 500 000	22	14 840 000
Aktiv læring	36		13	8 920 000
Digitale læringsformer for arbeidslivet	19		5	3 600 000
Digital vurdering	8		4	2 320 000
2018	45	34 300 000	17	10 422 000
Aktiv læring	25		10	6 272 000
Digitale læringsformer for arbeidslivet	11		4	2 710 000
Digital vurdering	9		3	1 440 000

7.2 Rapporter og publikasjoner utgitt av Diku i 2018

Digital tilstand 1/2018: *Digitalisering for utdanningskvalitet og aktiv læring i høyere utdanning.*

Arild Raaheim, Ketil Mathiassen, Vegard Moen, Irene Lona, Vidar Gynnild, Bente Ringlund Bunæs & Emil Trygve Hasle (2018): *Digital assessment – how does it challenge local practices and national law? A Norwegian case study*, European Journal of Higher Education.

SIU rapportserie 01/2018: Landrapport Canada

SIU report series 02/2018: Evaluation of the High North Programme

SIU rapportserie 03/2018: Fleire eller bedre? Rekruttering av gradstudentar til Noreg

SIU rapportserie 04/2018: Muligheter og hindringer for økt studentmobilitet til Kina

Diku rapportserie 01/2018: Hvor strategiske er strategiske partnerskap?

Diku rapportserie 02/2018: Evaluering av avviklingen av Kvoteordningen

Diku-rapport 3/2018 (i samarbeid med NOKUT): Utbytte fra utveksling og andre utenlandsopphold

7.3 Risiko- og sårbarhetsanalyse 2019

ID	Trussel/fare beskrivelse	Konsekvens beskrivelse	Risiko kategori	Innledende risikobilde			Risiko reduserende tiltak
			Liv & Helse Drift, prod, tjenesteyting Økonomi, matr. verdier Omdømme Informasjonssikkerhet	Samsynlighet	Konsekvens	Risiko	
1	Sykefravær	Overbelastning, utsettelse av oppgaver, forsinkelser i rekruttering, økt turnover	Liv & Helse	C	3	Yellow	Fokus på ressursplanlegging, innleie ved behov, tett oppfølging og tilrettelegging, bruk av bedriftshelsetjenesten
2	Personalmangel	Overbelastning, stress, økt sykefravær, tap av nøkkelpersonell	Drift, Prod, Tjenesteyting	C	3	Yellow	Innleie, prioritering, lyse ut stillinger raskt, langsiktig bemanningsplanlegging
3	HR seksjonen ikke tilstrekkelig dimensjonert knyttet til økning i Dikus oppdragsmengde	Forsinkelser i rekruttering m.m., klarer ikke å følge opp turnover	Drift, Prod, Tjenesteyting	E	3	Red	Innleie, plan og prioritering, forbedre rekrutteringsprosessen i Diku, styrke HR stab med ressurser
4	Svikt i server system	Driftsstans på IKT systemene. Tapt produksjon.	Drift, Prod, Tjenesteyting	D	3	Yellow	ROS-analyse pr system for å kartlegge kritikalitet. Oppgradere nettverk (switcher). AD prosjekt. Disaster Recovery.
5	Svikt i backup system	Tap av data	Drift, Prod, Tjenesteyting	C	2	Green	Videreutvikle backup-systemer vi har. Bedre varsling ved avvik.
6	Manglende intern informasjon	Usikkerhet, rykter, redusert effektivitet, omdømme, ingen felles organisasjonsidentitet	Drift, Prod, Tjenesteyting	C	3	Yellow	Etablere fast intern kommunikasjonsstruktur (fast punkt i ledermøter og avdelings/seksjonsmøter). Tiltak for organisasjons-utvikling (strategiprosess, HMS-forum, personalseminar, lederbesøk Tromsø). Intranett-prosjekt. Velferdskomite
7	Mangelfull kunnskap om og forståelse for krise og beredskap	Vanskeliggjør arbeidet med håndtering av en ev. krisehåndtering	Omdømme	D	3	Yellow	Opplæring av og informasjon til ansatte om prosedyrer/planer
8	Ikke tilstrekkelig enhetlig ledelse	Uklarhet, forskjellsbehandling, frustrasjon, misnøye	Drift, Prod, Tjenesteyting	C	3	Yellow	Ferdigstill nytt avtaleverk. Lederopplæring. Fast punkt i ledermøter. Intern kommunikasjonsplan (ref id 6)
9	Manglende digital strategi	Mangelfull etterlevelse av krav til digitalisering. Unødig ressursbruk/ reduserte effektiviseringsgevinster. Klarer ikke å optimalisere informasjonssikkerhet.	Drift, Prod, Tjenesteyting	E	2	Yellow	Beslutte handlingsplan for videreføring og prioritering av digitaliseringstiltak i Diku
10	Misligheter knyttet til tilskuddsmidler (etiske retn.linjer)	Svekket omdømme, ressurskrevende å håndtere	Omdømme	C	3	Yellow	Prosjekt for utvikling av tilskuddsforvaltningen, herunder utforme entydige krav til forvaltning, kontroll og sanksjoner
11	Feil i saksbehandling	Klager, med påfølgende ressursbruk, svekket omdømme	Drift, Prod, Tjenesteyting	C	2	Green	Prosjekt for utvikling av tilskuddsforvaltningen; juridisk kvalitetssikring av utlysningstekst og avtaler i Dikus ordninger
12	Mangelfull implementering og oppdatering av ledelsessystemet	Vanskelig å opprettholde styring og effektiv og sikker drift. Utilfredsstillende kvalitet.	Drift, Prod, Tjenesteyting	C	4	Yellow	Avsette ressurser til utvikling. Sterk ledelsesinvolvering/ -forankring. Oppmerksomhet på struktur, formalisering og rapportering (etterprøve og etterspørre om det utføres i hht. til). Handlingsplan for virksomhetsstyring

13	Mangelfull oversikt over kompetansebehov	Svikt i innføring av nye oppgaver. Svekket omdømme, tap av tillit fra eier og sektoren, negative resultater og manglende måloppnåelse, redusert motivasjon hos medarbeidere, feil rekruttering	Drift, Prod, Tjenesteyting	D	3	Tett dialog med eier, øke rolleforståelse, forventningsavklaring, tydelig ansvar og oppgavefordeling, styrke ledelsesforankring, styrke kommunikasjon internt og eksternt, videreutvikle oversikt over kompetanse
14	Mangelfull oppfylling av samhandlingsforventinger til andre aktører (eier, virksomheter, brukere)	Klarer ikke å produsere effektive tjenestekjeder med tilfredsstillende kvalitet	Omdømme	C	3	Tydelig rolleavklaringer mellom de ulike aktørene (andre virksomheter og eier). Etablere møteplasser.
15	Mangelfull dokumenterte resultater av programmer/ordninger	Kontrakter/avtaler blir ikke fornyet. Effekten av programmer blir svekket fordi resultater ikke blir gjort kjent.	Økonomi / Matr. verdier	B	4	Videreutvikle måleparametere og rapporteringsrutiner . Gjennomføre planlagt spredningsprosjekt. Utarbeide evalueringsplan for programmer og ordninger.
16	Ikke tilstrekkelig kapasitet til å ta den nye rollen i sektoren (fortsetter som "programkontor") bygge kjennskap til Diku	Diku blir ikke invitert/inkludert i relevante prosesser og fora. Oppgaver som naturlig kunne ligget til Diku blir gitt til andre aktører. Ikke nok søkere til nye program/aktiviteter. Når ikke ut med formidling av nytt mandat.	Omdømme	C	3	Styrke samarbeidet, erfaringsdelingen og målrettet markedsføring ovenfor sektoren. Styrke kunnskapsgrunnlaget.
17	Mangelfull endringskompetanse i organisasjonen	Liten innovasjonsevne, når ikke mål, klarer ikke å prioritere, overbelastning	Drift, Prod, Tjenesteyting	C	3	Enhetlig og tydelig ledelse. Kommunikasjon og informasjon (ref. ID 6)
18	Målstrukturen reflekterer ikke i tilstrekkelig grad eiers og sektors forventninger og krav	Får ikke levert på forventinger og oppdrag	Omdømme	A	3	Arbeid med ny målstruktur
19	Strategi ikke ferdigstilles /samsvarer med ny målstruktur	Utydelighet, manglende samsvar mellom langsiktige og årlige prioriteringer	Drift, Prod, Tjenesteyting	B	3	Samkjøre prosesser for målstruktur og strategi
20	Mangelfulle rolle- og ansvarsavklaringer i ny organisasjon.	Utydelighet, forsinkelse i beslutninger, dårlig effektivitet, misnøye, turnover	Drift, Prod, Tjenesteyting	C	3	Etablere beskrivelse av formål, innhold, oppgaver, roller og funksjoner for avdelinger og seksjoner
21	Ikke tilstrekkelig oppmerksomhet og kunnskap om krav til personvern	Persondata på avveie	Informasjonssikkerhet	D	3	Samsvarsvurdere Dikus prosesser mot GDPR og lukke avvik. Opplæring av ansatte og opprettholde oppmerksomhet på personvern.
22	Uklare mål for prosesseffektivitet	Klarer ikke i tilstrekkelig grad å måle effektivitet/produktivitet eller definere de tiltakene som ville kunne gi størst gevinst	Økonomi / Matr. verdier	C	3	Sikre at styringsmål knyttet til ressursbruk og effektivisering defineres og integreres i risikovurderinger som utføres ved prosessutforming
23	Manglende ferdigstilling av nytt avtaleverk for Diku	Må bruke gamle SIU dokumenter; negativt for organisasjons-utvikling, misnøye, turnover	Drift, Prod, Tjenesteyting	D	3	Prioritere nødvendige ressurser og beslutte tidsfrister for ferdigstilling

Risiko = Sannsynlighet x Konsekvens										
Nivå	Liv og helse	Informasjonssikkerhet	Drift, produksjon og tjenesteyting	Økonomi og materielle verdier	Omdømme	Sannsynlighet				
						A	B	C	D	E
						> 10 år	5-10år	1-5 år	1-12 mnd	<1 mnd.
						Lite sannsynlig	Mindre sannsynlig	Sannsynlig	Meget sannsynlig	Svært sannsynlig
Konsekvens	5 Katastrofal	Det / skade med >25 % permanent uførhetsgrad eller > 3 av kategori 4.	Stans > 7 dg.	Ta p/ reduksjon i oppdrag/ bevilgning > 10 mill.	Skriftlig klage / krav om særskilt rapportering til eier. Negativ internasjonal presse. Negativ nasjonal presse > 10 dg.	Yellow	Yellow	Red	Red	Red
	4 Kritisk	Personskade med mulig permanent uførhetsgrad. Sykefravær > 30 dager eller > 3 av kategori 3.	Stans 2-7 dg.	Ta p/ reduksjon i oppdrag/ bevilgning > 5 mill.	Skriftlig klage fra oppdragsgiver, samarbeidspartner og eier. Negativ nasjonal presse > 3 dg.	Green	Yellow	Red	Red	Red
	3 Farlige	Personskade uten varige mén. Sykefravær > 14 dg.	Stans 1-2 dg.	Ta p/ reduksjon i oppdrag/ bevilgning > 1 mill.	Negativ lokal presse flere dager. Nasjonal medie dekning. Klage fra oppdragsgiver, samarbeidspartner, eier.	Green	Green	Yellow	Yellow	Red
	2 En viss fare	Førstehjelpsskade og sykefravær < 14 dg.	Stans < 1 dg.	Ta p/ reduksjon i oppdrag/ bevilgning < 0,25 mill.	Skriftlig klage fra flere kunder. Negativ lokal presse.	Green	Green	Green	Yellow	Yellow
	1 Ufarlig	Ingen fysiske / psykiske skade eller fravær. Kun mindre førstehjelpsskade.	Ingen stans	Ta p/ reduksjon i oppdrag/ bevilgning < 0,1 mill.	Skriftlig klage fra en kunde og eller enkeltpersoner.	Green	Green	Green	Green	Green

Risikonivå

HØY
MIDDELS
LAV

Ikke tolerbar. Risikoreducerende tiltak skal/må iverksettes, umiddelbart. Videre aktiviteter er ikke tillatt før tilstrekkelig risikoreducerende tiltak er iverksatt og risikoen redusert til lavere (akseptabelt) nivå. Hvis det ikke er mulig å redusere risikoen til midtels risiko, kan planlegging bare fortsette etter godkjenning av SIUs direktør eller prosjektleder. Høy risiko knyttet til liv og helse kan ikke godkjennes.

ALARP område. Risikoreducerende tiltak skal/må vurderes. Aktiviteter avdekkes å involvere risiko på dette nivået kan tillates forutsatt at det er dokumentert at risikoen er redusert til det laveste praktisk mulig nivået. . Midtels risiko nivå skal godkjennes av den aktuelle linjeleder/ prosjektleder.

Kontinuerlig forbedring. Det er ikke teoretisk nødvendig å vurdere ytterligere risikoreducerende tiltak. Imidlertid bør planlagte aktiviteter styres for fortsatt forbedring av sikkerheten. For risiko knyttet til liv og helse, er det fortsatt en ALARP krav.